ΚΛΑΥΔΙΟΥ Β. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ
Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς
Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Στατιστικῆς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ—1961

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΛΑΥΔΙΟΥ Β. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ
Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς
Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Στατιστικῆς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ – 1961

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αἱ πρόσφατοι ἐπιδιώξεις ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ εἰσέτι παραμένοντος ἐν ἐκκρεμότητι προπολεμικοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος, καθιστοῦν ἐπίκαιρον μίαν συνοπτικὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἐπισκόπησιν, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐπὶ τοῦ θέματος βεβαίως τούτου ὑφίσταται παρ' ἡμῖν ἀρκούντως ἐκτενὴς ἐπίσημος καὶ μὴ βιβλιογραφία. Ἐκτὸς τῶν ἐπανειλημμένων ἀπὸ τοῦ 1893 καὶ ἐντεῦθεν σχετικῶν αὐτοτελῶν ἐκδόσεων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ἑτέρας κρατικὰς ἐκδόσεις ἑκάστοτε δημοσιευθέντων λογιστικῶν καὶ στατιστικῶν πινάκων ἐπὶ τοῦ ὑφισταμένου ἀνεξοφλήτου ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, πλεῖστοι δόκιμοι ἐπιστήμονες ἐδημοσίευσαν ἀξιολόγους καὶ ἐκτενεῖς οἰκείας μελέτας, αἱ κυριώτεραι τῶν ὁποίων ἀνήκουν εἰς τοὺς καθηγητὰς Ἀ. Θ. Ἀγγελόπουλον, Ἀ. Μ. Ἀνδρεάδην, Π. Β. Δερτιλῆν, Ξ. Ε. Ζολώταν, Ἀ. Καλλιαβᾶν, Ἰ. Ν. Κούλην καὶ Ἀ. Ἰ. Σμπαρούνην. Οὐδεμία ὅμως μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσα ἐργασία ἀνασκοπεῖ ἱστορικῶς καὶ μέχρι σήμερον ἕκαστον τῶν δανείων καὶ χρεῶν τοῦ ὅλου προπολεμικοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος, ἵνα δειχθῇ ἐπαρκῶς ὁ ἰδιάζων χαρακτὴρ ἑκάστης περιπτώσεως. Ὁ χαρακτὴρ οὗτος, πιστεύομεν, θὰ διηυκόλυνεν ἀρκούντως τὰς τυχὸν νέας συζητήσεις διακανονισμοῦ τοῦ χρέους τούτου. Ἡ βιβλιογραφία πάντως αὕτη, ὡς καὶ ἕτεραι μερικώτεραι ἐπίσημοι πηγαί, ἀπετέλεσαν τὸ θεμέλιον τῆς παρούσης προσπαθείας.

Ἡ πλέον πρόσφατος καὶ πληρεστέρα ἐπίσημος εἰκὼν τοῦ εἰσέτι ἀνεξοφλήτου ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου τοῦ ἐν λόγῳ χρέους, ἐκπεφρασμένου εἰς συμβατικὰ ξένα νομίσματα (χρυσᾶ καὶ χαρτονομίσματα), παρέχεται εἰς σχετικὸν πίνακα, δημοσιευθέντα εἰς τὰς σελίδας 358–9 τῆς ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος ἐκδοθείσης τὸ 1959 «Στατιστικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Ἑλλάδος, 1958». Ὁ πίναξ οὗτος ἐμφανίζει τὸ σύνολον τοῦ δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος κατὰ κατηγορίας καὶ κατὰ τὴν λῆξιν τῶν οἰκονομικῶν ἐτῶν 1950–51 μέχρι καὶ 1958. Δύναταί τις ὅμως νὰ διαχωρίσῃ ἐκ τοῦ πίνακος τούτου τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν προπολεμικὸν ἐξωτερικὸν δημόσιον χρέος κατὰ κατηγορίας.

Οὕτω διαπιστοῦται, ὅτι τὸ ὑφιστάμενον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1958 ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ ἐν προκειμένῳ χρέους κατανέμεται ὡς ἀκολούθως: 1) *Δάνεια ὁμολογιακά*: α) εἰς φράγκα χρυσᾶ Γαλλίας 836.323.000, β) εἰς φράγκα χάρτινα Γαλλίας 137.022.500, γ) εἰς λίρας στερλίνας Ἀγγλίας 22.934.163 καὶ δ) εἰς δολλάρια Η.Π.Α. 35.988.500. 2) *Δάνεια μὴ ὁμολογιακά*: α) εἰς λίρας στερλίνας Ἀγγλίας 20.000 καὶ β) εἰς δολλάρια Η.Π.Α. 17.556.484. 3) *Δάνεια διακυβερνητικά*: α) εἰς φράγκα χρυσᾶ Γαλλίας 96.898.011 καὶ β) εἰς λίρας στερλίνας Ἀγγλίας 416.500. 4) *Χρέη πολεμικά*: α) εἰς φράγκα χρυσᾶ Γαλλίας 307.613, β) εἰς φράγκα χάρτινα Γαλλίας 54.285.616, γ) εἰς λίρας στερλίνας Ἀγγλίας 7.351.167, δ) εἰς δολλάρια Καναδᾶ 6.934.172 καὶ ε) εἰς λέβα Βουλγαρίας 1.012.222.623. 5) *Ὀφειλαὶ ἐκ συμφωνίας Δωζάννης*: εἰς λίρας χαρτίνας Τουρκίας 563.066. 6) *Γραμμάτια ἐκ προμηθειῶν στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ*: α) εἰς δολλάρια Η.Π.Α. 263.654 καὶ β) εἰς μάρκα Γερμανίας 1.633. 7) *Κυμαινόμενον χρέος ἐκ προκαταβολῶν*: εἰς δολλάρια Η.Π.Α. 7.132.227.

Συνεπῶς, τὸ ὡς ἄνω ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ὀφείλεται εἰς τὰ ἑξῆς ποσὰ ξένων συμβατικῶν νομισμάτων: 1) φράγκα χρυσᾶ Γαλλίας 933.528.624, 2) φράγκα χάρτινα Γαλλίας 191.308.116, 3) λίραι στερλίναι Ἀγγλίας 30.901.830, 4) δολλάρια Η.Π.Α. 60.940.865, 5) δολλάρια Καναδᾶ 6.934.172, 6) μάρκα Γερμανίας 1.633, 7) λίραι χάρτιναι Τουρκίας 563.066, καὶ 8) λέβα Βουλγαρίας 1.012.222.623.

Ἡ ἀναγωγὴ τῶν νομισμάτων τούτων εἰς ἑνιαῖον ξένον νόμισμα δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰσχυούσης τὸ 1932 ἰσοτιμίας, ὅτε ἀνεστάλη ἡ πλήρης ἐξυπηρέτησις τοῦ ἐν λόγῳ χρέους καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ρήτραν χρυσοῦ, δέχεται δὲ τὴν τὸ 1932 ὑφισταμένην ἰσοτιμίαν χρυσῶν φράγκων Γαλλίας πρὸς λίραν στερλίναν Ἀγγλίας, ἤτοι 25 πρὸς 1, ἐνῶ ἐν χρυσοῦν φράγκον ἰσοδυνάμει πρὸς 0,112 τοῦ δολλαρίου Η.Π.Α. Ἡ ἰσοτιμία μάλιστα αὕτη ἐγένετο σιωπηρῶς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν ξένων ὁμολογιούχων διὰ τὴν ἔκτοτε καταβολὴν εἰς αὐτοὺς τμήματος δεδουλευμένων τόκων. Κατ' ἀκολουθίαν, τὸ σύνολον τοῦ ἀνεξοφλήτου εἰσέτι ὀνομαστικοῦ τούτου κεφαλαίου ἀνέρχεται εἰς 335.548.000 δολλαρίων Η.Π.Α., ἢ 1.963 ἑκατομμύρια γαλλικῶν χρυσῶν φράγκων.

Ἂς προστεθῇ ἐνταῦθα, ὅτι καθ' ὑπολογισμοὺς τοῦ καθηγητοῦ Ἀ. Θ. Ἀγγελοπούλου, τὸ συνολικῶς χορηγηθὲν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἐκ τοῦ προπολεμικοῦ τούτου χρέους ἀνήρχετο εἰς 2.672 ἑκατομμύρια χρυσῶν φράγκων Γαλλίας, ἐνῶ τὸ σύνολον τοῦ πράγματι εἰσπραχθέντος ποσοῦ ἔφθασε τὰ 2.200 ἑκατομμύρια χρυσῶν φράγκων Γαλλίας. Ἔναντι δὲ τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν εἶχον προπολεμικῶς καταβληθῆ τοκοχρεωλύσια συνολικοῦ ὕψους 2.383 ἑκατομμυρίων χρυσῶν φράγκων Γαλλίας.

Ἵνα ἤδη σχηματισθῇ πληρεστέρα εἰκὼν ἐπὶ τοῦ χρέους τούτου, ἐκρίθη σκόπιμος ἡ παράθεσις τοῦ ἑπομένου πίνακος, ὅστις προέκυψε κυρίως τῇ συνδρομῇ πολυγραφημένης τοῦ 1951 ἐκδόσεως τῆς Finance and Program Division of the Economic Co-operation Administration Mission to Greece,

ὑπὸ τὸν τίτλον «Status of National Debt of Greece in Gold and Foreign Currencies, as of March 31, 1950». Εἰς τὸ τέλος τοῦ πίνακος τούτου προσετέθη παρ' ἡμῶν καὶ ὀγδόη κατηγορία, ὑπὸ τὸν τίτλον «Δάνεια ὀφειλόμενα εἰς τρίτους ἐν Ἑλλάδι, ἐξ ἐγγυήσεων», ἅτινα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ καθαρῶς προπολεμικὸν ἐξωτερικὸν δημόσιον χρέος, ἂν καὶ ὀφείλωνται ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς ξένον νόμισμα.

Ὁ ἀκολουθῶν πίναξ δεικνύει συνάμα πόσον δυσμενεῖς ἦσαν οἱ ὅροι ἐκδόσεως τῶν πλείστων δανείων καὶ δὴ τῶν ὁμολογιακῶν, καὶ κυρίως ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους τόκων καὶ διαρκείας ἐξοφλήσεως. Δι' ὃ καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ χρέους τούτου ἐπεβάρυνε τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν δαπανῶν ὁλονὲν καὶ μὲ μεγαλύτερα ποσά, καλύπτοντα προοδευτικῶς τὸ τρίτον τοῦ συνόλου τῶν κρατικῶν δαπανῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίᾳ πρὸ τοῦ 1932 οἰκονομικὰ ἔτη. Τὸ καταθλιπτικὸν τοῦτο δημοσιονομικὸν βάρος καθίστατο ἀφόρητον εἰς περιόδους οἰκονομικῶν κρίσεων, ὡς τῶν ἐτῶν 1843, 1897 καὶ 1932, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξαναγκασθῇ ἀντιστοίχως τὸ Δημόσιον νὰ ἀναστείλῃ ἰσαρίθμως τὴν πλήρη ἐξυπηρέτησιν τοῦ δημοσίου τούτου χρέους.

Ὅσον εἰδικώτερον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν ἀναστολήν, δέον νὰ ἀναφερθοῦν συντόμως ἐνταῦθα τὰ σχετικὰ γεγονότα ἅτινα προεκάλεσαν ταύτην. Ἡ ἀπὸ τοῦ 1929 ἐκδηλωθεῖσα παγκοσμίως οἰκονομικὴ κρίσις, μεταξὺ τῶν ἄλλων συνεπειῶν εἶχε καὶ τὴν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1931 ἐπίσημον ἐγκατάλειψιν ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας τῆς μέχρι τότε ὑφισταμένης νομισματικῆς χρυσῆς βάσεως. Ἡ ἐν λόγῳ ἐγκατάλειψις ἀνέτρεψε τὴν προϋπάρχουσαν διεθνῶς νομισματικὴν σταθερότητα καὶ ἐξηνάγκασε καὶ τὰς λοιπὰς χώρας νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐγκατάλειψις συνετέλεσεν εἰς τὸν ὑπερδιπλασιασμὸν τῆς εἰς δραχμὰς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους καὶ εἰς τὴν συναλλαγματικὴν ἀνεπάρκειαν, ἤτοι ἐνετάθη ἡ δημοσιονομικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίσις παρ' ἡμῖν.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἠνάγκασε τότε τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους της, ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐξ ὁλοκλήρου ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ προσωρινὴν αὐτοῦ ρύθμισιν, ἀναλόγως πρὸς τὰς δυνατότητας τῆς κρατικῆς οἰκονομίας. Οἱ ξένοι ὁμολογιοῦχοι ἀνεγνώρισαν τὴν ὡς ἄνω ἀδυναμίαν καὶ κατὰ Σεπτέμβριον 1932 ἐπῆλθε συμφωνία μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ «τῶν συμβουλίων τῶν κομιστῶν ὁμολογιῶν» τοῦ οἰκείου χρέους, τὰ ὁποῖα ἐτέλουν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐπιτροπῆς Δανείων τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Ἡ συμφωνία αὕτη ἀνεφέρετο εἰς τὴν πλήρη ἀναστολὴν τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ χρεωλυσίου τοῦ ὅλου χρέους καὶ εἰς τὴν καταβολὴν ποσοστῶν τῶν ἔκτοτε δεδουλευμένων τόκων. Ἤτοι, ἔναντι τῶν τόκων τοῦ λήξαντος τότε οἰκονομικοῦ ἔτους 1932–33, θὰ κατεβάλλοντο τὰ 30 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστου ἐτησίου τοκομεριδίου. Ἐδόθη ἐπιπροσθέτως διαβεβαίωσις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι βραδύτερον θὰ κατεβάλλετο συμπληρωματικὸν ποσοστὸν τόκων, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπέτρεπον τὰ δημόσια οἰκονομικὰ τῆς Χώρας, πρᾶγμα ὅπερ ἐν τούτοις δὲν ἐγένετο, λόγῳ μὴ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως. Ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν ὑπὸ

Πίναξ ἐμφαίνων τὸ προπολεμικὸν ἐξωτερικὸν δημόσιον χρέος τῆς Ἑλλάδος, εἰς συμβατικὰ ξένα νομίσματα, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1958

Συμβατικὴ δανειακὴ ὑποχρέωσις	Ἔτη διαρκείας		Συμφωνηθὲν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον		Ἐκδοθὲν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον	Ποσοστὸν ἐκδόσ.		Καθαρὸν προϊὸν δανείου		Κεφάλαιον ἐν κυκλοφορίᾳ
1. Δάνεια ὁμολογιακὰ										
1) 1881, 5%	40	ΧΦ	120.000.000	ΧΦ	120.000.000	74,0	ΧΦ	89.520.000	ΧΦ	70.362.000
2) 1884, 5%	37,5	»	170.000.000	»	100.000.000	68,5	»	68.500.000	»	61.261.500
3) 1887, 4% «μονοπωλίων»	75	»	150.000.000	»	135.000.000	67,4	»	90.990.000	»	95.113.000
4) 1889, 4% «πάγιον»	—	»	155.000.000	»	155.000.000	76,4	»	111.375.000	»	105.514.000
5) 1890, 5% «σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Λαρίσης»	99	»	89.875.000	»	60.000.000	90,0	»	52.950.000	»	40.183.000
6) 1893, 5% «κεφαλαιώσεως»	48	»	100.000.000	»	9.739.000	100,0	»	9.739.000	»	6.492.500
7) 1902, 4% «ἑλληνικῶν σιδηροδρόμων»	98	»	56.250.000	»	56.250.000	80,0	»	45.000.000	»	53.659.500
8) 1907, 5% «ἐθνικῆς ἀμύνης»	36	»	20.000.000	»	20.000.000	91,0	»	18.200.000	»	12.014.000
9) 1910, 4%	50	»	150.000.000	»	110.000.000	84,0	»	92.400.000	»	87.943.000
10) 1914, 5%	50	»	500.000.000	»	335.074.000	90,0	»	295.375.000	»	291.618.000
11) 1915, 3% «σιδηροδρ. Θεσ/κης—Μοναστηρίου»	96	»	12.132.500	»	12.132.500	100,0	»	12.132.500	»	12.132.500
Σύνολον εἰς χρυσᾶ φράγκα Γαλλίας									»	**836.323.000**
12) 1924, 7% «α΄ προσφυγικὸν»	40	£	10.000.000	£	10.000.000	87,5	£	8.750.000	£	9.421.000
13) 1926, 8,5% «α΄ σουηδικὸν»	28	»	1.000.000	»	1.000.000	94,0	»	910.000	»	47.282
14) 1928, 6% «σταθεροποιήσεω.»	40	»	4.070.960	»	4.070.960	91,0	»	3.704.573	»	3.970.680
15) 1928, 6% «α΄ παραγωγικὸν»	40	»	4.000.000	»	4.000.000	89,0	»	3.360.000	»	3.931.740
16) 1930, 6% «β΄ σουηδικὸν»	24	»	1.000.000	»	1.000.000	85,0	»	850.000	»	980.321
17) 1931, 6% «β΄ παραγωγικὸν»	37	»	4.600.000	»	4.600.000	83,5	»	3.841.000	»	4.583.140
Σύνολον εἰς λίρας στερλίνας Ἀγγλίας									»	**22.934.163**
18) 1924, 7% «α΄ προσφυγικὸν»	40	$	11.000.000	$	11.000.000	81,2	$	8.937.500	$	10.361.000
19) 1925, 8% «ὑδρεύσεως»	27	»	10.000.000	»	10.000.000	85,0	»	8.500.000	»	9.046.000
20) 1928, 6% «σταθεροποιήσεως»	40	»	17.000.000	»	17.000.000	91,0	»	15.470.000	»	16.581.500
Σύνολον εἰς δολλάρια Η.Π.Α.									»	**35.988.508**
21) 1920, 3% «σιδηροδρ. Θεσ/κης—Κων/λεως»	98	ΓΦ	145.121.500	Γ.Φ.	145.121.500	100,0	ΓΦ	145.121.500	ΓΦ	135.022.500
Σύνολον εἰς φράγκα χάρτινα Γαλλίας									ΓΦ	**135.022.500**
2. Δάνεια μὴ ὁμολογιακὰ										
22) 1918, 4% «Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως»	20	$	12.167.000	$	12.167.000	100,0	$	12.167.000	$	10.361.000
23) 1925, 7% «Ἑλληνοβελγικῶν σιδηροδρόμων»	—	»	21.000.000	»	16.097.600	92,0	»	14.711.744	»	6.660.484
Σύνολον εἰς δολλάρια Η. Π. Α.									»	**17.556.484**

24) 1940, 5,5% «έταιρίας Μπούτ»	7	£	20.000	£	20.000	**100,0**	£	20.000	£	20.000
Σύνολον είς λίρας στερλίνας Άγγλίας									£	**20.000**
3. Δάνεια διακυβερνητικά										
25) 1833, —«τριών δυνάμεων»	—	ΧΦ	60.000.000	ΧΦ	60.000.000	95,4	ΧΦ	57.239.040	ΧΦ	35.978.011
26) 1898, 2,5% «ήγγυημένον»	60	»	170.000.000	»	150.592.500	104,0	»	151.345.462	»	60.920.000
Σύνολον είς χρυσά φράγκα Γαλλίας									»	**96.898.011**
27) 1939, 5% «Μεγ. Βρεταννίας»	20	£	2.040.000	£	433.800	100,0	£	433.800	£	416.500
Σύνολον είς λίρας στερλίνας Άγγλίας									£	**416.500**
4. Χρέη πολεμικά										
28) 1918,—«Γαλλίας»	—	ΧΦ	—	ΧΦ	—	—	ΧΦ	—	ΧΦ	307.613
29) 1918,—«Γαλλίας»	—	ΓΦ	144.144.512	ΓΦ	144.144.512	100,0	ΓΦ	144.144.512	ΓΦ	54.285.616
30) 1918,—«Άγγλίας»	—	£	—	£	—	—	£	—	£	7.351.167
31) 1923, 5% «Καναδά»	25	$K	8.000.000	$K	8.000.000	100,0	$K	8.000.000	$K	6.934.172
32) 1919,—«Συνθήκης Νεϊγύ»	—	Λεβα	1.029.378.938	Λ.	1.029.378.938	100,0	Λ.	1.029.378.938	Λ.	1.012.222.623
5. Όφειλαί έκ Συνθήκης Λωζάννης										
33) 1924, 5% «έπιχειρήσεων έν Μικρά Άσία»	—	ΛΤ	877.945	ΛΤ	877.945	—	ΛΤ	877.945	ΛΤ	563.066
Σύνολον είς λίρας χαρτίνας Τουρκίας									ΛΤ	**563.066**
6. Γραμμάτια έκ στρατιωτικού ύλικού										
34) 1937,—«έκ Γερμανίας»	—	RM	1.633	RM	1.633	100,0	RM	1.633	RM	1.633
35) 1938,—«έξ Η. Π. Α.»	—	$	264.472	$	264.472	100,0	$	264.472	RM	265.654
7. Κυμαινόμενον χρέος έκ προκαταβολών										
36) 1930, 3% «Speyer»	—	$	7.500.000	$	7.500.000	99,73	$	7.479.750	$	7.132.227
Σύνολον είς δολλάρια Η.Π.Α.									$	**7.132.227**
8 Δάνεια όφειλόμενα είς τρίτους έν Έλλάδι, έξ έγγυήσεων										
37) 1931, 6% «Κτηματικής Τραπέζης»	14	£	53.500	£	53.500	100,0	£	53.500	£	5.578
38) 1931, 6% «Α. Πελυμέρη»	30	»	100.000	»	100.000	100,0	»	100.000	»	100.000
Σύνολον είς λίρας στερλίνας Άγγλίας									£	**105.578**

τῶν ὁμολογιούχων, ὅπως προκειμένου περὶ τῶν εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεων, οἱ τόκοι θὰ κατεβάλλοντο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προμνησθείσης καὶ ἰσχυούσης τότε ἰσοτιμίας μεταξὺ λίρας στερλίνας καὶ χρυσῶν γαλλικῶν φράγκων.

Οὕτως, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1932 καὶ μέχρι καταλήψεως τῆς Χώρας ὑπὸ ἐχθρικῶν δυνάμεων κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1941, τὸ ἐν προκειμένῳ χρέος ἐξυπηρετήθη μερικῶς, διὰ τῆς καταβολῆς διαφόρων ἑκάστοτε ποσοστῶν ὀφειλομένων τόκων, οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τοὺς ὁμολογιούχους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς δανειστὰς καὶ δὴ εἰς τὰ αὐτὰ ποσοστά. Συγκεκριμένως, μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ 30 % τῶν τόκων διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1932—33, τὸν Νοέμβριον 1933 ἀφίχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα «Δημοσιονομικὴ Ἐπιτροπὴ» τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ἡ ὁποία, κατόπιν ἐξετάσεως τῆς καταστάσεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας μας, διεπίστωσεν ὅτι ἡ κρατικὴ διαχείρισις ἐπεβαρύνετο αἰσθητῶς ἔστω καὶ διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς καταβολῆς μόνον ποσοστοῦ 30 % τῶν τόκων, μὴ ἐπιτρεπομένης ὅθεν σοβαρᾶς ἐπαυξήσεως τοῦ ποσοστοῦ τούτου. Δι' ὃ καὶ τῇ εἰσηγήσει αὐτῆς, ἐγένετο δευτέρα συμφωνία μεταξὺ τῶν προαναφερθέντων συμβαλλομένων, ἵνα καταβληθοῦν τὸ μὲν οἰκονομικὸν ἔτος 1933—34 τὰ 27,5 % τῶν ἐτησίων δεδουλευμένων τόκων, τὸ δὲ οἰκονομικὸν ἔτος 1934—35 τὰ 35 % αὐτῶν. Κατ' Αὔγουστον 1936 ἐπηκολούθησε τρίτη συμφωνία μεταξὺ τῶν αὐτῶν συμβαλλομένων, βάσει τῆς ὁποίας κατεβλήθησαν ποσοστὰ τόκων, διὰ μὲν τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1935—36 ἐκ 35 %, διὰ δὲ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1936—37 ἐκ 40 %.

Ἔκτοτε, ἤρχισε νὰ σημειοῦται βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως. Ἕνεκα ταύτης κατεβλήθησαν προσπάθειαι ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ὁριστικὸν διακανονισμὸν τοῦ ὅλου ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος. Δι' ὃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1937—38 καὶ ἐντεῦθεν συνέχισιν τῆς καταβολῆς τῶν 40 % τῶν ἐτησίων τόκων. Κατ' Ἰανουάριον 1940, ἐπετεύχθη τελικῶς τετάρτη συμφωνία μεταξὺ τῶν προμνησθέντων συμβαλλομένων, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1940—41 καὶ μέχρι λήξεως τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἐξυπηρετῇ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ χρέος διὰ τῆς καταβολῆς ποσοστοῦ 43 % τοῦ συμβατικοῦ τόκου. Οὕτω, μέχρι τῆς 13 Ἰουλίου 1941 συνεχίσθη ἡ μερικὴ αὕτη ἐξυπηρέτησις τοῦ ἐν προκειμένῳ χρέους.

Διαρκούσης τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς καὶ δὴ ἀπὸ τῆς 14 Ἰουλίου 1941 ἐφηρμόσθη τὸ ἐκδοθὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα 275/1941, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον κατεβάλλοντο εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ προσκομίζοντας σχετικὰ ληξιπρόθεσμα τοκομερίδια τὰ 35 % τοῦ ἐτησίου συμβατικοῦ τόκου, οὐχὶ δὲ πλέον εἰς ξένα νομίσματα ἀλλ' εἰς δραχμάς, βάσει τῆς ἐπισήμου τιμῆς ἀγορᾶς τῶν ξένων νομισμάτων παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταβολῆς τῶν τόκων. Μετὰ τὴν κατ' Ὀκτώβριον 1944 ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας, ἐπανελήφθη ἡ μερικὴ πληρωμὴ τοκομεριδίων ληξάντων μέχρι μόνον τοῦ Ἀπριλίου 1941 καὶ μὲ τὰ προπολεμικῶς καθορισθέντα ποσοστά.

Διὰ τὰ ἔκτοτε ὅμως λήξαντα τοκομερίδια ὡς καὶ διὰ τὸ ὀνομαστικὸν

κεφάλαιον, ἴσχυσεν ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβληθεῖσα σιωπηρὰ κατάστασις χρεωστασίου, ἡ ὁποία ἐνομιμοποιήθη ἀργότερον διὰ τοῦ Ἀν. Νόμου 1318/1949, κυρωθέντος διὰ τοῦ Νόμου 1536 1950. Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας, ἀνεστάλη μέχρι τέλους τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1951–52 ἡ τοκοχρεωλυτικὴ ἐξυπηρέτησις τοῦ προπολεμικοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους τῆς Χώρας καὶ ἐδόθη ἰσόχρονος ἀναστολὴ παραγραφῆς τῶν ληξάντων καὶ μὴ ἐξοφληθέντων τοκομεριδίων. Ἡ ἀναστολὴ δὲ αὕτη παρατείνεται ἔκτοτε διὰ νεωτέρων Νόμων, μὲ αἰτιολογικὸν ὅπως παρασχεθῇ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διεξαγωγῆς διαπραγματεύσεων περὶ τρόπου ἐκ νέου ἐξυπηρετήσεως τοῦ χρέους τούτου.

Ἵνα μάλιστα διευκολυνθοῦν νομοθετικῶς αἱ ὡς ἄνω διαπραγματεύσεις, ὁ Ἕλλην Νομοθέτης ἐνεπιστεύθη διὰ τοῦ Ν. Δ/τος 2204|1952 εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα τῆς τροποποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων, πρὸς ἐπίτευξιν νέας ρυθμίσεως τοῦ χρέους τούτου. Συγκεκριμένως, τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐν λόγῳ Νομ. Δ/τος, ἐπιτρέπει ὅπως διὰ Β. Δ/τος, ἐκδοθησομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, καθορισθοῦν, ἄνευ δεσμεύσεως ἐκ τῶν οἰκείων συμβατικῶν καὶ ἑτέρων διατάξεων, οἱ ἐν γένει ὅροι ὑφ' οὓς ὑποχρεωτικῶς διά τε τὸν ὀφειλέτην καὶ τοὺς πιστωτάς, ἀπὸ χρονολογίας ὁρισθησομένης διὰ τοῦ ἰδίου Βασ. Δ/τος, θὰ πραγματοποιῆται ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ χρέους τούτου. Περαιτέρω, διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Νομ. Δ/τος ὁρίζεται, ὅτι διὰ Βασ. Δ/των δύναται νὰ καθορισθῇ πᾶσα περίπτωσις ἀφορῶσα τὸν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως, τὴν μείωσιν τοῦ ἐπιτοκίου, τὸν καθορισμὸν τῶν νομισμάτων εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐνεργῆται ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ ἡ ἐξόφλησις, ἀδιαφόρως τοῦ ἂν ταῦτα πάντα ρυθμίζωνται ἄλλως διὰ τῶν συμβάσεων.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἐρρυθμίσθησαν μεταγενεστέρως μεμονωμέναι τινὲς περιπτώσεις τοῦ προπολεμικοῦ τούτου χρέους, κατόπιν εἰδικῶν διαπραγματεύσεων, αἵτινες ἀναφέρονται ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν ἱστορικὴν ἐπισκόπησιν ἑκάστου δανείου ἢ χρέους.

Παραλλήλως, ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦδε, κατεβλήθησαν ἐπανειλημμένως προσπάθειαι ἐκ μέρους τόσον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ τῶν πιστωτῶν, πρὸς τελικὸν διακανονισμὸν τοῦ ὅλου τούτου χρέους. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε αἱ προσπάθειαι αὗται δὲν ἐτελεσφόρησαν, λόγῳ κυρίως προτάσεων ὑπὸ τῶν πιστωτῶν ὅρων ὑπερβαινόντων τὰ ὅρια ἀντοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ συνάμα προκαλούντων ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια εἰς τὴν Κυβερνητικὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

1. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1833 «ΤΡΙΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 60.000.000

Αἱ τρεῖς προστάτιδες δυνάμεις τοῦ νεοσυσταθέντος Ἑλληνικοῦ Κράτους, Ἀγγλία, Γαλλία καὶ Ρωσία, ὑπέγραψαν τὴν 8/20 Φεβρουαρίου 1830 πρωτόκολλον ἐν Λονδίνῳ, δι' οὗ ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐγγυηθοῦν τὴν χορήγησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα δανείου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Κράτους πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων δαπανῶν ἀποκαταστάσεώς του καὶ πρὸς συντήρησιν τῶν στρατευμάτων τοῦ πρώτου Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Ὄθωνος.

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου, αἱ ὡς ἄνω τρεῖς δυνάμεις καὶ ἡ Ἑλλὰς ὑπέγραψαν τὴν ἀπὸ 7 Μαΐου 1832 συνθήκην τοῦ Λονδίνου. Δι' αὐτῆς, αἱ τρεῖς δυνάμεις ἀνεδέχθησαν τὴν ἐγγύησιν δανείου πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους: Τὸ δάνειον νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ ποσὸν τῶν 60.000.000 χρυσῶν γαλλικῶν φράγκων καὶ νὰ εἶναι καταβλητέον εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰς τρεῖς δόσεις ἐξ 20.000.000 χρυσῶν φράγκων ἑκάστη, τῆς πρώτης ἀμέσως πραγματοποιουμένης. Διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου ἐγγυήθησαν αἱ τρεῖς δυνάμεις κατὰ τριτημόριον. Ἡ Ἑλλὰς ἐξ ἑτέρου, ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς τοκοχρεωλυτικῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ δανείου διὰ τῶν πρώτων κρατικῶν προσόδων, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν δι' οἱονδήποτε ἕτερον σκοπόν, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐξησφαλίζετο πλήρως ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου. Ἐὰν τυχόν, τέλος, αἱ, πρὸς ὁριστικὴν ρύθμισιν τῶν τότε συνόρων τῆς Ἑλλάδος, ἀρξάμεναι διαπραγματεύσεις προεκάλουν χρηματικήν τινα ἀποζημίωσιν ὑπὲρ τῆς Τουρκίας, τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν θὰ προαφαιρῆτο ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου τούτου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συνθήκης ταύτης, συνωμολογήθη τὴν 7 Μαΐου 1832 ἡ παροχὴ ὁμολογιακοῦ δανείου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ Οἴκου Rothschild. Τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τοῦ δανείου καθωρίσθη εἰς χρυσᾶ φράγκα 60.000.000, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 5 %. Ἡ καταβολὴ αὐτοῦ συνεφωνήθη ὅπως πραγματοποιηθῇ εἰς τρεῖς δόσεις, ἐξ 20.000.000 χρυσῶν φράγκων ἑκάστης. Δι' ἀσφάλειαν τοῦ δανείου προσδιωρίσθησαν τὰ κρατικὰ ἔσοδα, τῇ ἐγγυήσει τῶν τριῶν δυνάμεων. Ἡ ἐξόφλησις τούτου θὰ διενηργεῖτο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1838, διὰ δὶς τοῦ ἔτους (κατὰ Μάϊον καὶ Νοέμβριον) κληρώσεων, ἵνα μέχρι τοῦ ἔτους 1871 ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τοῦ δανείου.

Ἔναντι ὅμως τοῦ ὀνομαστικοῦ ποσοῦ τῶν χρυσῶν φράγκων 60.000.000, ἡ Ἑλλὰς εἰσέπραξε τυπικῶς μὲν τὰ 95,4 %, ἤτοι χρ. φράγκα 57.239.040, οὐσιαστικῶς δὲ μόνον τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τῶν χρυσῶν φράγκων 469.682.

Τὸ λοιπὸν ὀνομαστικὸν ποσὸν ἐκ χρυσῶν φράγκων ἐκρατήθη ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ καὶ κατεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς διαφόρους τρίτους, ὡς ἀκολούθως:		*59.530.318*
1) Εἰς τὴν Τουρκίαν, δι' ἐξαγορὰν τῶν προσηρτηθεισῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα περιοχῶν Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος	χρ. φρ.	11.222.598
2) Εἰς τὴν Ρωσίαν, δι' ἐξόφλησιν προκαταβολῶν της πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον	» »	1.215.947
3) Εἰς τὴν Γαλλίαν, διὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω αἰτίαν	» »	333.333
4) Εἰς τὸν Φιλέλληνα Eynard, ἔναντι προκαταβολῆς του ἐξ 700.000 χρ. φρ. πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον	» »	249.825
5) Εἰς τὸν ἐν Ἑλλάδι Βαυαρικὸν στρατόν, διὰ δαπάνας συντηρήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἀντιβασιλείας	» »	14.167.282
6) Εἰς τοὺς δανειστὰς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ ἔτη 1824—25, τῶν καλουμένων δανείων «ἀνεξαρτησίας», πραγματικοῦ ποσοῦ £ 540.000, πρὸς ἀποπληρωμὴν	» »	341.333
7) Εἰς τὸν Οἶκον Rothschild, διὰ δαπάνας ἐκδόσεως, τόκους κλπ. τοῦ δανείου τούτου	» »	29.239.040
8) Εἰς τὸν οἶκον Rothschild, δι' ἐξόφλησιν τῶν πρώτων κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τούτου	» »	2.760.960

Δεδομένου, ὅθεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἰσέπραξε μόνον τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 469.682, ἔναντι τῶν χρ. φράγκων 60.000.000 τοῦ δανείου, δὲν ἐπετεύχθη οὐσιαστικῶς ἡ πραγματοποίησις τοῦ σκοποῦ τοῦ δανείου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων δαπανῶν ἀποκαταστάσεως τοῦ νεοσυστάτου Κράτους. Δεδομένου ἐπίσης, ὅτι τὰ κρατικὰ ἔσοδα δὲν ἐπέτρεπον τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου τούτου μέχρι τοῦ ἔτους 1871, αἱ τρεῖς δυνάμεις ἐδέχθησαν ὅπως τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου πρὸς τὸν Οἶκον Rothschild ἐκ χρ. φράγκων (60.000.000 — 2.760.960 κρατηθέντων =) 57.239.040 καταβάλουν αὗται ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτόν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν:

1)	Ρωσία	χρ. φρ.	19.999.573,35
2)	Ἀγγλία	» »	19.838.805,33
3)	Γαλλία	» »	17.400.661,32
	Σύνολον	» »	57.239.040,—

Οὕτω πλέον, τὸ δάνειον ὠφείλετο εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις καὶ ἀνήρχετο εἰς ὁ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τῶν χρ. φράγκων 57.239.040, ὅπερ ἐκάλυπτε τὰ 95,4 % περίπου τοῦ ὀνομαστικοῦ, μὲ πραγματικὸν ἐπιτόκιον 5,3 %. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου, κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν τριῶν δυνάμεων μέχρι τοῦ ἔτους 1871 καὶ τόκοι, ἀνελθόντες συνολικῶς εἰς χρ. φράγκα 43.153.793. Συνεπῶς, ἐν ἔτει 1871 τὸ πρὸς τὰς τρεῖς δυνάμεις συνολικὸν χρέος τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ δανείου τούτου ἀνῆλθεν εἰς *χρ. φράγκα 100.392.833*, ἰσοδυναμοῦντα τότε πρὸς δραχμὰς 112.147.498,03.

Παρὰ τὴν ἔκτοτε συνεχιζομένην λίαν δυσχερῆ οἰκονομικὴν καὶ δημοσιονομικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ἐν τούτοις ἐπετεύχθη ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὡς ἄνω ἐτῶν καταβληθοῦν εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις, ἔναντι τοῦ χρέους, συνολικῶς *χρ. φράγκα 1.693.552,21*. Εἰς τὴν καταβολὴν ταύτην ἡ Ἑλλὰς ἐνισχύθη ὑπὸ τοῦ Φιλέλληνος Eynard, ὅστις τὴν 1 Μαρτίου 1847 ἔδωσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, χρ. φράγκα 500.000. Τὸ ποσὸν τοῦτο, ἡ Ἑλλὰς ἀνεγνώρισεν ὡς χρέος της πρὸς τὸν Eynard, διὰ τοῦ Νόμου ΝΞΔ΄ τῆς 9 Δεκεμβρίου 1847, καὶ ἀπέδωκε τοῦτο εἰς αὐτὸν μεταγενεστέρως. Πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου, κατεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τῷ 1848, χρ. φράγκα 293.552,21, εἰς δὲ τὰς τρεῖς δυνάμεις, τῷ 1861, χρ. φράγκα 900.000, ἀπὸ χρ. φράγκα 300.000 εἰς ἑκάστην.

Διὰ τῆς ἀπὸ 17 Μαρτίου 1864 συνθήκης τοῦ Λονδίνου, περὶ ἑνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, αἱ τρεῖς δυνάμεις ἐξεχώρισαν ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Α΄ καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, τὸ ποσὸν τῶν £ 12.000, ἰσοδυναμουσῶν πρὸς χρ. φράγκα 300.000, κατὰ τὸ τρίτον ἑκάστη καὶ ἐτησίως. Τὸ ποσὸν τοῦτο συνεψηφίζετο ἔκτοτε κατὰ τὰς πρὸς τὰς τρεῖς δυνάμεις ἀποδόσεις τῶν χρεωλυτικῶν δόσεων.

Πέραν τῆς ἐν λόγῳ ἐκχωρήσεως, ἐρρυθμίσθη ὁριστικῶς καὶ ὁ τρόπος περαιτέρω ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου, διὰ α) τοῦ ἄρθρου 6 τῆς ἀπὸ 17/29 Μαρτίου 1864 συνθήκης μεταξὺ τῶν τριῶν δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλλάδος, β) τοῦ Νόμου Ν΄ τῆς 28 Μαρτίου 1864, τοῦ ἐπικυρώσαντος τὴν συνθήκην ταύτην, γ) τῆς ἀπὸ 16/28 Δεκεμβρίου 1864 ταυτοσήμου διακοινώσεως τῶν τριῶν δυνάμεων καὶ δ) τῆς ἐπακολουθησάσης ἀπὸ 15/27 Ἰανουαρίου 1865 σχετικῆς ἀπαιτήσεως τῆς Ἑλλάδος. Οὕτω καθωρίσθη, ὅπως ἡ Ἑλλὰς καταβάλῃ ἀτόκως τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρέους, ἐκ χρ. φράγκων (100.392.833 – 1.693.552,21) *98.699.280,79*, δι᾽ ἐτησίων χρεωλυτικῶν δόσεων ἐκ χρ. φράγκων 900.000 συνολικῶς καὶ ἐκ χρ. φράγκων 300.000 δι᾽ ἑκάστην πιστώτριαν χώραν, μέχρις ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους, ὅπερ δι᾽ ἑκάστην τῶν τριῶν δυνάμεων ἀπετέλει τὸ τρίτον τοῦ συνόλου, ἤτοι χρ. φράγκα 32.899.760,26. Ἡ ἀπόσβεσις τοῦ χρέους τούτου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραταθῇ πέραν τῶν 110 ἐτῶν, ἤτοι τοῦ ἔτους 1974.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων αὐτῶν συμφωνιῶν καὶ ἀναλόγως πρὸς τὴν ἑκάστοτε οἰκονομικὴν εὐχέρειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τὰ ἑξῆς ποσὰ εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις.

1)	1864	χρ.	φρ.	399.508,99
2)	1865	»	»	801.432,75
3)	1866	»	»	1.552.328,08
4)	1867–1872	»	»	5.400.000,00
5)	1873	»	»	1.500.000,00
6)	1874–1897	»	»	21.600.000,00
	Σύνολον	»	»	31.253.269,82

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1897 ἀπέμεινεν, ὅθεν, ἀνεξόφλητον ποσὸν χρ. φράγκων (98.699.280,79 – 31.253.269,82 =) *67.446.010,97*.

Κατόπιν τῆς ἐπισυμβάσης τῷ 1897 πτωχεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, μετὰ τὸν τότε ἀτυχῆ πόλεμον μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, αἱ τρεῖς δυνάμεις καὶ ἡ Ἑλλὰς προέβησαν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1898 εἰς νέαν συμφωνίαν. Κατ' αὐτήν, συνιστᾶτο ἐν Ἑλλάδι «Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή», ἥτις ἀνελάμβανε πλέον τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῆς διαχειριζομένων κρατικῶν ὑπεγγύων προσόδων. Ἡ νέα αὕτη συμφωνία εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν θέσπισιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ ἔτους 1898, δι' ἧς ἐπεκυροῦτο.

Ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1930, μέσῳ τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατέβαλεν εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις ἐν συνόλῳ *χρ. φράγκα 29.700.000*. Οὕτω, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1930 τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀνεξοφλήτου χρέους ἐκ τοῦ δανείου ἀνήρχετο εἰς χρ. φρ. (67.446.010,97 – 29.700.000 =) *37.746.010,97*.

Κατὰ τὴν γ' ταύτην περίοδον ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου, ἐμεσολάβησεν ἡ κοινωνικὴ ἐπανάστασις τῆς Ρωσίας, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ μὴ ἀπὸ τοῦ 1917 καὶ ἐντεῦθεν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Ρωσίας εἴσπραξις τοῦ ἐτησίου χρεωλυσίου τῶν χρ. φράγκων 300.000, ὡς ἐγένετο κατὰ τὰ ἔτη 1898 – 1916. Αἱ δόσεις τῶν ἐτῶν 1917 μέχρι καὶ 1919 κατεβλήθησαν εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβυν τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρωσίας Demidoff. Ἡ δόσις τοῦ ἔτους 1920 κατετέθη ὑπὸ ἴδιον λογαριασμὸν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Τῷ 1921, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν, ὅπως παύσῃ νὰ ἀντιπροσωπεύηται παρ' αὐτῇ ἡ Ρωσία καὶ ἀνασταλῇ ἡ πρὸς αὐτὴν καταβολὴ τοῦ μεριδίου της, καθόσον τὸ νέον ἐν Ρωσίᾳ καθεστὼς ἔπαυσεν ἀναγνωρίζον τὰς πρὸς τὰ ξένα κράτη ὀφειλὰς τῆς αὐτοκρατορικῆς Ρωσίας. Κατόπιν τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἡ Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ ἐτήσιον μερίδιον τῆς Ρωσίας καταθέτῃ ἔκτοτε εἰς ἴδιον ὑπὲρ τῆς Ρωσίας λογαριασμόν, τὸν ὁποῖον ἤνοιξεν εἰς τὴν Comptoir National d'Escompte de Paris. Εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦτον μετέφερε τὴν δόσιν τοῦ 1920 ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τοῦ 1921 μέχρι καὶ τοῦ 1930 κατέθετε τὰς οἰκείας χρεωλυτικὰς δόσεις. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ ἔτους 1926 αἱ δόσεις κατετίθεντο εἰς χρ. φράγκα, ἀνελθόντα συνολικῶς εἰς 2.100.000, ἔκτοτε δὲ εἰς λίρας Ἀγγλίας, ἀνὰ λίρας 12.000 ἐτησίως ἤτοι συνολικῶς κατετέθησαν λίραι 48.000, ἰσοδυναμοῦσαι πρὸς χρ. φράγκα 1.200.000. Συνεπῶς, μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1930 εἶχον κατατεθῆ εἰς τὴν ὡς ἄνω Γαλλικὴν Τράπεζαν ὑπὲρ τῆς Ρωσίας χρ. φράγκα 2.100.000 καὶ λίραι 48.000. Τὰ ποσὰ ταῦτα μετὰ τῶν τόκων των ἔφθασαν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1934 εἰς χρ. φράγκα 2.385.268 καὶ εἰς λίρας 50.785, ἤτοι συνολικῶς εἰς χρ. φράγκα 3.654.893.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι κατὰ τὴν γ' ταύτην περίοδον κατεβλήθησαν (ἐκ τῶν χρ. φράγκων 29.700.000) χρ. φράγκα 9.900.000 εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ χρ. φράγκα 19.800.000 εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929 ἐκσπάσασα παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις καὶ ἡ

ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1931 μέχρι 30 Ἰουνίου 1932 ἐφαρμογὴ καὶ ἐν Ἑλλάδι τοῦ Ἀμερικανικοῦ σχεδίου Χοῦβερ, περὶ ἀναστολῆς ἐξοφλήσεως ὑπὸ τῶν ὀφειλετριῶν χωρῶν τῶν πολεμικῶν χρεῶν των, εἶχον ὡς εἰδικὸν ἀποτέλεσμα τὴν μὴ καταβολὴν τῆς χρεωλυτικῆς δόσεως τοῦ ἔτους 1930 εἰς τὰς τρεῖς δυνάμεις.

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς διακυβερνητικὸν καὶ ἠκολούθησε τὴν τύχην τῶν πολεμικῶν χρεῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξόφλησιν τῆς δόσεως τοῦ 1930, ἥτις ἐνέπιπτε ἐντὸς τοῦ προαναφερθέντος ἔτους. Ἐν τούτοις, συνεφωνήθη ὅπως ἡ δόσις αὕτη ἐξοφληθῇ διὰ δέκα ἐτησίων δόσεων, πρὸς ἐπιτόκιον 4 %, ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὰ ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας μερίδια, ἐκ λιρῶν 12.000 καὶ χρ. φράγκων 300.000 ἀντιστοίχως, τῆς πρώτης δόσεως καταβλητέας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1933. Οὕτως ἀνεγνωρίσθησαν ὅτι αἱ παροῦσαι ἀξίαι τοῦ συνόλου τῶν 10 δόσεων ἦσαν λίραι 12,304,⁰/₀ καὶ χρ. φράγκα 307.613,85 ἀντιστοίχως, μὲ τοκοχρεωλύσιον ἑκάστης δόσεως ἐκ λιρῶν 1517,0395 καὶ χρ. φράγκων 37.926 ἀντιστοίχως. Οὐδὲν ὅμως τῶν τοκοχρεωλυσίων τούτων κατεβλήθη.

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1933 ὑπεγράφη ἐν Λονδίνῳ συμφωνία μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἀφ' ἑνὸς καὶ Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, βάσει τῆς ὁποίας θὰ κατετίθεντο εἰς ἴδιον παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμόν, ἐπ' ὀνόματι τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὑπηρεσία δανείου 1833 τριῶν δυνάμεων», τὸ εἰς δραχμὰς ἰσότιμον τῶν κατωτέρω εἰς χρ. φράγκα ποσοστῶν τῶν δόσεων 1932, 1933 καὶ 1934. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα ἦσαν ἴσα πρὸς τὰ καταβαλλόμενα διὰ τὰς δόσεις τῶν αὐτῶν ἐτῶν τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν χρ. φράγκων 170.000.000 τοῦ ἔτους 1898. Οὕτω, τὸ ἀναγκαιοῦν εἰς δραχμὰς ποσὸν 16.348.833, μετεφέρθη εἰς πίστωσιν τοῦ προμνησθέντος λογαριασμοῦ, χρεώσει τοῦ παρὰ τῇ αὐτῇ Τραπέζῃ λογαριασμοῦ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς «Ὑπέγγυοι πρόσοδοι». Τὸ ἐν λόγῳ εἰς δραχμὰς ποσὸν προσδιωρίσθη ὡς ἑξῆς: 1) Διὰ τὴν δόσιν τοῦ 1932. Τὰ 25 % τῶν χρ. φράγκων 600.000, ἤτοι χρ. φράγκα 150.000, ἅτινα ἰσοδυνάμουν πρὸς χάρτινα γαλλικὰ φράγκα 738.750 (ἐπὶ 4,925 ἕκαστον) καὶ ταῦτα πρὸς δραχμὰς 5.222.962,50 (ἐπὶ 7,07 ἕκαστον). 2) Διὰ τὴν δόσιν τοῦ 1933. Τὰ 23 % τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων, ἤτοι χρ. φράγκων 138.000, ἅτινα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ὑπολογισμῶν ἰσοδυνάμουν πρὸς γαλ. φράγκα 679.650 καὶ πρὸς δραχμὰς 4.805.125,60. 3) Διὰ τὴν δόσιν τοῦ 1934. Τὰ 30 % τῶν αὐτῶν χρ. φράγκων, ἤτοι χρ. φράγκα 180.000, ἴσων πρὸς γαλ. φράγκα 886.500 καὶ πρὸς δραχ. 6.320.745. Τὸ ἑπόμενον ὅμως ἔτος, ἐγένετο ἀντιλογισμὸς τῆς προαναφερθείσης λογιστικῆς ἐγγραφῆς ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, καθόσον ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων νέα πρότασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Πράγματι, τῷ 1935 ἡ Ἑλλὰς ἠτήσατο ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα, τὰ παρὰ τῷ ὑπὲρ τῆς Ρωσίας εἰδικῷ λογαριασμῷ τῆς Comptoir National d'Escompte de Paris κατατεθειμένα χρήματα, μὴ παραμείνουν περαιτέρω δεσμευμένα καὶ ἀχρησιμοποίητα, ἀλλὰ μεταφερθοῦν εἰς ἕτερον λογαριασμὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, εἰσπραττόμενα παρ' αὐτοῦ δι' ἐτησίων δόσεων πρὸς συνέχισιν τῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν ὑπηρεσίας τοῦ δανείου. Τὸ αἴτημα

τοῦτο τῆς Ἑλλάδος ἐγένετο δεκτόν, διότι τὰ ὡς ἄνω χρηματικὰ ποσὰ οὐδένα οὐσιαστικῶς σκοπὸν ἐξυπηρέτουν, δεδομένου ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀνεγνώριζε τὰς ὑποχρεώσεις τῶν προκατόχων της πρὸς τὰς ξένας χώρας καὶ δὲν ἤγειρεν ἀξίωσίν τινα ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεών της. Ἀνέλαβεν ὅμως ἡ Ἑλλὰς τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐν περιπτώσει καθ' ἣν εἰς τὸ μέλλον ἤθελον ἀξιωθῆ τὰ ποσὰ ταῦτα παρὰ τῆς Ρωσίας, νὰ τὰ ἀποδόσῃ ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς εἰσπράξεων ἐξ ὑπεγγύων προσόδων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Ἀνέλαβεν ὡσαύτως τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα καταβάλῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν τὰς χρεωλυτικὰς εἰς ξένον νόμισμα δόσεις τοῦ δανείου, τῶν ἐτῶν 1932–1936, κατὰ ποσοστὰ ἴσα πρὸς καταβληθέντα διὰ τὰ αὐτὰ ἔτη διὰ τὸ προαναφερθὲν ἐθνικὸν δάνειον τοῦ 1898.

Οὕτως, ἑκατέρα τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν εἰσέπραξε τὰ ἑξῆς ποσὰ εἰς χρυσᾶ φράγκα :

1)	Διὰ δόσιν	1932,	τὰ 25 %	αὐτῆς,	ἤτοι	χρ.	φρ.	75.000
2)	»	»	1933	» 23 %	»	»	»	»	69.000
3)	»	»	1934	» 30 %	»	»	»	»	90.000
4)	»	»	1935	» 33,34 %	»	»	»	»	100.000
5)	»	»	1936	» 33,34 %	»	»	»	»	100.000
						Σύνολον			434.000

Συνεπῶς, κατεβλήθησαν εἰς αὐτὰς ἐν συνόλῳ χρ. φράγκα 868.000. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς καταβολῆς ταύτης ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἡ Ἑλλὰς ἀποσύρῃ ἐκ τοῦ ὑπὲρ τῆς Ρωσίας λογαριασμοῦ παρὰ τῇ Comptoir τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 940.000, πιστώσει ἰδίου ὑπὲρ αὐτῆς ἐλευθέρου λογαριασμοῦ. Εἰς τὸν τελευταῖον, ὅθεν, τοῦτον λογαριασμόν, μετὰ τὴν καταβολήν, παρέμεινε πιστωτικὸν ὑπόλοιπον χρ. φράγκων 72.000. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο μετετράπη ἀκολούθως εἰς τὸ ἰσότιμόν του εἰς λίρας Ἀγγλίας, ἤτοι εἰς λίρας 4.707, 3/3 καὶ παρέμεινε τοκοφόρον. Τοῦτο, τὴν 19 Ἰουλίου 1937, ἀνῆλθεν εἰς λίρας 8.359,5/9. Ἐκ παραλλήλου, τὸ ἀπομεῖναν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Ρωσίας λογαριασμὸν παρὰ τῇ Comptoir ὑπόλοιπον διεμορφώθη τελικῶς εἰς τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 2.714.893.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω πληρωμὰς δόσεων τοῦ δανείου, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον πρὸς τὰς τρεῖς δυνάμεις ἀνήρχετο τῷ 1937 εἰς χρ. φρ. 36.878.010,97, ἔκτοτε δὲ ἐμειώθη εἰς τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 35.978.010,97 ὅπερ ὑφίσταται ἤδη.

2. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1881, ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 120.000.000, ΠΡΟΣ 5%

Πρὸς ἀντιμετώπισιν νέων ἐκτάκτων κρατικῶν δαπανῶν, ἐξεδόθη, διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, τὸ ὡς ἄνω δάνειον, ἐξοφλητέον ἐντὸς 40 ἐτῶν. Τοῦτο στηρίζεται εἰς τοὺς Νόμους ΩΠΖ' καὶ ΩΠΗ', δημοσιευθέντας εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1 φύλλον τῆς ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1881 Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τοῦ δανείου καθωρίσθη εἰς χρυσᾶ γαλλικὰ φράγκα 120.000.000, διηρεθὲν εἰς 240.000 ὁμολογίας εἰς τὸν κομιστήν, ἐκ χρ. φράγκων 500 ἑκάστη. Ἐξ αὐτῶν, ἐξεδόθησαν 100.000 ἁπλαῖ, 16.000 πενταπλαῖ καὶ 6.000 δεκαπλαῖ, ἀποσβεστέαι ἐντὸς τεσσαρακονταετίας διὰ κληρώσεων, εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν.

Αἱ κληρώσεις αὗται τῶν ὁμολογιῶν διενηργοῦντο τὴν 1 Ἰουνίου καὶ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ἀρχῆς γενομένης τὴν 1 Δεκεμβρίου 1881. Τὸ ἐτήσιον ὀνομαστικὸν ἐπιτόκιον ἀνήρχετο εἰς 5% καὶ ὑπελογίζετο ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1881. Ἅπασαι αἱ ὁμολογίαι ἔφερον τοκομερίδια 1-130, ἀποδίδοντα ἐτησίως τόκον ἐκ χρ. φράγκων 25 καθ' ἁπλῆν ὁμολογίαν. Τὰ τοκομερίδια ταῦτα ἦσαν πληρωτέα εἰς χρυσᾶ φράγκα ἀνὰ ἑξαμηνίαν, τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους.

Ἡ δημοσία ἐγγραφὴ εἰς τὸ δάνειον καὶ ἡ ἐξόφλησις τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν καὶ τῶν ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων ἐπραγματοποιεῖτο ὑπὸ τῶν ἑπομένων Τραπεζῶν, κατόπιν καταβολῆς εἰς αὐτὰς προμηθείας. Αὕτη, διὰ μὲν τὴν ἐγγραφὴν ἀνήρχετο εἰς 1% ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου ποσοῦ, διὰ δὲ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου εἰς 1/2 %. Αἱ ἐν λόγῳ Τράπεζαι ἦσαν εἰς Ἀθήνας ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, εἰς Βερολῖνον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Γερμανίας, εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως, εἰς Λονδῖνον ὁ τραπεζικὸς οἶκος C. I. Hambro and Son, εἰς Παρισίους ἡ Comptoir National d' Escompte de Paris καὶ εἰς Φραγκφούρτην ὁ τραπεζικὸς οἶκος «Φὸν Ἐρλάγγερ καὶ Υἱός».

Οἱ τίτλοι τῶν ὁμολογιῶν παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των, τὰ δὲ τοκομερίδια μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των. Τό τε κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο πάσης φορολογίας, πλὴν τῆς χαρτοσημάνσεως τῶν ὁμολογιῶν.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κανονικῆς πληρωμῆς τοῦ ἀπαιτητοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων, παρεχωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου αἱ ἀκόλουθοι, ὡς ἐγγύησις, πρόσοδοι αὐτοῦ. Ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καπνοῦ, αἱ ἐτήσιαι δόσεις τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων φυτειῶν, ὡς καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῶν προσόδων τῶν Τελωνείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν καὶ Ζακύνθου, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ποσῶν ἅτινα ἦσαν καθωρισμένα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἑτέρων κρατικῶν δανείων.

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία ἑκάστης ὁμολογίας ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα 500, ἐν τούτοις ἡ τιμὴ ἐκδόσεως ἑκάστης ἁπλῆς ὁμολογίας εἶχε προσδιορισθῆ εἰς τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 375. Τὸ ποσὸν μάλιστα τοῦτο ἦτο καταβλη-

τέον εἰς πέντε μηνιαίας δόσεις, ὡς ἑξῆς: Ἅμα τῇ ἐγγραφῇ τοῦ ὁμολογιούχου χρ. φράγκα 25, κατὰ τὴν διανομὴν τῶν ὁμολογιῶν ἐντὸς τοῦ Ἰουνίου 1881 χρ. φράγκα 75, καὶ κατὰ τοὺς ἑπομένους τρεῖς μῆνας ἀνὰ 100 χρ. φράγκα.

Λαμβανομένης, ὅθεν, ὑπ' ὄψιν τῆς ὡς ἄνω πραγματικῆς τιμῆς ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν, ἀποτελούσης τὰ 74,6 % τῆς ὀνομαστικῆς, ἐξάγεται ὅτι τὸ ἐτήσιον πραγματικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ἦτο 6,7 %. Τοῦτο δέ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὠφελείας τῶν ὁμολογιούχων ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν τιμήν.

Πλέον τῶν ἀνωτέρω, παρείχετο ἡ εὐχέρεια εἰς τοὺς ἐγγραφομένους ὁμολογιούχους, ὅπως προκαταβάλουν τὰς μὴ ληξάσας ἐκ τῶν προμνησθεισῶν μηνιαίων δόσεων, ἐπὶ προεξοφλητικῷ ἐπιτοκίῳ 4 % ἐτησίως, τοῦθ' ὅπερ ἐμείωνε τὴν τιμὴν ἐκδόσεως ἑκάστης ἁπλῆς ὁμολογίας εἰς χρ. φράγκα 371,25. Ἐὰν παρὰ ταῦτα, δὲν κατεβάλλοντο ἐγκαίρως αἱ λήγουσαι μηνιαῖαι δόσεις, ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς καθυστεροῦντας τόκος ὑπερημερίας 8 % ἐτησίως ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων δόσεων, τῆς καταβληθείσης ἢ τῶν καταβληθεισῶν ἐξ αὐτῶν θεωρουμένων ὑπεγγύων διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ τε καθυστερήσαντος κεφαλαίου καὶ τοῦ τόκου ὑπερημερίας.

Αἱ ὡς ἄνω εὐκολίαι πληρωμῆς τῶν χρ. φράγκων 375 ἀνὰ ἁπλῆν ὁμολογίαν καὶ ἡ ἔκπτωσις ἐκ τῆς τιμῆς ταύτης τῶν σχετικῶν δαπανῶν ἐκδόσεως τοῦ δανείου καὶ τῶν τραπεζικῶν προμηθειῶν ἐγγραφῆς εἰς τὸ δάνειον, ἐμείωσαν τὴν πραγματικὴν τιμὴν ἑκάστης ἁπλῆς ὁμολογίας εἰς τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 363 καὶ ἀνεβίβασαν κατ' ἀκολουθίαν τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον εἰς 7,2 %.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἔναντι τοῦ ὀνομαστικοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου τῶν χρ. φράγκων 120.000.000, εἰσεπράχθησαν πράγματι χρυσᾶ φράγκα 89.520.000. Ἐξ αὐτῶν, ἡ Ἑλλὰς κατέβαλε χρ. φράγκα 15.000.000 πρὸς διακανονισμὸν προσωρινῶν πρὸς αὐτὴν προκαταβολῶν, καὶ χρ. φράγκα 44.000.000 διὰ τὴν ἀγορὰν πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Κατὰ συνέπειαν, εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον εἰσήχθησαν μόνον χρ. φράγκα 27.120.000.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1897, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατέβαλεν εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τοῦ ἐν λόγῳ δανείου, ἐκτὸς τῶν τόκων, κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 16.500.000. Οὕτως, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τότε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα 103.500.000.

Ἔκτοτε, διὰ τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898 ἐπεβλήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ προμνησθεὶς Διεθνὴς Οἰκονομικὸς Ἔλεγχος, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν μέχρι τότε συνομολογηθέντων ἐθνικῶν δανείων. Τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ὡς εἴδομεν, ἀνέλαβεν ἡ «Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή», βάσει τῶν ὑπ' αὐτῆς ἔκτοτε διαχειριζομένων ὑπεγγύων κρατικῶν προσόδων. Αἱ πρόσοδοι αὗται προήρχοντο ἐκ τῶν κρατικῶν μονοπωλίων, ἐκ τῆς φορολογίας καπνοῦ, ἐκ τῶν τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς. Ἐπικουρικῶς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν τοῦ Τελωνείου Βόλου, Κερκύ-

ρας, Λαυρίου καὶ Πατρῶν. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ καταβολὴ τόκων καὶ χρεωλυσίων τοῦ δανείου τούτου διενηργεῖτο πλέον ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς καὶ δὴ ὡς ἀκολούθως :

Ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τόκων, προσδιωρίσθη ὅπως ἐξοφλοῦνται ἔκτοτε μόνον τὰ 32 % τοῦ ἀρχικοῦ τόκου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ χρεωλύσιον καθωρίσθη ὅπως καταβάλλεται ἐτησίως τὸ χιλιοστὸν τοῦ τότε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ἤτοι ποσὸν χρ. φράγκων 103.500. Ἐν τούτοις, ἦτο δυνατὸν τὰ μεγέθη ταῦτα νὰ αὐξηθοῦν, ἕνεκα εἰδικῶν προβλέψεων τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6 τοῦ Παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ'.

Συγκεκριμένως, διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὡς εἴρηται Παραρτήματος προσδιωρίσθη, ὅπως διὰ τὴν ἐν γένει ὑπηρεσίαν τῶν εἰς ξένον νόμισμα ἐθνικῶν δανείων, τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν διεθνῆ οἰκονομικὸν ἔλεγχον, διατεθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 14.850.000 ἐτησίως. Ὑπελογίσθη ὅτι τοῦτο ἔδει νὰ ἀπέδιδεν ἰσότιμον τουλάχιστον ἐκ χρ. φράγκων 9.000.000. Ἐὰν διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐν λόγῳ χρυσῶν φράγκων διετίθετο μικρότερον ποσὸν τῶν δραχμῶν 14.850.000, ἡ μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς δραχμὰς διαφορὰ ἐπετρέπετο ὅπως διετίθετο κατὰ ποσοστὸν 60 % δι' αὔξησιν τοῦ καταβαλλομένου τόκου καὶ τοῦ χρεωλυσίου, ἐξ ἡμισείας.

Ὡσαύτως, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὅλης ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἐσωτερικῶν δανείων τῶν μνημονευομένων εἰς τὰ ἄρθρα 7—10 τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ', ὑπελογίσθη ὅτι ἔδει ἐτησίως νὰ συλλέγεται ἐκ τῶν κρατικῶν ὑπεγγύων προσόδων τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 28.900.000. Τὸ εἰς δραχμὰς τοῦτο ποσὸν ἀπετέλει τῷ 1898 τὸ σύνολον τῶν προσόδων, μόνον ἐκ τῶν μονοπωλίων, τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ χαρτοσήμου. Βάσει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω Παραρτήματος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀκαθάριστος πρόσοδος τῶν προμνησθέντων ὑπεγγύων κρατικῶν ἐσόδων ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 28.900.000, ἐπετρέπετο ὅπως τὸ πλεόνασμα, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν οἰκείων δαπανῶν, ὑπολογισθέντων εἰς 18 % ἐπὶ τοῦ πλεονάσματος, διετίθετο ὡσαύτως κατὰ 60 % εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν εἰς ξένον νόμισμα δανείων. Εἰς ταῦτα ὑπήγετο καὶ τὸ παρόν, τὸ δὲ ποσοστὸν 60 % κατενέμετο εἰς 30 % πρὸς βελτίωσιν τοῦ τόκου καὶ εἰς 30 % πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ χρεωλυσίου.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1898 μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1918, κατεβλήθη, ἐκτὸς τῶν τόκων, χρεωλύσιον ἐκ χρ. φράγκων 18.694.000. Οὕτω, τὴν 1 Ἰανουαρίου 1919 τὸ ἀνεξόφλητον ποσὸν τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου εἶχε περιορισθῆ εἰς *χρ. φράγκα 84.905.500*, καλύπτον τὰς τότε εἰσέτι ἐν κυκλοφορίᾳ ἁπλᾶς ὁμολογίας, ἀνερχομένας εἰς 169.611.

Ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δανείου τούτου συνεχίσθη ὁμαλῶς καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1919. Ἐν ἔτει ὅμως 1928, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ Moriaud, τὸ ζήτημα τῆς περαιτέρω ἐξοφλήσεως ἐρρυθμίσθη δι' ἐξαγορᾶς τῶν ὁμολογιῶν. Πάντως, κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1919 μέχρι 31 Μαρτίου 1932, ὁπότε ἀνεστάλη ἡ χρεωλυτικὴ ἐξυπηρέτησις τοῦ δημοσίου χρέους, κατεβλήθη χρεωλύσιον ἐκ χρ. φράγκων 14.343.500 συνολικῶς. Ἀπέμεινε συνεπῶς μέχρι σήμερον ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἐκ *χρ. φράγκων 70.362.000*.

3. *ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1884, ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 170.000.000, ΠΡΟΣ 5 %*

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1883 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Τραπεζῶν Comptoir National d'Escompte de Paris, Société Générale de Paris, Banque de Paris et des Pays Bas, Banque Générale d'Egypte, Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως, Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Τραπέζης Ἠπειροθεσσαλίας, Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Τραπέζης Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1884 Νόμου ΑΡΚΗ' «περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἀφορώσης τὴν συνομολόγησιν δανείου ἐκ δραχμῶν 170.000.000», ἐξεδόθη τὸ ἐν ἐπικεφαλίδι δάνειον, διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Σκοπὸς τοῦ δανείου τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἄρσις τῆς τότε ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, ἡ ἐνέργεια στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν παρασκευῶν καὶ ἡ κατασκευὴ σιδηροδρόμων. Τὸ δάνειον συνωμολογήθη διὰ κεφάλαιον χρ. φράγκων 170.000.000, διῃρημένον εἰς 340.000 ὁμολογίας εἰς τὸν κομιστήν, τῶν 500 χρ. φράγκων ἑκάστη. Ἐκ τῶν ὁμολογιῶν τούτων, αἱ 200.000 ἦσαν ἁπλαῖ, αἱ 14.000 πενταπλαῖ καὶ αἱ 7.000 δεκαπλαῖ. Ἅπασαι ἔφερον τοκομερίδια 1—130, λήξεως 1 Ἰουλίου 1946, ἀποδίδοντα ἐτησίως 25 χρ. φράγκα, ἤτοι πρὸς 5 % ἐτησίως. Ἡ ἐξόφλησις τῶν ὁμολογιῶν ἐπραγματοποιεῖτο δι' ἑξαμηνιαίων κληρώσεων, ἑκάστην 1 Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου, καὶ ἐντὸς 37 ½ ἐτῶν. Ἡ πληρωμὴ κεφαλαίου καὶ τόκου ἀπηλλάσσετο πάσης φορολογίας καὶ διενηργεῖτο εἰς Ἀθήνας διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως, εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ τῆς Banque Générale d'Egypte, εἰς Λονδῖνον διὰ τοῦ τραπεζικοῦ οἴκου C. I. Hambro and Son καὶ εἰς Παρισίους διὰ τῆς Comptoir National d'Escompte de Paris. Μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεως, αἱ ὁμολογίαι παρεγράφοντο, μετὰ πενταετίαν δὲ ἀπὸ τῆς λήξεως παρεγράφοντο τὰ τοκομερίδια.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐξησφαλίζετο ἐκ τῶν ἑξῆς κρατικῶν προσόδων: 1) Τοῦ πλεονάσματος τῶν εἰσπράξεων τῶν Τελωνείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, Σύρου, Καλαμῶν, Κατακώλου, Κερκύρας, Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, 2) ἐκ τῶν τελῶν χαρτοσήμου, 3) ἐκ τῶν ἀποδόσεων γαιῶν καὶ φυτειῶν, 4) ἐκ τοῦ δικαιώματος καταναλώσεως καπνοῦ καὶ 5) ἐκ τοῦ συνόλου τῶν εἰσπράξεων τῶν Τελωνείων Ἄρτης, Βόλου καὶ Τσάγεζι (ἤδη Στομίου Ἁγιᾶς, Λαρίσης).

Αἱ ὡς ἄνω ὅμως 340.000 ὁμολογίαι, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ διατεθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου. Ἐξ αὐτῶν διετέθησαν 200.000, ἐξ ὧν 110.000 ἠγόρασαν αἱ προμνησθεῖσαι Τράπεζαι. Αἱ ὑπόλοιποι 140.000 ἠκυρώθησαν, βάσει τοῦ Νόμου ΑΥΟΔ' τοῦ ἔτους 1887. Οὕτω τὸ δάνειον περιωρίσθη εἰς τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῶν *χρ. φράγκων* **100.000.000.**

Ἡ τιμὴ ἐκδόσεως ἑκάστης ἁπλῆς ὁμολογίας εἶχεν ὁρισθῆ οὐχὶ κάτω τοῦ ποσοῦ τῶν χρ. φράγκων 342,50, οὐχὶ δηλαδὴ κατωτέρα τῶν 69.5 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου. Ἐν τούτοις, τελικῶς εἰσεπράχθησαν χρ. φράγκα 68.500.000 ἐν συνόλῳ, καλύπτοντα τὰ 68,5 % τοῦ ὀνομαστικοῦ ποσοῦ τοῦ

ὅλου δανείου. Ἡ διαφορὰ αὕτη προῆλθε διότι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, λόγῳ παλαιοτέρων ὑποχρεώσεών της ἐκ συμβάσεων (βλ. συμβάσεις 24-11-1883 καὶ 20-12-1884, ὡς καὶ Νόμον ΑΡΚΗ' τοῦ 1884) ἠγόρασεν ὁμολογίας πρὸς χρ. φράγκα 357 ἑκάστην καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν χρ. φράγκων 9.000.000. Ὡσαύτως, πολλαὶ τῶν λοιπῶν ἁπλῶν ὁμολογιῶν ἐξεποιήθησαν εἰς τιμὰς ποικιλούσας μεταξὺ 330 καὶ 300 χρ. φράγκων (βλ. συμβάσεις καὶ Διατάγματα εἰς ὑπ' ἀριθ. 355 τῆς 23-12-1886 φῦλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως), προσέτι δὲ αἱ πιστώτριαι Τράπεζαι εἰσέπραξαν, δι' ἔξοδα ἐγγραφῆς καὶ προμήθειάν των 1 %, ἤτοι συνολικῶς χρ. φράγκα 2.300.000. Οὕτω τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ἀνῆλθεν εἰς 7,15 %.

Ἐκ τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ τῶν χρ. φράγκων 68.500.000, ἀπερροφήθησαν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν χρ. φράγκα 35.500.000 διὰ διαφόρους κρατικὰς ἀνάγκας. Τὸ ἀπομεῖναν δὲ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 33.000.000 ἐχρησιμοποιήθη πρὸς ἄρσιν τῆς ὑφισταμένης ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζογραμματίων, ἥτις ὅμως μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἐπανῆλθεν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1884 μέχρι καὶ τοῦ 1897, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατέβαλεν εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τοῦ δανείου τούτου, ἐκτὸς τῶν τόκων, κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 9.469.000. Συνεπῶς, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, τὸ ὑπόλοιπον τότε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα **90.531.000.**

Εἶναι ἤδη γνωστόν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1898 ἐπεβλήθη διὰ τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' διεθνὴς οἰκονομικὸς ἔλεγχος, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν μέχρι τότε συνομολογηθέντων ἐθνικῶν δανείων. Εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦτον ὑπήχθη καὶ τὸ παρὸν δάνειον, ὁ δὲ τρόπος ἐξοφλήσεώς του καθωρίσθη ὁ αὐτὸς μὲ τὸν τοῦ δανείου τοῦ 1884. Καθωρίσθη, δηλαδή, ὅπως ἔκτοτε καταβάλλεται ἐτησίως τόκος ἴσος πρὸς τὰ 32 % τοῦ ἀρχικοῦ, ἤτοι χρ. φράγκα 4 ἀνὰ ἑξαμηνιαῖον τοκομερίδιον. Διὰ δὲ τὸ χρεωλύσιον, καταβάλλωνται ἐτησίως τὰ 2 % τοῦ ἀρχικοῦ τόκου, ἤτοι χρ. φράγκα 90.531. Ὑφίστατο, ἐν τούτοις, ἡ δυνατότης βελτιώσεως τοῦ τόκου καὶ αὐξήσεως τοῦ χρεωλυσίου, ἐξαρτωμένη ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, κατὰ τὰ προαναφερθέντα σχετικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δανείου τοῦ 1881.

Ὑπὸ τὰς διαρρυθμίσεις ταύτας, ἀπὸ τοῦ 1898 μέχρι καὶ τοῦ 1918 κατεβλήθη, ἐκτὸς τῶν τόκων, χρεωλύσιον διὰ τὸ δάνειον τοῦτο ἐκ χρ. φράγκων 16.818.000. Ἀπέμεινεν, ὅθεν, ἀνεξόφλητον ποσὸν ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου τὴν 1 Ἰανουαρίου 1919 ἐκ *χρ. φράγκων* **73.713.000**, καλύπτον 147.426 ἁπλᾶς ὁμολογίας.

Ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δανείου συνεχίσθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μέχρι τοῦ ἔτους 1928, ὁπότε τὸ ζήτημα τῆς περαιτέρω ἐξοφλήσεώς του ἐρρυθμίσθη δι' ἐξαγορᾶς ὁμολογιῶν, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δανείου τοῦ 1881. Οὕτως, ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1919 καὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932 κατεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκτὸς τῶν τόκων, χρ. φράγκα 12.413.000. Τοιουτο-

τρόπως ἀπέμενε τότε ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἐκ *χρ. φράγκων 61.300.000*, καλύπτον 122.600 ἁπλᾶς ὁμολογίας. Ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦδε τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον ἐμειώθη εἰς *χρ φράγκα 61 261.500.*

4. *ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1887 «ΜΟΝΟΠΩΛΙΩΝ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 150.000.000, ΠΡΟΣ 4 %*

Δυνάμει τοῦ Νόμου ΑΥΟΔ' τῆς 28 Μαΐου / 9 Ἰουνίου 1887, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον συνωμολόγησεν ὁμολογιακὸν δάνειον ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκων 135.000.000, διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἐξοφλητέον ἐντὸς 75 ἐτῶν.

Σκοπὸς τοῦ δανείου ἦτο ἡ κάλυψις ἐλλειμμάτων τῆς κρατικῆς διαχειρίσεως, ἡ ἐξόφλησις χορηγηθεισῶν εἰς τὸ Δημόσιον προκαταβολῶν ὑπὸ ξένων χωρῶν καὶ τραπεζῶν, ἡ ἐξυπηρέτησις παλαιῶν ἐθνικῶν δανείων καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τριῶν θωρηκτῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, ἅτινα παρηγγέλθησαν εἰς τὴν ἑταιρίαν Forges et Chantiers de la Méditerranée, ἀντὶ χρ. φράγκων 26.000.000.

Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς δανειστὰς «πραγματικαί» ἐγγυήσεις, ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ προηγουμένου δανείου τοῦ ἔτους 1884. Συγκεκριμένως, διετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου αἱ εἰσπράξεις τῶν μονοπωλίων ἅλατος, πετρελαίου, παιγνιοχάρτων, πυρείων, σιγαροχάρτου καὶ ναξίας σμύριδος. Ἡ διαχείρισις μάλιστα τῶν μονοπωλιακῶν αὐτῶν ἀγαθῶν ἀνετέθη εἰς τὴν πρὸς τοῦτο συσταθεῖσαν τῷ 1888 Ἑταιρίαν Διαχειρίσεως Ὑπεγγείων Προσόδων, ἥτις, ὡς προανεφέρθη, ἀπετέλεσε περαιτέρω τὸν κύριον φορέα τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1898 εἰσαχθέντος Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ Ἐλέγχου. Αἱ ἐν λόγῳ ἐγγυήσεις ἔφερον τὸ δάνειον εἰς τὴν χρηματαγορὰν ὑπὸ τὸ ὄνομα «δάνειον μονοπωλίων». Πέραν τῶν ἐγγυήσεων αὐτῶν, αἱ ὁμολογίαι καὶ τὰ τοκομερίδια τοῦ δανείου ἀπηλλάσσοντο παντὸς φόρου, ἀκόμη καὶ μελλοντικῶς.

Τὸ δάνειον τελικῶς ἐξεδόθη διὰ χρ. φράγκα 135.000. 000 καὶ διῃρέθη εἰς 270.000 ἀνωνύμους (εἰς τὸν κομιστὴν) ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων 500, ἐξ ὧν αἱ 45.000 ἦσαν ἁπλαῖ, αἱ 15.000 πενταπλαῖ, καὶ αἱ 15.000 δεκαπλαῖ.

Ἅπασαι αἱ ὁμολογίαι ἔφερον ἑξαμηνιαῖα τοκομερίδια 1—106, πρὸς ὀνομαστικὸν ἐπιτόκιον 4 %, ἤτοι χρ. φράγκα 10 ἀνὰ τοκομερίδιον ἁπλῆς ὁμολογίας, λήγοντα τὴν 1 Ἰουλίου 1940.

Ὁ ἐν προκειμένῳ τόκος κατεβάλλετο ἑκάστην 1 Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου. Ἡ ἀπόσβεσις τοῦ δανείου θὰ ἐπραγματοποιῆτο ἐντὸς 75 ἐτῶν, δι' ἑξαμηνιαίων κληρώσεων, ἑκάστην 1 Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου. Βάσει ὅμως τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, ἡ ἀπόσβεσις αὐτὴ ἐνηργεῖτο ἔκτοτε δι' ἐξαγορᾶς, ἐφ' ὅσον αἱ ἐν τῇ χρηματαγορᾷ τιμαὶ τῶν ὁμολογιῶν ἤθελον εἶσθαι ὑπὲρ ἢ ὑπὸ

τὸ ἄρτιον. Οἱ τίτλοι τῶν ὁμολογιῶν παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεως ἢ ἐξαγορᾶς των, τὰ δὲ τοκομερίδια μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου ἐγένετο εἰς Παρισίους καί, κατόπιν συμβάσεως, ἀνελήφθη ὑπὸ τῆς Τραπέζης Comptoir National d'Escompte de Paris, ἀντὶ χρ. φράγκων 337 ἀνὰ ἁπλῆν ὁμολογίαν. Οὕτω, τελικῶς εἰσεπράχθησαν χρ. φράγκα *90.990.000*, καλύπτοντα τὰ 67,4 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, τὸ δὲ πραγματικὸν ἐπιτόκιον ἀνῆλθεν εἰς 5,95 %.

Τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου ἀνέλαβον αἱ Τράπεζαι καὶ δὴ εἰς Ἀθήνας ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, εἰς Λονδῖνον ἡ C. I. Hambro and Son καὶ εἰς Παρισίους ἡ προμνησθεῖσα Comptoir, ὡς καὶ αἱ Société Général de Paris καὶ Crédit Lyonnais. Αὗται εἶχον δικαιωθῆ εἰς ἀπόληψιν προμηθείας ½ %.

Κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον 1887–1897 κατεβλήθησαν εἰς τοὺς ὁμολογιούχους δι' ἀπόσβεσιν κεφαλαίου χρ. φράγκα 1.955.000. Συνεπῶς, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, παρέμενε τότε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἐκ *χρ. φράγκων 133.045.000*.

Ὡς ἴδομεν προηγουμένως, διὰ τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898 ἐρρυθμίσθη νέος τρόπος πληρωμῆς κεφαλαίου καὶ τόκων τῶν προηγουμένως ἐπισκοπηθέντων δανείων, εἰς ἃ περιελαμβάνετο καὶ τὸ παρόν. Εἰδικώτερον διὰ τὸ δάνειον τοῦτο, ἡ ἀπόσβεσις αὐτοῦ ὡρίσθη εἰς ποσοστὸν 2 % τοῦ ἀρχικοῦ αὐτοῦ τόκου, ἤτοι εἰς χρ. φράγκα 106.436 ἐτησίως. Ὡρίσθη ἐπίσης ὡς ἐλάχιστος καταβλητέος τόκος ποσοστὸν 43% τοῦ ἀρχικοῦ, ἤτοι εἰς χρ. φράγκα 4,30 καθ' ἁπλοῦν τοκομερίδιον. Ὑφίστατο ὅμως καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ δυνατότης βελτιώσεως τῶν ποσῶν αὐτῶν, κατὰ τὰ σχετικῶς προεκτεθέντα εἰς τὰς ἀντιστοίχους περιπτώσεις τῶν τριῶν παλαιοτέρων δανείων.

Ὑπὸ τὰς νέας ταύτας διαρρυθμίσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἐτῶν 1898–1918 ἐξωφλήθη κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 20.590.000.

Συνεπῶς, τὴν 1 Ἰανουαρίου 1919 τὸ ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς *χρ. φράγκα 112 455.000*. Ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932 ἐξωφλήθη περαιτέρω κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 17.333.500. Ἐναπέμενεν, ὅθεν, ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον χρ. φράγκων *95.121.500*, καλύπτον 190.243 ἁπλᾶς ὁμολογίας. Ἔκτοτε τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον περιωρίσθη εἰς *χρ. φράγκα 95.113.000*.

5. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1889 «ΠΑΓΙΟΝ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 155.000.000, ΠΡΟΣ 4 %

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 τοῦ Νόμου ΑΨ' τοῦ 1889, δι' ὧν παρείχετο εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸ δικαίωμα νὰ συνομολογήσῃ δάνεια πάγια, ἄνευ εἰδικῶν ἐγγυήσεων, ἐπὶ τόκῳ οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ 6 % ἐτησίως, ἵνα ἐκ τοῦ προϊόντος των προβῇ εἰς τὴν ἀπόσβεσιν ἢ ὁπωσδήποτε ἐξυ-

πηρέτησιν ἑτέρων προγενεστέρων δανείων, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν συνωμολόγησε διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὸ ὡς ἄνω δάνειον, πραγματοποιηθὲν εἰς δύο μὲν τμήματα, ἅτινα ὅμως ἀπετέλεσαν ἑνιαῖον δάνειον, τὸ γνωστὸν ὡς «πάγιον».

Τὸ πρῶτον τῶν ἐν λόγῳ τμημάτων τοῦ δανείου συνωμολογήθη ἐπὶ τῇ βάσει συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἐν Λονδίνῳ τραπεζικοῦ οἴκου C. I. Hambro and Son, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1889 Βασ. Διατάγματος. Τὸ δεύτερον τμῆμα συνωμολογήθη βάσει ἑτέρας συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν τραπεζικῶν οἴκων Antony Gibbs and Sons τοῦ Λονδίνου καὶ Bleichröder τοῦ Βερολίνου, ὡς καὶ τῆς Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Μαΐου 1889 Βασ. Διατάγματος.

Τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ παγίου τούτου δανείου ἀνήρχετο, διὰ μὲν τὸ πρῶτον αὐτοῦ τμῆμα εἰς χρ. φράγκα 30.000.000 (ἢ εἰς τὸ ἰσότιμον αὐτῶν ἐκ Λ. Α. 1.200.000 ἢ ἐκ R. M. 24.000.000), διὰ δὲ τὸ δεύτερον τμῆμα εἰς χρ. φράγκα 125.000.000 (ἢ εἰς τὸ ἰσότιμον αὐτῶν ἐκ Λ. Α. 5.000.000, ἢ ἐκ R.M. 100.000.000). Συνολικῶς, ὅθεν, τοῦτο ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα 155.000.000 (ἢ εἰς τὸ ἰσότιμόν των ἐκ Λ. Α. 6.200.000 ἢ ἐκ R.M. 124.000.000). Τὸ ὀνομαστικὸν αὐτοῦ ἐπιτόκιον καθωρίσθη εἰς 4 % ἐτησίως, πληρωτέον καθ' ἑξάμηνον, τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους. Πρὸς τοῦτο, ἐξεδόθησαν ἀνώνυμοι ὁμολογίαι δι' ἀμφότερα τὰ τμήματα τοῦ δανείου, ὡς ἑξῆς: 55.000 ὁμολογίαι ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 500, ἐπίσης 26.000 ὁμολογίαι ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 2.500 καὶ 5.000 ὁμολογίαι ἐκ χρ. φράγκων 12.500 ἑκάστη. Εἰς τὰς ὁμολογίας ταύτας ἦσαν προσηρτημένα ἀνὰ 40 τοκομερίδια, πληρωτέα ἀνὰ ἑξαμηνίαν καὶ παραγραφόμενα μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των, ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ἁπλῶν ἐκ χρ. φράγκων 8, τῶν πενταπλῶν ἐκ χρ. φράγκων 50 καὶ τῶν εἰκοσιπενταπλῶν ἐκ χρ. φράγκων 250. Τό τε κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν 40 ἀρχικῶν τοκομεριδίων, ὑφίστατο δυνατότης ἐκδόσεως καὶ παροχῆς νέων φύλλων τοιούτων.

Τὰ λήγοντα τοκομερίδια ἐπληρώνοντο εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἰς Βερολῖνον ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Γερμανίας, εἰς Λονδῖνον ὑπὸ τοῦ οἴκου C.I. Hambro and Son καὶ εἰς Παρισίους ὑπὸ τοῦ Comptoir National d'Escompte de Paris.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου ἐπραγματοποιήθη, διὰ μὲν τὸ πρῶτον αὐτοῦ τμῆμα εἰς ποσοστὸν 68¹/₈ %, διὰ δὲ τὸ δεύτερον εἰς 72,75% τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας του. Ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ἦτο, διὰ τὸ πρῶτον τμῆμα χρ. φράγκα 20.437.500 (ἢ Λ.Α. 817.500) καὶ διὰ τὸ δεύτερον χρ. φράγκα 90.937.500 (ἢ Λ. Α. 3.637.500), τουτέστι συνολικῶς χρ. φράγκα 111.375.000 (ἢ Λ. Α. 455.000), ἔναντι τοῦ ὀνομαστικοῦ τῶν χρ. φράγκων 155.000.000, Οὕτω, τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ἀνήρχετο εἰς 5,7 %.

Τὸ προϊὸν τοῦτο τοῦ δανείου διετέθη ὡς ἑξῆς: Ἐκ τοῦ πρώτου τμήματος, πρῶτον πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δημοσίου χρέους, ἐξ ἐσωτερικοῦ προσωρινοῦ δανείου τοῦ ἔτους 1887, χρ. φράγκα 10.200.000, δεύτερον πρὸς τὰς Τραπέζας Ἐθνικὴν Ἠπειροθεσσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τρίτον δι' ἐξαγορὰν ἐντόκων γραμματίων συνολικοῦ ποσοῦ Λ.Α. 400.000, ἐκδοθέντων τὴν 6 Δεκεμβρίου 1888. Ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος, ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς ἐξόφλησιν ὑπολοίπου κεφαλαίου τριῶν ἐσωτερικῶν ἐθνικῶν δανείων (τοῦ 1879 ἐκ δραχ 60.000.000, πρὸς 6%, τοῦ σιδηροδρόμου Μύλων καὶ Καλαμῶν ἐκ Λ.Α. 950.480, πρὸς 6% καὶ τοῦ σιδηροδρόμου Μεσολογγίου—Ἀγρινίου ἐκ δραχ. 148.780, πρὸς 6%), ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς μετατροπὴν τοῦ ἐπιτοκίου ἀπὸ 6% εἰς 5% τοῦ ἐσωτερικοῦ δανείου τοῦ 1874 ἐκ δραχ. 26.000.000.

Διὰ τοῦ νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, ἐγένετο περιορισμὸς καὶ διὰ τὸ δάνειον τοῦτο τοῦ καταβαλλομένου τόκου εἰς τὰ 32% τοῦ ἀρχικοῦ, ἤτοι εἰς 1,28%, πληρωνομένου ἔκτοτε ἐξαμηνιαίως ποσοῦ χρ. φράγκων 3,20 ἀνὰ ἁπλοῦν τοκομερίδιον.

Πέραν τούτου, τὸ δάνειον ἀπὸ πάγιον κατέστη χρεωλυτικόν, ρυθμισθέντος εἰς τὸν Νόμον ΒΦΙΘ' τοῦ τρόπου τῆς ἀποσβέσεώς του, συμφώνως πρὸς τὰ ἐκτεθέντα εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δανείου τοῦ 1881, τῶν τίτλων αὐτοῦ παραγραφομένων μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των. Βάσει δὲ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Παραρτήματος τοῦ ὡς εἴρηται Νόμου, τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον καθωρίσθη, ὡς εἶχεν ἐξ ἀρχῆς, εἰς χρ. φράγκα 155.000.000. Δι' ἀπόσβεσιν αὐτοῦ ἐκανονίσθη ἡ καταβολὴ τῶν 2% τοῦ ἀρχικοῦ τόκου, ἤτοι ἐτησίως ποσοῦ χρ. φράγκων 124.000. Ἡ αὔξησις τοῦ χρεωλυσίου τούτου καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ τόκου διήποντο ὑπὸ τῶν αὐτῶν δυνατοτήτων τῶν ἐκτεθεισῶν ἤδη εἰς παρομοίαν περίπτωσιν τοῦ δανείου τοῦ 1881.

Ὑπὸ τὰς ἐν προκειμένῳ διαρρυθμίσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, κατεβλήθησαν κατὰ τὰ ἔτη 1898—1919 εἰς τοὺς ὁμολογιούχους πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκα 30.548.000. Οὕτω, τὸ ὀφειλόμενον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἀνήρχετο τὴν 1 Νοεμβρίου 1919 εἰς *χρ. φράγκα 124.452.000.* Ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932 ἐξωφλήθη συμπληρωματικῶς κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 18.925.000, ἐναπομείναντος ἐν κυκλοφορίᾳ ποσοῦ *χρ. φράγκων 105.527.000,* καλύπτοντος 211.054 ἁπλᾶς ὁμολογίας. Ἔκτοτε, τὸν ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον ἐμειώθη εἰς *χρ. φράγκα 105.514.000.*

6. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1890 «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΛΑΡΙΣΗΣ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 89.875.000, ΠΡΟΣ 5%

Διὰ τοῦ Νόμου ΑΨΜΕ' τῆς 7 Ἀπριλίου 1889, ἐπετράπη ἡ συνομολόγησις ὁμολογιακοῦ δανείου, ὀνομαστικοῦ μὲν ποσοῦ χρ. φράγκων 89.875.000, πραγματικοῦ δὲ χρ. φράγκων 80.000.000, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν κατασκευῆς καὶ συμπληρώσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πειραιῶς—Λαρίσης—Συνόρων καὶ τῶν διακλαδώσεων αὐτῆς. Ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν κανονικὴν

ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τούτου, παρεσχέθη ἡ καθαρὰ πρόσοδος ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐν λόγῳ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς πρώτης ὑποθήκης ἐφ' ὅλης τῆς γραμμῆς ταύτης. Τὸ δάνειον καθωρίσθη ὅπως ἀποφέρῃ ἐτήσιον τόκον πρὸς 5 % καὶ ἦτο ἀποσβεστέον ἐντὸς 99 ἐτῶν δι' ἐξαμηνιαίων κληρώσεων, κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας. Αἱ ὁμολογίαι ἦσαν παραγραπτέαι μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των, ἐνῶ τὰ τοκομερίδια παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου. Συνάμα, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον διετήρει τὸ δικαίωμα τῆς ἐν παντὶ χρόνῳ μερικῆς ἢ ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου. Οἱ λοιποὶ ὅμως ὅροι πραγματοποιήσεως τοῦ δανείου προεβλέφθη ὅπως ὁρισθοῦν διὰ Βασ. Διαταγμάτων.

Οὕτω, διὰ τοῦ Βασ. Διατάγματος τῆς 31 Μαΐου 1890, ἐξεδόθη εἰς ἐγγραφὴν δάνειον ἐκ Λ. Α. 3.595.000, ἐξ οὗ ποσὸν Λ. Α. 1.800.000 εἶχον ἀναλάβει διὰ συμβάσεως ἡ ἐν Βερολίνῳ National Bank für Deutschland καὶ ὁ ἐν Λονδίνῳ τραπεζικὸς οἶκος C. I. Hambro and Son. Ἐκ τοῦ πρώτου τούτου τμήματος τοῦ δανείου ἠγοράσθησαν ὁμολογίαι ὀνομαστικοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων 45.000.000. Δεδομένου δὲ ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη εἰς τὰ 89 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας του, τὸ πραγματικὸν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς χρ. φράγκα 40.050.000.

Βραδύτερον, διὰ Βασ. Διατάγματος τῆς 21 Δεκεμβρίου 1890, τὸ Δημόσιον ἐπώλησεν εἰς τὴν Γενικὴν Πιστωτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὁμολογίας, ὀνομαστικοῦ μὲν κεφαλαίου χρ. φράγκων 15.000.000, πραγματικοῦ δὲ χρ. φράγκων 12.900.000, καθόσον τὸ δεύτερον τοῦτο τμῆμα τοῦ δανείου ἐξεδόθη εἰς τὰ 86 % τῆς ὀνομαστικῆς του ἀξίας.

Ἔκτοτε δὲν ἐξεδόθη ἕτερον σχετικὸν Βασ. Διάταγμα. Δι' ὃ τὰ ὡς δύο τμήματα ἀπετέλεσαν τὸ ὅλον δάνειον, ὅπερ οὕτω συνήφθη εἰς τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν χρ. φράγκων 60.000.000 καὶ εἰς τὸ πραγματικὸν τῶν χρ. φράγκων 52.950.000. Συνεπῶς, τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ἦτο 5,66 %.

Εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων τοῦ δανείου παρεδόθησαν ἀνώνυμοι ὁμολογίαι εἰς τρεῖς σειράς, ὡς ἑξῆς: 35.000 ὁμολογίαι ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 500, 22.000 ὁμολογίαι ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 2.500 καὶ 1.390 ὁμολογίαι ἐκ χρ. φράγκων 12.500 ἑκάστη. Εἰς τὰς ὁμολογίας ταύτας ἦσαν προσηρτημένα ἀνὰ 40 τοκομερίδια, πληρωτέα καθ' ἑξαμηνίαν τὴν 15 Ἰουνίου καὶ τὴν 15 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Μετὰ τὴν ἐξάντλησίν των, προεβλέφθη ἡ παροχὴ νέων φύλλων τοιούτων. Τὰ ἐν λόγῳ τοκομερίδια κατὰ τὴν λῆξιν των ἦσαν πληρωτέα εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἰς Βερολῖνον ὑπὸ τῆς National Bank für Deutschland, εἰς Λονδῖνον ὑπὸ τοῦ οἴκου C. I. Hambro and Son καὶ εἰς Παρισίους ὑπὸ τῆς Τραπέζης Crédit Lyonnais.

Τὸ συνολικῶς εἰσπραχθὲν πραγματικὸν ποσὸν τοῦ δανείου, ἐχρησιμοποιήθη κατὰ μὲν τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 30.950.000 πρὸς πληρωμὴν τοκοχρεωλυσίων παλαιῶν δανείων καὶ ἀπόσβεσιν δανείων ἀνεξαρτησίας, κατὰ δὲ

τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 22.000.000 πρὸς κατασκευὴν τμήματος τῆς προμνησθείσης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς.

Διαρκούσης τῆς χρονικῆς περιόδου 1890–1898, κατεβλήθησαν εἰς τοὺς ὁμολογιούχους δι' ἀπόσβεσιν κεφαλαίου χρ. φράγκων 98.500. Συνεπῶς, καὶ συμφώνως καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, παρέμενε τότε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἐκ *χρ. φρ. 59.901.500.*

Πᾶν ὅ,τι ἱστορήθη διὰ τὰ προηγούμενα ἐθνικὰ δάνεια εἰς ξένον νόμισμα, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ διεθνοῦς οἰκονομικοῦ ἐλέγχου, ἰσχύει καὶ ἐνταῦθα. Εἰδικώτερον διὰ τὸ δάνειον τοῦτο, ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ ὁρισθέντος ἀρχικοῦ τόκου ἦτο ποσοστὸν 32 % αὐτοῦ, ἤτοι 1,6 %, ὅπερ σημαίνει 4 χρ. φράγκα κατὰ ἑξαμηνιαῖον ἁπλοῦν τοκομερίδιον. Τὸ χρεωλύσιον προσδιωρίσθη εἰς ποσοστὸν 2 % τοῦ ἀρχικοῦ τόκου, ἤτοι εἰς χρ. φράγκα 59.901,50. Αἱ δυνατότητες αὐξήσεως τοῦ χρεωλυσίου καὶ βελτιώσεως τοῦ τόκου ἦσαν ἀκριβῶς αἱ αὐταί, ὡς εἰς τὰς ἀντιστοίχους περιπτώσεις τῶν πέντε παλαιοτέρων δανείων.

Ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διαρρυθμίσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, κατεβλήθη εἰς τοὺς ὁμολογιούχους πρὸς ἀπόσβεσιν, κατὰ τὴν περίοδον τῶν ἐτῶν 1898–1918 κεφάλαιον χρ. φράγκων 11.330.000. Τὸ ὀφειλόμενον, ὅθεν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἀνήρχετο τὴν 1 Ἰανουαρίου 1919 εἰς *χρ. φράγκα 48.571.500.*

Ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932, ἐξωφλήθη συμπληρωματικῶς καὶ ἕτερον κεφάλαιον, ἐναπομείναντος μέχρι τοῦδε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ *χρ. φράγκων 40.183.000*, καλύπτοντος 80.366 ὁμολογίας.

7. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1893 «ΚΕΦΑΛΑΙΩΣΕΩΣ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 100.000.000, ΠΡΟΣ 5 %

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν Νόμων ΒΞΖ' τῆς 31 Ἰουλίου 1892 καὶ ΒΡΙΕ' τῆς 22 Δεκεμβρίου 1892, ἐπετράπη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ὅπως διὰ Βασ. Διαταγμάτων συνομολογῇ τοκοχρεωλυτικὰ δάνεια εἰς ξένον νόμισμα, ἐπὶ ἐπιτοκίῳ μὴ ὑπερβαίνοντι τὰ 8 % τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου καὶ τῇ ἐγγυήσει κρατικῶν προσόδων.

Ἡ πρόβλεψις τοῦ δανεισμοῦ τούτου ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐπαρκῶν κρατικῶν ἐσόδων, διὰ 1) τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1893 μέχρι Ἰουλίου 1895 ληγόντων τοκομεριδίων τῶν προηγουμένων εἰς ξένον νόμισμα δανείων καὶ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα κληρωθησομένων ὁμολογιῶν, 2) τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ἐκ χρ. φράγκων 16.500.000 προσωρινοῦ δανείου τοῦ ἔτους 1892 καὶ 3) τὴν μερικὴν ἐξόφλησιν τῶν εἰς χρυσὸν ὀφειλομένων ἐντόκων γραμματίων.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, ἐξεδόθη τὴν 30 Μαΐου 1893. Βασ. Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκυρώθησαν σχετικαὶ αὐθημερὸν συμβάσεις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Τραπεζῶν, ἀφ' ἑνὸς τῆς ἐν Λονδίνῳ C. I. Hambro and Son καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς, Ἠπειροθεσσαλίας καὶ Ἰονικῆς. Ἐπετράπη συνάμα διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἡ ἔκδοσις ὁμολο-

γιακοῦ δανείου, κληθέντος «κεφαλαιώσεως» (funding) ὑπὸ τοῦ μνησθέντος ἐν Λονδίνῳ τραπεζικοῦ οἴκου, ἐπὶ προμηθείᾳ του (μετὰ τῶν ἐξόδων) 1 ⁵/₈ %. Τὸ δάνειον τοῦτο προεβλέφθη νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 100.000.000 (ἢ λιρῶν στερλινῶν 4.000.000), πρὸς ὀνομαστικὸν ἐπιτόκιον 5%, ἐξοφλητέον διὰ χρεωλύτρου 1/2 % ἐτησίως, κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας.

Ἡ ἐξόφλησις τούτου καθωρίσθη νὰ πραγματοποιῆται δι' ἐξαγορᾶς μέν, ὁσάκις αἱ τιμαὶ εἶναι κατώτεραι τοῦ ἀρτίου, διὰ κληρώσεων δέ, ὁσάκις αὗται τυγχάνουν ἀνώτεραι τοῦ ἀρτίου. Ὡσαύτως ὡρίσθη ὅπως τὸ ἀποσβενόμενον κεφάλαιον καὶ οἱ ληξιπρόθεσμοι τόκοι καταβάλλωνται ἀνὰ τριμηνίαν καὶ δὴ τὴν 1 Ὀκτωβρίου, τὴν 1 Ἰανουαρίου, τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους. Ἡ καταβολὴ αὕτη θὰ διενηργῆτο διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐν Λονδίνῳ οἴκου ἢ διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατονομασθησομένων τραπεζῶν εἰς Ἀθήνας, Βερολῖνον, Λονδῖνον καὶ Παρισίους, ἐπὶ προμηθείᾳ των ½ %. Ὁ τόκος θὰ ἤρχιζε καταβαλλόμενος ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1893, ἐνῶ ἡ ἀπόσβεσις τοῦ κεφαλαίου θὰ ἤρχιζε τὴν 1 Ἰανουαρίου 1899 καὶ θὰ ἔληγε κατὰ τὸ ἔτος 1947. Τὸ Δημόσιον διετήρησε τὸ δικαίωμα, ὅπως πρὸ τῆς προθεσμίας τῆς ἀποσβέσεως τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν, νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐξαγοράν των. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμολογίαι ἔτυχον, ὡς καὶ αἱ τῶν προηγουμένων δανείων, τῆς τριακονταετοῦς ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των παραγραφῆς καὶ τὰ τοκομερίδια τῆς πενταετοῦς ἀπὸ τῆς λήξεώς των τοιαύτης.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, τὸ ἄρθρον 6 τοῦ προαναφερθέντος Διατάγματος προέβλεπεν ὡς ἐγγύησιν τὰς ἀκολούθους κρατικὰς προσόδους: 1) Τὸν ἔγγυον φόρον ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν σύκων καὶ τῶν κουκουλίων, 2) τὸν φόρον καὶ τὸ δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῶν βαλανιδίων καὶ κικιδίων, 3) τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος καὶ τὰ τέλη ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, 4) τὸν φόρον καὶ τὰ δικαιώματα τῶν μεταλλείων καὶ ὀρυχείων, 5) τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῆς προσόδου τῶν σκωριῶν τοῦ Λαυρίου, 6) τὰ ³/₅ τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῆς σταφίδος τῆς Ἑπτανήσου, 7) τὰ τέλη τῶν ἐπὶ τῶν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐκδιδομένων εἰσιτηρίων τῶν ἀτμοπλοίων, 8) τὰ εἰς χρυσὸν εἰσπραττόμενα προξενικὰ τέλη καὶ 9) τὰ τέλη ἀγκυροβολίας καὶ φαρικά, ἐπίσης καταβλητέα εἰς χρυσόν. Πάντες οὗτοι οἱ φόροι, τὰ τέλη καὶ τὰ δικαιώματα προϋπελογίσθησαν τότε ὅτι ἀπέδιδον ἐτησίως 7.650.000 χρυσᾶς δραχμάς.

Διὰ τῶν προμνησθεισῶν δύο ἀπὸ 30 Μαΐου 1893 συμβάσεων, συνεφωνήθη ὅπως τὸ δάνειον ἐκδοθῇ εἰς τὰ 67 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου. Διὰ τῆς συναφθείσης ὅμως τὴν 9 Ἰουνίου 1893 μεταγενεστέρας συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν τραπεζῶν Hambro, Ἐθνικῆς καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1893 Βασ. Διατάγματος, ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου μέχρι ποσοῦ χρ. φράγκων 5.500.000 (ἢ Λ.Α. 220.000) εἰς τὰ 65 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου καὶ μὲ ἀμοιβὴν τῶν ἐν λόγῳ τραπεζῶν 5 % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἀρχικῶς ἐπραγματοποιήθη ἐγγραφὴ διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 8.259.267,60. Μέχρι δὲ τέλους τοῦ 1893, συμπληρωματικῶς ἐπραγματοποιήθη ἐγγραφὴ διὰ χρ. φράγκα 479.732,50. Τελικῶς, ὅθεν, τὸ δάνειον ἐξεδόθη μόνον διὰ τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τῶν *χρ. φράγκων 9.739.000*, (ἢ Λ.Α. 389.560, ἢ R.M. 7.739.000). Ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἐν τούτοις, τούτου, τὸ Δημόσιον εἰσέπραξε πράγματι *χρ. φράγκα 5.500.000*. Οὕτω, τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ἀνῆλθεν εἰς 8,8 %.

Τὴν 10 Δεκεμβρίου 1893, ἐξεδόθη ὁ Νόμος ΒΡϞΕ', ὅστις ὥρισεν ὅτι προσωρινῶς θὰ κατεβάλλωντο εἰς τοὺς ὁμολογιούχους τὰ 30% εἰς χρυσὸν τῶν ἑκάστοτε ληξιπροθέσμων τόκων.

Ἀρχικῶς, εἰς τοὺς δανειστὰς ἐδόθησαν προσωριναὶ ἀποδείξεις (scrips). Κατόπιν ὅμως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Παραρτήματος τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντων Βασ. Διαταγμάτων τῆς 26 Ὀκτωβρίου 1898 καὶ τῆς 18 Μαρτίου 1899, οἱ προσωρινοὶ οὗτοι τίτλοι ἀντηλλάγησαν δι' ὁριστικῶν. Συγκεκριμένως, ἐξεδόθησαν ὁμολογίαι εἰς τὸν κομιστὴν δύο σειρῶν. Ἡ πρώτη σειρά, ὑπ' αὔξοντας ἀριθμοὺς 1—3095, περιελάμβανε 3.095 πενταπλᾶς ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 2.500 (ἢ Λ. Α. 100, ἢ R. M. 2.000). Ἡ δευτέρα σειρά, ὑπ' αὔξοντας ἀριθμοὺς 3096—7098, περιελάμβανε 4.003 ἁπλᾶς ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἑκάστη ἀξίας χρ. φράγκων 500 (ἢ Λ. Α. 20, ἢ R. M. 400). Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἔφερον τριμηνιαῖα τοκομερίδια 1—180, λήγοντα κατὰ τὰς προαναφερθείσας ἡμερομηνίας καὶ ἐξαντλούμενα τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1943.

Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποσβενόμενον κεφάλαιον καὶ οἱ ληξιπρόθεσμοι τόκοι, καθωρίσθη ὅπως πληρώνωνται εἰς τοὺς ὁμολογιούχους, εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἰς Βερολῖνον ἢ Φραγκφούρτην ὑπὸ τῆς National Bank für Deutschland ἢ τῶν τραπεζικῶν οἴκων Bleichröder καὶ Erlangers and Son, εἰς Λονδῖνον ὑπὸ τοῦ τραπεζικοῦ οἴκου C. I. Hambro and Son καὶ εἰς Παρισίους ὑπὸ τοῦ Comptoir National d'Escompte de Paris.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον πληρωμῆς τοῦ χρεωλυσίου καὶ τοῦ τόκου ἀπὸ τὸ 1898 καὶ ἐντεῦθεν, ἴσχυσε καὶ εἰς τὸ δάνειον τοῦτο πᾶν ὅ,τι ἐγράφη διὰ τὰ προηγούμενα ἐθνικὰ εἰς ξένον νόμισμα δάνεια, μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ'. Ἐν προκειμένῳ, τὸ χρεωλύσιον προσδιωρίσθη εἰς ποσοστὸν 2 % τοῦ ἀρχικοῦ τόκου, ἤτοι εἰς χρ. φράγκα 9.739. Ἐξ ἄλλου, ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ ὁρισθέντος τόκου συνίστατο εἰς τὰ 32 % τοῦ ἀρχικοῦ τόκου, ἤτοι εἰς χρ. φράγκα 1,6 % ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 2 χρ. φράγκα κατὰ τριμηνιαῖον ἁπλοῦν τοκομερίδιον. Αἱ δυνατότητες αὐξήσεως τοῦ χρεωλυσίου καὶ βελτιώσεως τοῦ τόκου ἦσαν ἀκριβῶς αἱ αὐταί, ὡς εἰς τὰς προηγηθείσας περιπτώσεις.

Ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω διαρρυθμίσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1899 μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1919 κατεβλήθη εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ὀνομαστικὸν κεφάλαιον χρ. φράγκων 1.993.500. Τοιουτοτρόπως, τὸ ὀφειλόμενον τὴν 1 Ἀπριλίου 1919 κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα 7.745.500.

Ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932, ἐξωφλήθη συμπληρωματικῶς

κεφάλαιον ἐκ χρ. φράγκων 1.253.000, ἐναπομείναντος τότε καὶ μέχρι τοῦδε ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ *χρ. φράγκων 6.492.500*, ἐκ συνολικοῦ ἀριθμοῦ 12.985 ὁμολογιῶν.

8. *ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1898 «ΗΓΓΥΗΜΕΝΟΝ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 170.000.000, ΠΡΟΣ 2,5 %*

Μετὰ τὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἀτυχῆ Ἑλληνο-τουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1897, τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους ἐτέθησαν, ὡς ἤδη εἶναι γνωστὸν ἐκ τῶν προεκτεθέντων, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, συσταθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τῆς 26 Φεβρουαρίου 1898. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἤλεγχε, μέσῳ τῆς Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων, τὴν συγκέντρωσιν τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους ὑπεγγύων κρατικῶν προσόδων.

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ', τὴν 21 Μαρτίου 1898 ἐξεδόθη ὁ Νόμος ΒΦΜΒ', ὅστις ἐπεκύρωσε τὴν εἰς Παρισίους συνομολογηθεῖσαν τὴν 17 Μαρτίου 1898 σύμβασιν μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου. Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης αἱ τρεῖς δυνάμεις ἀνέλαβον νὰ ἐγγυηθοῦν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἔκδοσιν τοκοχρεωλυτικοῦ ὁμολογιακοῦ εἰς τὸν κομιστὴν δανείου, μέχρι πραγματικοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων 170.000.000 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 6.800.000, ἢ χρυσῶν ρουβλίων 63.750.000). Τὸ ὀνομαστικὸν ἐπιτόκιον τοῦ δανείου ὡρίσθη εἰς 2,5 %, τοῦ πραγματικοῦ τοιούτου μὴ δυναμένου νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 2,75 %. Ἡ διάρκεια ἐξοφλήσεως δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰ ἑξήκοντα ἔτη. Ἡ ἐτησία ὑπηρεσία τοῦ δανείου θὰ ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903 καὶ θὰ ἦτο αὕτη κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἴση πρὸς τὰ 2,5 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ἀκολούθως δὲ πρὸς τὰ 3,6 % αὐτοῦ. Τὸ χρεωλύσιον καὶ οἱ τόκοι θὰ κατεβάλλοντο ἐκ τῶν προσόδων τοῦ Κράτους τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους, βάσει τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ'. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο παντὸς τέλους, φόρου ἢ βάρους ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι ἀφέθη νὰ κανονισθοῦν διὰ μεταγενεστέρας συμβάσεως.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω δάνειον προωρίζετο κυρίως διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πληρωμὴν ποσοῦ χρ. φράγκων 150.000.000 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 6.000.000 ἢ χρυσῶν ρουβλίων 56.250.000) εἰς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ Ἑλληνο-τουρκικοῦ πολέμου προσγενομένων εἰς τὴν Τουρκίαν ζημιῶν, δυνάμει τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνομολογηθείσης τὴν 4 Δεκεμβρίου 1897 συνθήκης περὶ εἰρήνης. Τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν ἐκ χρ. φράγκων 20.000.000 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 800.000 ἢ χρ. ρουβλίων 7.500.000) προωρίζετο διὰ τὴν κάλυψιν κρατικῶν δαπανῶν, προβλεπομένων εἰς τὰ ἄρθρα 7 καὶ 10 τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ'. Συγκεκριμένως, προωρίζετο διὰ τὴν ἐξόφλησιν ἢ μετατροπὴν τοῦ τότε εἰς χρυσὸν κυμαινομένου κρατικοῦ χρέους ἐκ χρυσῶν φράγκων 31.375.093,35, τὴν κάλυψιν ἐλλειμμάτων τοῦ ἔτους 1897 καὶ τῶν ἐπομένων καὶ

τὴν ἐξόφλησιν τῷ 1898 τῶν κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν παλαιοτέρων εἰς ξένον νόμισμα ἐθνικῶν δανείων.

Πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου, ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου 1898 Βασ. Διάταγμα, ὅπερ καθώριζε τὰς λεπτομερείας ἐκδόσεως τοῦ δανείου. Δι' αὐτοῦ προεβλέφθη, ὅπως ἀρχικῶς ἐκδοθῇ εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τμῆμα τοῦ δανείου, συνολικοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων 125.000.000, ἐξ ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας 2.500 χρ. φράγκων, συντεταγμένων ἑλληνιστί, ἀγγλιστὶ καὶ ρωσιστί. Ἡ ἐξόφλησις τοῦ κεφαλαίου θὰ ἐπραγματοποιῆτο διὰ κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον, ἐνεργουμένων τὴν 1 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1 Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀγοραία τιμὴ τῶν ὁμολογιῶν θὰ ἦτο κατωτέρα τοῦ ἀρτίου, ὅτε θὰ ἐνηργῆτο ἐξαγορὰ αὐτῶν. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἀνετέθη εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Τράπεζαν τῆς Γαλλίας καὶ εἰς τὴν ἐν Πετρουπόλει Αὐτοκρατορικὴν Τράπεζαν τῆς Ρωσίας, ἔναντι ἀμοιβῆς τῶν $^1/_8$ % τῶν ἐνεργουμένων πληρωμῶν. Ἡ πρώτη κλήρωσις ὁμολογιῶν θὰ ἐνηργῆτο τὴν 1 Ἰανουαρίου 1903, ἐν γένει δὲ αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι θὰ ἐξωφλοῦντο κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου μετὰ τὴν κλήρωσιν τοκομεριδίου. Τὰ τοκομερίδια θὰ ἐκληροῦντο τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους.

Προεβλέφθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Βασ. Διατάγματος ἡ περαιτέρω ἔκδοσις τμήματος τοῦ δανείου τούτου διὰ πραγματικὸν κεφάλαιον χρ. φράγκων 25.000.000, πρὸς πληρωμὴν ἢ μετατροπὴν τοῦ εἰς χρυσὸν κυμαινομένου χρέους τοῦ Δημοσίου. Ὡσαύτως ὡρίσθη, ὅτι αἱ ὁμολογίαι, αἱ προωρισμέναι πρὸς κάλυψιν ἐλλειμμάτων τῆς δημοσίας διαχειρίσεως, θὰ ἐξεδίδωντο ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐκδόσεως ὁμολογιῶν ὡρίζετο ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραταθῇ πέραν τοῦ ἔτους 1903.

Ἡ τιμὴ ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν ὡρίσθη, διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἀπριλίου 1898 Βασ. Διατάγματος, εἰς ποσοστὸν 100,5 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀνωτέρω, τὴν 3 καὶ τὴν 4 Μαΐου 1898, ὑπεγράφη εἰς Παρισίους καὶ Λονδῖνον σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Τραπεζῶν Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας, ὡς καὶ ὁμάδος Γάλλων κεφαλαιούχων. Δι' αὐτῆς ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀμοιβαῖαι ἔναντι τοῦ δανείου σχέσεις καὶ προσηρτήθη ὑπόμνημα, περιέχον τὰς σχετικὰς λεπτομερείας. Εἰς ταύτας καθωρίζετο ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία ἑκάστης ὁμολογίας εἰς χρ. φράγκα 2.500 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 100, ἢ χρ. ρούβλια 937,50). Τὰ ἑξαμηνιαῖα τοκομερίδια θ' ἀπέδιδον τόκον ἐκ χρ. φράγκων 31,25 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 1 $^5/_{10}$ ἢ χρ. ρουβλίων 11,71) ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1899. Προεβλέπετο ἀκόμη ὁ τρόπος καταβολῆς τῶν δόσεων τῶν ἐγγραφησομένων εἰς τὸ δάνειον ὁμολογιούχων.

Τὴν 5 Μαΐου 1898, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας ὑπέγραψαν πρωτόκολλον, εἰς ὃ ὡρίσθη ἡ τιμὴ τῆς δημοσίας ἐγγραφῆς, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ τὴν 10 Μαΐου 1898, εἰς Παρισίους πρὸς χρ. φράγκα 2.512 καὶ 5 ‰ δι' ἑκάστην ὁμολογίαν, εἰς Λονδῖνον πρὸς λίρας Ἀγγλίας 100, $^{10}/_0$ καὶ εἰς Πετρούπολιν πρὸς ρούβλια 942,19.

Ἡ ἀπὸ 3–4 Μαΐου σύμβασις μετὰ τοῦ προσηρτημένου αὐτῇ ὑπομνήματος καὶ τὸ ἀπὸ 5 Μαΐου 1898 πρωτόκολλον, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 121 φύλλον τῆς 8 Ἰουλίου 1898 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν συμπληρωματικὴν ἔκδοσιν ἑτέρων 9.615 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων 24.037.500, ἐρρύθμισε τὸ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1898 Βασ. Διάταγμα. Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ εἰς χρυσὸν κυμαινομένου τότε δημοσίου χρέους, ἐπὶ τιμῇ ἐκδόσεως πρὸς 104 %, διὰ τὴν συγκέντρωσιν πραγματικοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκων 24.999.000.

Διὰ τὸ ὅλον δάνειον, τὸ Δημόσιον ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα ὅπως προβῇ, συναινουσῶν τῶν τριῶν ἐγγυητριῶν δυνάμεων, εἰς μετατροπήν του ἐν παντὶ χρόνῳ ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1918 καὶ ἐντεῦθεν.

Βάσει πάντων τῶν ἀνωτέρω, τὸ δάνειον ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐν Ἑλλάδι, Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Ρωσίᾳ, εἰς δύο τμήματα. Ἡ τιμὴ ἐκδόσεως τοῦ πρώτου τμήματος ἦτο τὰ 100,5 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας, ἡ δὲ τοῦ δευτέρου τμήματος ἦτο τὰ 104 %. Ἡ ἐγγραφὴ ὁμολογιούχων εἰς τὸ δάνειον κατὰ χώρας ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν :

Ἑλλὰς	χρ.	φρ.	25.592.500,00
Ἀγγλία	»	»	41.666.666,67
Γαλλία	»	»	41.666.666,67
Ρωσία	»	»	41.666.666,66
Σύνολον	»	»	150.592.500,—

Οὕτως, ἐκ τοῦ ὀνομαστικοῦ ποσοῦ τῶν χρ. φράγκων 170.000.000 ἐκαλύφθη συνολικῶς ὀνομαστικὸν ποσὸν χρ. φράγκων 150.592.500 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 6.023.700) καὶ δὴ εἰς τὰ 100,5 % διὰ χρ. φράγκα 124.500.000 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 4.980.000), ἤτοι δι' ὁμολογίας 49.800 καὶ εἰς τὰ 104% διὰ χρ. φράγκα 24.037.500, (ἢ λίρας Ἀγγλίας 961.500), ἤτοι δι' ὁμολογίας 9.615, ὡς καὶ δι' ἔξοδα ἐκδόσεως τοῦ δανείου διὰ χρ. φράγκα 2.055.000 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 82.500), ἤτοι δι' ὁμολογίας 822. Συνεπῶς, οἱ ἐγγραφέντες ὁμολογιοῦχοι ἔλαβον ἐν τῷ συνόλῳ των 60.237 ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας χρ. φράγκων 2.500 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 100 ἢ χρ. ρουβλίων 937,50). Αἱ ὁμολογίαι αὗται παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των, τὰ δὲ τοκομερίδιά των μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των. Τὸ τελευταῖον τῶν εἰς τὰς ὁμολογίας ταύτας προσηρτημένων τοκομεριδίων ἔληγε τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1937.

Δεδομένου ὅτι τὸ ὡς ἄνω δάνειον ἐξεδόθη ὑπὲρ τὸ ἄρτιον, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον εἰσέπραξε τελικῶς χρ. φράγκα 151.345.462,50. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ διέθεσε χρ. φράγκα 93.936.420 διὰ τὴν τουρκικὴν ἀποζημίωσιν, χρ. φράγκα 31.360.053 διὰ τὸ κυμαινόμενον χρέος, χρ. φράγκα 22.529.614 διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τῆς δημοσίας διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1897, καὶ χρυσᾶ

φράγκα 3.519.375,50 πρὸς πληρωμὴν τῶν δαπανῶν ἐκδόσεως τοῦ δανείου καί τινων ἑτέρων δευτερευουσῶν δαπανῶν του.

Τὸ σπάνιον τοῦτο φαινόμενον τῆς ἐκδόσεως παρ' ἡμῖν δανείου ὑπὲρ τὸ ἄρτιον καὶ μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, ὠφείλετο κυρίως εἰς τὴν παρασχεθεῖσαν τριπλῆν ἐγγύησιν τῶν χωρῶν 'Αγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας, ἥτις κατέστησε τὰ ἐν προκειμένῳ χρεώγραφα τὸ ἀσφαλέστερον τότε χρηματόγραφον τῆς Εὐρώπης, καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1898 καθιέρωσιν εἰς τὰ δημόσια οἰκονομικὰ τῆς χώρας τοῦ διεθνοῦς οἰκονομικοῦ ἐλέγχου.

'Ως ἤδη εἶναι γνωστόν, ἡ πληρωμὴ τοῦ χρέους ἤρξατο τὴν 1 'Ιανουαρίου 1903. 'Η ὑπηρεσία αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΦΜΒ' τοῦ 1898 Συμβάσεως, ὡρίσθη εἰς ποσοστὸν 2,5 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου διὰ τὰ πρῶτα 5 ἔτη καὶ εἰς ποσοστὸν 3,6 % διὰ τὰ ἑπόμενα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ποσοστόν, ἀργότερον ἐμειώθη εἰς 1,1 % τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου. 'Η ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐνηργεῖτο διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διεθνοῦς οἰκονομικοῦ ἐλέγχου τεθέντων κρατικῶν ἐσόδων μέχρι τοῦ 1931. Ἔκτοτε κατεβάλλοντο μόνον ποσοστὰ τόκων, βάσει τῶν ἐν εἰσαγωγῇ ἀναφερομένων συμφωνιῶν δι' ὅλα τὰ δάνεια τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἰσοτιμίαν τῆς μιᾶς χαρτίνης λίρας 'Αγγλίας πρὸς 25 χρ. φράγκα Γαλλίας. 'Αλλ' οἱ τόκοι οὗτοι τελικῶς κατεβάλλοντο ὑπὸ τῶν ἐγγυητριῶν τοῦ δανείου χωρῶν 'Αγγλίας καὶ Γαλλίας εἰς τοὺς κομιστὰς ὁμολογιούχους εἰς χρυσόν, χρεωνουσῶν τῶν Κυβερνήσεών των τὸ 'Ελληνικὸν Δημόσιον μὲ τὴν ἐπὶ πλέον τῆς ἰσοτιμίας διαφοράν.

Τὸ παραμεῖναν μέχρι τοῦδε ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον τοῦ παρόντος δανείου ἀνέρχεται εἰς χρ. φράγκα 60.920.000.

9. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1902 «ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 56.250.000, ΠΡΟΣ 4 %

Διὰ τοῦ Νόμου ΒΨΝΔ' τῆς 15 'Απριλίου 1902, κυρώσαντος τὴν ἀπὸ 22 Μαρτίου 1900 σύμβασιν μεταξὺ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Συνδικάτου Κατασκευῆς Σιδηροδρόμων 'Ανατολῆς, ἑταιρίας περιωρισμένης εὐθύνης, ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις τοῦ δανείου τούτου.

Σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο ἡ ἀποπεράτωσις σιδηροδρομικοῦ δικτύου, μήκους πλέον τῶν 400 χιλιομέτρων καὶ ἐπὶ δυσχεροῦς ἐδάφους, ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Σταυρὸν Φαρσάλλων (πρώην Δεμερλῆ), μὲ πρόβλεψιν προεκτάσεως τῆς γραμμῆς μέχρι Λαρίσης καὶ ἐνδεχομένως ἕνωσίν της παρὰ τὰ τότε 'Ελληνο-τουρκικὰ σύνορα μετὰ τοῦ δικτύου τῶν 'Οθωμανικῶν Σιδηροδρόμων. Οὕτω θὰ ἀπεκαθίστατο ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία μεταξὺ τῆς 'Ελλάδος καὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης.

'Η ἔκδοσις τοῦ δανείου συνετελέσθη εἰς τέσσαρα στάδια, ἀπὸ τοῦ 1902 μέχρι τοῦ 1906, ὡς ἑξῆς :

1) *Ἔκδοσις 10 Μαΐου 1902*, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1902 Βασ. Διατάγματος. Κατ' αὐτὴν ἐξεδόθησαν οἱ ἑπόμενοι ἀνώνυμοι τίτλοι: Σειρὰ Α', 8.000 τίτλοι τῶν 5 ὁμολογιῶν, ὑπ' αὔξοντας ἀριθμοὺς 1–40.000 καὶ Σειρὰ Β', 4.000 τίτλοι τῆς 1 ὁμολογίας, ὑπ' αὔξοντας ἀριθμοὺς 40.001–44.000. Ἑκάστη ἁπλῆ ὁμολογία ἦτο ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων 500 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 20, ἢ R.M. 400) καὶ ἔφερε προσηρτημένα 40 τοκομερίδια ἑξαμηνιαῖα, ἐπὶ ἐπιτοκίῳ 4 %, ἤτοι ἕκαστον χρ. φράγκων 10, (ἢ σεληνίων 8, ἢ R.M. 8), τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν λήγοντος τὴν 1 Ἰανουαρίου 1903.

2) *Ἔκδοσις 25 Ἰουνίου 1904*, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1904 Βασ. Διατάγματος. Κατ' αὐτὴν ἐξεδόθησαν οἱ ἑπόμενοι ἀνώνυμοι τίτλοι: Σειρὰ C', 1.000 τίτλοι τῶν 5 ὁμολογιῶν, ὑπ' ἀριθ. 44.001–49.000 καὶ Δ', 38.500 τίτλοι τῆς 1 ὁμολογίας, ὑπ' ἀριθ. 49.001–87.500. Αὕτη ἐγένετο πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ προβλεπομένου εἰς τὸ ἄρθρον 38 τῆς προμνησθείσης συμβάσεως ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν 87.500 ὁμολογιῶν. Αἱ ὁμολογίαι ἦσαν τῆς αὐτῆς μὲ τὰς δύο πρώτας σειρὰς ὀνομαστικῆς ἀξίας καὶ ἔφερον προσηρτημένα 36 τοκομερίδια, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἔληγε τὴν 1 Ἰανουαρίου 1905.

3) *Ἔκδοσις 30 Ἰανουαρίου 1905*, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Μαΐου 1905 Βασ. Διατάγματος. Κατ' αὐτὴν ἐξεδόθησαν οἱ ἑπόμενοι ἀνώνυμοι τίτλοι: Σειρὰ Ε', 1.500 τίτλοι τῶν 5 ὁμολογιῶν, ὑπ' ἀριθ. 87.501–95.000 καὶ Σειρὰ F', 4.000 τίτλοι τῆς 1 ὁμολογίας, ὑπ' ἀριθ. 95.001–99.000. Αὕτη ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 34 τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, διὰ τὴν προέκτασιν τοῦ σιδηροδρόμου μέχρι Λαρίσης. Αἱ ὁμολογίαι ἦσαν τῆς αὐτῆς μὲ τὰς δύο πρώτας σειρὰς ὀνομαστικῆς ἀξίας καὶ ἔφερον προσηρτημένα 35 τοκομερίδια, ὧν τὸ πρῶτον ἔληγε τὴν 1 Ἰουλίου 1905.

4) *Ἔκδοσις 30 Ἰουνίου 1906*, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου 1906 Βασ. Διατάγματος, δι' οὗ ἐκυρώθη καὶ ὁ τελικὸς χρεωλυτικὸς πίναξ τοῦ δανείου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου ΓΡΚΔ' καὶ τοῦ ἄρθρου 35 τῆς ἐν προκειμένῳ συμβάσεως, περὶ προεκτάσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μέχρι τῶν Ἑλληνο-τουρκικῶν συνόρων. Κατ' αὐτὴν ἐξεδόθησαν οἱ ἀκόλουθοι ἀνώνυμοι τίτλοι: Σειρὰ G', 2.100 τίτλοι τῶν 5 ὁμολογιῶν, ὑπ' ἀριθ. 99.001–109.500 καὶ Σειρὰ Η', 3.000 τίτλοι τῆς 1 ὁμολογίας, ὑπ' ἀριθ. 109.501–112.500. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἦσαν ἐπίσης τῆς αὐτῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας πρὸς τὰς δύο πρώτας σειρὰς καὶ ἔφερον προσηρτημένα 32 τοκομερίδια, ὧν τὸ πρῶτον ἔληγε τὴν 1 Ἰανουαρίου 1907.

Οὕτω, τὸ ὅλον δάνειον συνεποσοῦτο εἰς τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν *χρ. φρ.* **56.250.000** (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 2.250.000, ἢ R.M. 45.000.000), ἀντιπροσωπευθὲν διὰ 112.500 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας χρυσῶν φράγκων 500 (ἢ λιρῶν 20, ἢ R.M. 400). Τοῦτο ἦτο ἀποσβεστέον ἐντὸς 98 ἐτῶν, ἤτοι μέχρι τοῦ ἔτους 2.000, δι' ἑξαμηνιαίων ἐξαγορῶν ἢ κληρώσεων, καθόσον ἡ τιμὴ τῶν ὁμολογιῶν ἤθελεν εἶσθαι ὑπὸ ἢ ὑπὲρ τὸ ἄρτιον, ἐνεργουμένων τὴν 1 Ἰουνίου καὶ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Οἱ τίτλοι παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐξαγορᾶς ἢ τῆς κληρώσεώς των.

Ἑκάστη τῶν ὁμολογιῶν ἔφερε τοκομερίδια μέχρι καὶ τοῦ ἀριθμοῦ 80, λήξεως 1 Ἰουλίου 1942. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν αὐτῶν, προεβλέπετο ἡ χορήγησις εἰς τοὺς ὁμολογιούχους νέας σειρᾶς τοκομεριδίων. Τὸ ἐτήσιον ὀνομαστικὸν ἐπιτόκιον ἦτο 4 %, καταβαλλόμενον ἐξαμηνιαίως διὰ τῶν ὡς εἴρηται τοκομεριδίων κατὰ τὴν λῆξιν των, ἅτινα οὕτως ἀπέφερον ἕκαστον χρ. φράγκα 10 (ἢ σελήνια 8, ἢ R.M. 8), ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ ἀνεφέρθη. Αἱ λήξεις αὐτῶν προσδιωρίσθησαν τὴν 1 Ἰουλίου καὶ τὴν 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους, μετὰ πενταετίαν δὲ ἀπὸ ταύτας παρεγράφοντο.

Ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποσβεννυμένων ὁμολογιῶν καὶ τῶν ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων διενηργεῖτο εἰς χρυσᾶ νομίσματα, μέσῳ τῶν ἀκολούθων Τραπεζῶν. Ἐν Ἑλλάδι μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος), ἐν Αἰγύπτῳ μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Αἰγύπτου, ἐν Βερολίνῳ μέσῳ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Γερμανίας, ἐν Φραγκφούρτῃ μέσῳ τοῦ οἴκου Von F. Erlanger and Son, ἐν λοιπῇ Γερμανίᾳ μέσῳ τοῦ οἴκου S. Bleichröder, ἐν Ἀγγλίᾳ μέσῳ τοῦ οἴκου C. I. Hambro and Son καὶ ἐν Γαλλίᾳ μέσῳ τοῦ Comptoir National d'Escompte de Paris.

Ἡ πληρωμὴ αὕτη τοῦ χρεωλυσίου καὶ τοῦ τόκου ἐξησφαλίσθη προνομιακῶς, διὰ κρατήσεων ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν ἐπεγγύων εἰς τὸν διεθνῆ οἰκονομικὸν ἔλεγχον κρατικῶν προσόδων, ἀμέσως μετὰ τὰς ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεργουμένας καταβολάς, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 24, 25 καὶ 31 τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ' τοῦ 1898. Εἰς τὰ πλεονάσματα ταῦτα περιελαμβάνετο καὶ τὸ προϊὸν τοῦ προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, ἐκ δραχμῶν 2,20 κατ' ὀκᾶν, τοῦ ἐπιβληθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Μαΐου 1900 Νόμου, οὗτινος φόρου τὴν διαχείρισιν ἀνέλαβεν ἡ Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή. Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τῶν ὡς ἄνω προσόδων, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 12 καὶ 13 τοῦ Νόμου ΒΦΙΘ', ὑπεχρεοῦτο τὸ Δημόσιον εἰς τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς.

Ὡσαύτως, προεβλέφθη ὅπως τὰ δικαιώματα τῶν κατόχων τῶν ὁμολογιῶν ἐπὶ τῶν παραχωρηθεισῶν ὡς ἄνω ἐγγυήσεων, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νὰ ἀμφισβητηθοῦν, οὔτε ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οὔτε παρ' ἄλλου τινός, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἀπέβαινεν ἡ τύχη τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ σχετικοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου. Ἡ Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή, προκειμένου περὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου τούτου καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν καταβολῶν, ἠδύνατο νὰ παρεμβαίνῃ ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον καὶ τρόπον, καθ' ὃν καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν λοιπῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της ἐθνικῶν δανείων.

Πέραν τῆς κατὰ τὰ προεκτεθέντα ἐγγυήσεως, αἱ ὁμολογίαι τοῦ δανείου τούτου ἦσαν ἠσφαλισμέναι διὰ πρώτης ὑποθήκης ἐφ' ὅλου τοῦ ἐν προκειμένῳ σιδηροδρομικοῦ δικτύου. Σημειωθήτω ὅτι ἡ δευτέρα αὕτη ἐγγύησις ἐφάνη πολὺ ἑλκυστικωτέρα τῆς πρώτης εἰς τοὺς ξένους κεφαλαιούχους. Τέλος, οἱ τίτλοι μετὰ τῶν τοκομεριδίων των ἀπηλλάσσοντο παντὸς τέλους καὶ φόρου, παρόντος καὶ μέλλοντος.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα ὅπως κατὰ

πᾶσαν ἐποχὴν δύναται νὰ ἐξοφλήσῃ εἰς τὸ ἄρτιον καὶ εἰς χρυσὸν τὰς ὁμολογίας, μετὰ πρὸ ἑξαμήνου εἰδοποίησιν τῶν κατόχων των.

Τὰς ἐκδοθείσας ὁμολογίας ἀνέλαβε τὸ ἀνάδοχον τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου Συνδικᾶτον εἰς τὴν τιμὴν τῶν 80 % τῆς ὀνομαστικῆς των ἀξίας καὶ ἔθεσε ταύτας εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλοδαπῇ. Τὸ πραγματικὸν ὅθεν προϊὸν κεφαλαίου ἦτο μόνον χρ. φράγκων 45.000.000, πρὸς πραγματικὸν ἐπιτόκιον 5 %.

Τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ὑπόλοιπον τοῦ δανείου κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμερομηνίας ἔβαινε μειούμενον ὡς ἀκολούθως: Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1918 εἰς χρ. φράγκα 55.197.000, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1928 εἰς χρ. φράγκα 54.154.500 καὶ τὴν 31 Μαρτίου 1932 καὶ ἐντεῦθεν εἰς χρ. φράγκα 53.659.500.

10. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1907 «ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ», ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 20.000.000, ΠΡΟΣ 5 %

Ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους συνομολόγησις τοῦ ὡς ἄνω δανείου ἐπετράπη διὰ τοῦ Νόμου ΓΡΟΕ' (3175) τῆς 5 Ἰανουαρίου 1907. Δι' αὐτοῦ, ἐκυρώθη ἡ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1906 σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν, ὡς Προέδρου τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, δι' ἑαυτὴν καὶ τὴν παρ' αὐτῆς ἐκπροσωπουμένην ὁμάδα Τραπεζῶν. Ἡ ὁμὰς αὕτη συνίστατο ἐκ τῶν Τραπεζῶν Ἀθηνῶν, Ἀνατολῆς καὶ Ἰονικῆς, ὡς καὶ τῶν C. I. Hambro and Son τοῦ Λονδίνου καὶ Comptoir National d'Escompte de Paris τῶν Παρισίων.

Σκοπὸς τοῦ δανείου τούτου ἦτο ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης δι' ἐκτάκτων πόρων, δεδομένου ὅτι δὲν ἐπήρκουν εἰς αὐτὸ οἱ τακτικοί, δι' ὧν εἶχε προικισθῆ διὰ τοῦ συστατικοῦ τούτου Νόμου ΓΚΖ' τῆς 17 Ἰουνίου 1904.

Τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ὡρίσθη εἰς χρ. φράγκα 20.000.000 (ἢ λίρας Ἀγγλίας 800.000) καὶ διῃρέθη εἰς 200.000 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας χρ. φράγκων 100 (ἢ λιρῶν 4), ἐξοφλητέας εἰς 72 ἑξαμηνιαίας χρεωλυτικὰς δόσεις, ἤτοι ἐντὸς 36 ἐτῶν, ἀπὸ τῆς 1 Ἰουνίου 1910 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1946.

Οἱ ἀνωτέρω τίτλοι ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Ἀπριλίου 1907 καὶ διῃρέθησαν καὶ ἠριθμήθησαν, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1910 Βασ. Διάταγμα, ὡς ἑξῆς:

	60.000	τίτλοι	1 ὁμολογίας,	ὑπ'	ἀριθ.	1– 60.000,
	12.000	»	5 ὁμολογιῶν	»	»	60.001–120.000,
καὶ	8.000	»	10 »	»	»	120.001–200.000.

Οἱ τίτλοι οὗτοι ἔφερον σειρὰν τοκομεριδίων μέχρι καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 78

τοιούτου, ὅπερ ἔληγε τὴν 2 Ἰανουαρίου 1946. Ἕκαστον τούτων ἦτο ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων 2,50 (ἢ σελινίων 2). Οἱ τίτλοι καὶ τὰ τοκομερίδια ἐξεδόθησαν συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1906 δήλωσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ ἑρμηνείας τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως καὶ καταρτίσεως χρεωλυτικοῦ πίνακος τοῦ δανείου».

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐξησφαλίσθη ἐκ τῶν προσόδων τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, αἵτινες κατετίθεντο εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν ἀνεπαρκείᾳ δὲ αὐτῶν, ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκχωρηθεισῶν ὑπεγγύων προσόδων, ἀμέσως μετὰ τὰς ὑπ' αὐτῆς ἐνεργουμένας καταβολὰς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν εἰς τὸν Νόμον ΒΦΙΘ' τοῦ 1898 ἀναφερομένων δανείων καὶ τῶν λοιπῶν δανείων, τῶν ὁποίων μεταγενεστέρως καὶ μέχρι τοῦ 1907 ἐξησφαλίσθη ἡ ὑπηρεσία διὰ τῶν ἐν προκειμένῳ πλεονασμάτων. Ἐπὶ πλέον, αἱ ὁμολογίαι καὶ τὰ τοκομερίδια ἦσαν ἀπηλλαγμένα παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου καὶ τέλους καὶ παρεγράφοντο, αἱ μὲν πρῶται μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των, τὰ δὲ δεύτερα μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των. Ἐδόθη ἐπιπροσθέτως ἡ εὐχέρεια εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ὅπως μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρεωλυτικῆς ὑπηρεσίας, ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος πρὸς ἐξόφλησιν μείζων ἀριθμὸς ὁμολογιῶν, μέχρις ἐξαντλήσεως καὶ τοῦ ὅλου τῶν ὑπολειπομένων εἰς τὴν κληρωτίδα ἀριθμῶν.

Τὸ δάνειον τοῦτο ἀνέλαβεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν λοιπῶν προμνησθεισῶν, εἰς τὴν τιμὴν τῶν 91%. Τὸ πραγματικὸν ὅθεν κεφάλαιον ἀνῆλθεν εἰς *χρ. φράγκα* ***18.200.000***, ἐνῷ τὸ πραγματικὸν ἐπιτόκιον εἰς 5,5 %. Κατὰ Μάρτιον 1908, ἐτέθη τὸ δάνειον εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν παρ' ἡμῖν καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ, εἰς τιμὴν 97%. Οὕτως, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ αἱ λοιπαὶ εἰσέπραξαν χρ. φράγκα 19.400.000, καρπωθεῖσαι τὴν διαφορὰν ἔναντι τῶν ὡς ἄνω χρ. φράγκων 18.200.000.

Βάσει τοῦ ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου 1907 Βασ. Διατάγματος, αἱ κληρώσεις τῶν ὁμολογιῶν διενηργοῦντο εἰς τὸ ἄρτιον ἑκάστην 1 Ἰουνίου καὶ 1 Δεκεμβρίου, παρὰ τῷ κεντρικῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀρχῆς γενομένης τὴν 1 Ἰουνίου 1910. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι ἐξωφλοῦντο εἰς χρυσόν, ὡς καὶ τὰ ληξιπρόθεσμα τοκομερίδια μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς κληρώσεως τῶν ὁμολογιῶν, ἐπὶ προμηθείᾳ 0,5%. Τὴν πληρωμὴν ταύτην διενήργουν αἱ ἀκόλουθοι Τράπεζαι: Ἐν Ἀθήναις ἡ Ἐθνικὴ (καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ἡ τῆς Ἑλλάδος), ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Τουρκίᾳ αἱ Ἀθηνῶν καὶ Ἀνατολῆς, ἐν Βερολίνῳ ἡ Ἐθνικὴ τῆς Γερμανίας, ἐν Λονδίνῳ ἡ Ἰονικὴ καὶ ἡ Hambro καὶ ἐν Παρισίοις ἡ Comptoir.

Κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμερομηνίας, τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφαλαίου τοῦ δανείου ἔβαινεν μειούμενον ὡς ἀκολούθως:

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919, ἀνήρχετο εἰς χρ. φράγκα 17.403.000, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1928 εἰς χρ. φράγκα 13.927.000, καὶ ἀπὸ τῆς 31 Μαρτίου 1932 καὶ ἐντεῦθεν εἰς *χρ. φράγκα* ***12.014.000***, συνολικοῦ ἀριθμοῦ ὁμολογιῶν 12.140·

11. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1910, ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 150.000.000, ΠΡΟΣ 4 %

Δυνάμει τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ' (3642) τῆς 6/19 Μαρτίου 1910 καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Βασ. Διατάγματος τῆς 15/28 Ἰουλίου 1910, ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ τὸ παρὸν δάνειον, δι' ἀρχικὸν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον χρ. φράγκων 150.000.000 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 5.955.000, ἢ R.M. 121.200.000).

Τὸ ὡς ἄνω κεφάλαιον διηρέθη εἰς 300.000 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστης χρ. φράγκων 500 (ἢ λιρῶν 19–17–0, ἢ R.M. 404). Αὗται ἦσαν ἀποσβεστέαι ἐντὸς 50 ἐτῶν, ἤτοι μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1961, δι' ἑξαμηνιαίων κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον ἢ ἐξαγορῶν ὑπὸ τὸ ἄρτιον, ἐνεργουμένων κατὰ Μάρτιον καὶ Σεπτέμβριον ἑκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οἰκείου χρεωλυτικοῦ πίνακος. Ἡ Κυβέρνησις ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξοφλήσῃ εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1921 καὶ κατόπιν προειδοποιήσεως τριῶν μηνῶν τὸ ποσὸν τοῦ δανείου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Αἱ οὕτω κληρούμεναι ἢ ἐξαγοραζόμεναι ὁμολογίαι παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν

Αἱ ἐν προκειμένῳ ὁμολογίαι, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ χρονολογίαν 4/17 Ἰουνίου, 1911, διηρέθησαν καὶ ἠριθμήθησαν ὡς ἀκολούθως :

200.000	τίτλοι	1 ὁμολογίας,	ὑπ' ἀριθ.		1–200 000,
25.000	»	2 ὁμολογιῶν	»	»	200.001–250.000,
καὶ 10.000	»	5	»	» »	250.001–300.000.

Ἔφερον δὲ αὗται σειρὰν 50 τοκομεριδίων, πρὸς ὀνομαστικὸν ἐτήσιον ἐπιτόκιον 4 %, ἤτοι ἕκαστον τοκομερίδιον ἦτο ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων 10 (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 0–7–11, 25, ἢ R.M. 8,08). Τὰ τοκομερίδια ταῦτα ἔληγον τὴν 1 Ἀπριλίου καὶ τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, τὸ δὲ τελευταῖον τούτων τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1936. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς σειρᾶς τῶν 50 τούτων τοκομεριδίων, προεβλέφθη ὅπως χορηγηθῇ νέα σειρά. Ταῦτα παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Διὰ τοῦ προαναφερθέντος Βασ. Διατάγματος ἐκυρώθη ἡ ἀπὸ 3/16 Ἰουλίου 1910 σύμβασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁμάδος ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν Τραπεζῶν καὶ τραπεζιτῶν. Ἡ ὁμὰς αὕτη συγκεκριμένως, συνίστατο ἐκ τῶν ἑξῆς Τραπεζῶν καὶ τραπεζιτῶν : 1) Ἀθηνῶν, 2) Ἀνατολῆς, 3) Ἐμπορικῆς Ἰταλικῆς, 4) Πιστωτικῆς Ἰταλικῆς, 5) Hambro and Son, 6) Emile Erlanger and Co., 7) Comptoir National d'Escompte de Paris, 8) Banque de Paris et des Pays Bas, 9) Banque de l'Union Parisienne καὶ 10) Société Générale pour Favoriser le Developpement du Commerce et de l'Industrie en France. Τὰ τραπεζικὰ ταῦτα ἱδρύματα καὶ ἡ ἐν Βερολίνῳ Τράπεζα Bleichröder, ἀνέλαβον, τόσον τὴν διάθεσιν τῶν ὁμολογιῶν, ἐπὶ προμηθείᾳ 2 ½ % δι' ἔξοδα καὶ εἰς τὴν τιμὴν 84 % (84 + 2,5 = 86,5 % συνολικῶς), ὅσον καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ἐπὶ προμηθείᾳ 0,5 % ἐπὶ τῶν ἐνεργουμένων παρ' αὐτῶν πληρωμῶν.

Προορισμὸς τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου ἦτο : 1) Ἡ ἐξόφλησις τῆς συνομολογηθείσης πρὸς τὸ Δημόσιον προκαταβολῆς ἐκ χρ. φράγκων 40.000.000,

ἔναντι 80.000 ὁμολογιῶν, ἀξίας ὀνομαστικῆς ἑκάστης χρ. φράγκων 500 καὶ πρὸς ἐπιτόκιον 5 %, ἥτις ἐξοφλήθη μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1915. 2) Ἡ κατασκευὴ σιδηροδρομικῶν, λιμενικῶν, ἀντιπλημμυρικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν ἔργων. 4) Ἡ κάλυψις κρατικῶν ὑποχρεώσεων, δαπανῶν πραγματοποιήσεως τοῦ δανείου καὶ ἐλλειμμάτων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου ἐδόθησαν αἱ ἑξῆς ἐγγυήσεις καὶ προνόμια: 1) Τὰ πλεονάσματα τῶν ἐκχωρηθεισῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν κρατικῶν προσόδων, ἀμέσως μετὰ τὰς ἀναγκαίας πληρωμὰς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὸν Νόμον ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, ὡς καὶ τῶν μεταγενεστέρων δανείων ὧν ἡ ὑπηρεσία ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς συνάψεως τοῦ παρόντος δανείου ἠσφαλίσθη ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ περισσευμάτων. Εἰς τὰ πλεονάσματα ταῦτα περιελαμβάνετο καὶ τὸ προϊὸν τοῦ προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, τοῦ ἐπιβληθέντος διὰ τοῦ Νόμου τῆς 12 Μαΐου 1900, ὁ ὁποῖος, προσδιορισθεὶς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ δανείου τοῦ 1902 «Ἑλληνικῶν σιδηροδρόμων», εἰσεπράττετο ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπηύξανε κατὰ ποσὸν ἴσον τὸ προϊὸν τῶν διαθεσίμων πλεονασμάτων τῶν ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῆς Δ.Ο.Ε. προσόδων. 2) Τὸ ἀνῆκον εἰς τὸ Δημόσιον μέρος τῶν εἰσπράξεων τῶν σιδηροδρόμων τῶν κατασκευασθέντων διὰ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐπιτραπέντος βάσει τοῦ Νόμου τῆς 19 Μαΐου 1910 ἐσωτερικοῦ δανείου. 3) Ὁ νεώτερος πρόσθετος φόρος καπνοῦ ἐκ δραχμῶν 2 κατ' ὀκᾶν, ἐπιβληθεὶς διὰ τοῦ Νόμου τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1909. 4) Τὸ προϊὸν τοῦ μονοπωλίου σακχάρεως, ἐὰν τοῦτο ἀπεφασίζετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐφαρμοσθῇ, βάσει τοῦ οἰκείου τότε νόμου. Τὸ σύνολον τῶν ἐν προκειμένῳ προσόδων ὑπελογίσθη κατὰ προσέγγισιν εἰς χρ. φράγκα 23.000.000. Ἐάν, ἐν τούτοις, τὸ ποσὸν τοῦτο ἐμειοῦτο κατὰ τὸ τρίτον αὐτοῦ, ἡ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσθέτῃ εἰς αὐτὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν Τελωνείων Βόλου, Κερκύρας, Λαυρίου καὶ Πατρῶν, ἐνεργουμένας τῇ φροντίδι τῆς Δ.Ο.Ε. Ἐπεφύλαξεν ὅμως εἰς ἑαυτὴν ἡ Κυβέρνησις τὸ δικαίωμα ὅπως ὑποκαταστήσῃ τὰς ἐπιβοηθητικὰς ταύτας προσόδους δι' ἑτέρων ἐπαρκῶν, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐκλογήν. Ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας καὶ αὐτῶν τῶν προσόδων, θὰ συνεπληροῦτο ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου διὰ πιστώσεων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐπιπροσθέτως, τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τοῦ δανείου ἀπηλλάσσοντο παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου, τέλους ἢ κρατήσεως ἐν Ἑλλάδι.

Ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁμολογιῶν, διετέθησαν μόνον 220.000, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου *χρ. φράγκων 110.000.000* (ἢ λιρῶν Ἀγγλίας 4.367.000, ἢ R.M. 88.880.000). Ἐξ αὐτῶν ἠγοράσθησαν ἐν Ἑλλάδι τὸ τρίτον καὶ τὰ λοιπὰ δύο τρίτα εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν. Δεδομένου δὲ ὅτι ὡς εἴδομεν ἡ τιμὴ πωλήσεώς των ἀνῆλθεν εἰς τὰ 84 % τῆς ὀνομαστικῆς αὐτῶν ἀξίας, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ἦτο *χρ. φράγκα 92.400.000*, καὶ τὸ πραγματικόν του ἐπιτόκιον 4,7 %.

Ἐπακόλουθον τῆς διαθέσεως μόνον 220.000 ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 300.000, ἦτο ἡ διὰ τοῦ Νόμου ΓΨΠΕ' τῆς 10 Ἰουνίου 1911 καὶ τοῦ Βασ.

Διατάγματος τῆς 11 Ἰουνίου 1911 ἀκύρωσις τῶν ἐναπομεινασῶν ἀδιαθέτων 80.000 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικοῦ ποσοῦ χρ. φράγκων 40.000.000.

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου τούτου ἔβαινεν ἔκτοτε μειούμενον ὡς ἑξῆς:

Τὴν .0 Ἀπριλίου 1919 ἦτο χρ. φράγκα 103.907.500, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1928 ἦτο χρ. φράγκα 93.078.500, καὶ ἀπὸ τῆς 31 Μαρτίου 1932 καὶ ἐντεῦθεν εἶναι *χρ. φράγκα 87.943.000*, καλύπτον 175.886 ὁμολογίας.

12. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1914, ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 500.000.000, ΠΡΟΣ 5%

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐπετράπη διὰ τοῦ Νόμου 111 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1913 καὶ τοῦ ἀπὸ 17 Μαρτίου 1914 Βασ. Δ/τος, ἐγκρίναντος τὴν ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1914 σχετικὴν σύμβασιν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁμάδος Τραπεζῶν καὶ τραπεζιτῶν, ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν. Συγκεκριμένως, ἡ ὁμὰς αὕτη συνίστατο ἐκ τῶν: 1) Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, 2) Τραπέζης Ἀνατολῆς, 3) Hambro and Son, 4) Emile Erlanger and Co., 5) London County and Westminster Bank Ltd., 6) Comptoir National d' Escompte de Paris, 7) Banque de Paris et des Pays Bas, 8) Banque de l'Union Parisienne καὶ 9) Société Générale pour Favoriser le Developpement du Commerce et de l' Industrie en France. Αἱ ἐν λόγῳ τραπεζικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ ἡ J. P. Morgan and Co. διὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην, ἀνέλαβον, τόσον τὴν διάθεσιν τῶν ὁμολογιῶν, ὅσον καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, ἐπὶ προμηθείᾳ 0,5 % διὰ τὰς ἐνεργουμένας ὑπ' αὐτῶν πληρωμάς.

Τὸ προϊὸν τοῦ δανείου προωρίσθη:

1) Διὰ τὴν κατὰ τὴν λῆξιν της ἐξόφλησιν τῆς ἐκ χρ. φράγκων 40.000.000 γενομένης προκαταβολῆς, ἀντιπροσωπευομένης διὰ συναλλαγματικῶν προσωρινοῦ δανείου, συνομολογηθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 6/19 Δεκεμβρίου 1912 συμβάσεως, ἀνανεωθείσης δὲ δι' ἓξ μῆνας διὰ τῆς ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1914 συμβάσεως.

2) Διὰ τὴν κατὰ τὴν λῆξιν του ἐξόφλησιν τοῦ ἐκ χρ. φράγκων 50.000.000 προσωρινοῦ δανείου, συνομολογηθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1913 συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1913 Βασ. Δ/τος.

3) Διὰ τὴν κατὰ τὴν λῆξιν του ἐξόφλησιν δανείου ἐκ χρ. φράγκων 40.000.000, συνομολογηθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 15/28 Ἰουνίου 1913 συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου 1913 Βασ. Διατάγματος.

4) Διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν πραγματοποιήσεως τοῦ δανείου τούτου.

5) Διὰ τὰς πρώτας κρατικὰς δαπάνας διοικήσεως τῶν προσαρτηθεισῶν τότε νέων περιοχῶν εἰς τὴν Χώραν, τὴν κατασκευὴν δημοσίων ἔργων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ δι' ἑτέρας κρατικὰς ἀνάγκας.

Τὸ δάνειον ἦτο ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκων 500.000.000 (ἢ λι-

ρῶν 'Αγγλίας 19.850.000), ἀντιπροσωπευόμενον δι' 1.000.000 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας χρ. φράγκων 500 (ἢ χρ. δρχ. 500, ἢ λιρ.'Αγγ.19-17-0). 'Η διάρκειά του ἦτο πεντηκονταετής, ἤτοι μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1964. Αἱ ἀνωτέρω ὁμολογίαι ἔφερον σειρὰν τοκομεριδίων μέχρι καὶ τοῦ ἀριθμοῦ 50, ἐνάρξεως 1 Μαρτίου 1914 καὶ λήξεως 1 Σεπτεμβρίου 1939. Μετὰ τὴν ἐξάντλησίν των, προεβλέπετο ἡ χορήγησις νέας σειρᾶς. 'Ο τόκος αὐτοῦ ὡρίσθη εἰς 5% ἐτησίως, πληρωτέος εἰς χρυσὸν δι' ἐξαμηνιαίων τοκομεριδίων, ἑκάστου ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων ἢ χρ. δρχ. 12,50 (ἢ Λ.Α. 0-9-11), τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους. 'Η ἐξόφλησις τοῦ δανείου καθωρίσθη δι' ἐξαμηνιαίων κληρώσεων τῶν ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἄρτιον, ἢ δι' ἐξαμηνιαίων ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐξαγορῶν ὑπὸ τὸ ἄρτιον. Αἱ κληρώσεις ἢ ἀγοραὶ ἐνηργοῦντο κατὰ Φεβρουάριον καὶ Αὔγουστον ἑκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οἰκείου χρεωλυτικοῦ πίνακος.'Η Κυβέρνησις ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξοφλήσῃ εἰς πᾶσαν στιγμήν, μετὰ τὴν 1 Μαρτίου 1924, τὸ κεφάλαιον τοῦ δανείου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, εἰδοποιοῦσα περὶ τούτου τοὺς ὁμολογιούχους πρὸ τριῶν μηνῶν.

'Η ὑπηρεσία τοῦ δανείου, συμφώνως τῇ ἀρχικῇ συμβάσει, ὑπήχθη εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς 'Επιτροπῆς καὶ ἐξησφαλίσθη διὰ τῶν ἀκολούθων ἐγγυήσεων καὶ προνομίων.

1) Διὰ τῶν πλεονασμάτων τῶν ἐκχωρηθεισῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν 'Επιτροπὴν κρατικῶν προσόδων, ἀμέσως μετὰ τὰς ἀναγκαίας πληρωμὰς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων τῶν μνημονευομένων εἰς τὸν Νόμον ΒΦΙΘ' τοῦ 1898, ὡς καὶ τῶν ἑτέρων δανείων ὧν ἡ ὑπηρεσία ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς συνάψεως τοῦ παρόντος δανείου ἠσφαλίσθη ὑπὸ τῶν περισσευμάτων αὐτῶν. Εἰς τὰ πλεονάσματα ταῦτα περιελαμβάνετο καὶ τὸ προϊὸν τῶν προσθέτων φόρων ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, ἐκ δραχμῶν ἀρχικῶς 2,20 καὶ ἀκολούθως 2 κατ' ὀκᾶν.

2) Διὰ τῶν εἰσπράξεων τῶν Τελωνείων Βόλου, Κερκύρας, Λαυρίου καὶ Πατρῶν, ὡς καὶ διὰ τὸ δάνειον τοῦ 1910.

3) Διὰ τῶν εἰσπράξεων τῶν Τελωνείων Θεσσαλονίκης καὶ Καβάλας, γενομένων μέσῳ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς 'Επιτροπῆς.

4) 'Εν περιπτώσει ἀνεπαρκείας ἢ οἱασδήποτε μειώσεως τοῦ προϊόντος τῶν ἀνωτέρω προσόδων, ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου θὰ συνεπληροῦτο ἐκ τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

'Η Δ.Ο.Ε. ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τοῦ δανείου τούτου, μετὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν καταβολῶν, ὡς καὶ διὰ τὰ προηγούμενα ἐθνικὰ δάνεια τὰ διατελοῦντα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτῆς. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τοῦ δανείου ἀπηλλάσσοντο παντὸς παρόντος καὶ μέλλοντος φόρου, τέλους, ἢ κρατήσεως ἐν 'Ελλάδι. Αἱ κληρούμεναι ἢ ἐξαγοραζόμεναι ὁμολογίαι παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν, τὰ δὲ λήγοντα τοκομερίδια μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἡμέρας.

Τὸ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ἀπαιτούμενον ποσόν, ἀπεστέλετο εἰς τὴν 'Εθνικὴν Προεξοφλητικὴν Τράπεζαν τῶν Παρισίων 15 ἡμέρας τὸ βραδύτερον πρὸ τῆς λήξεως. 'Η Τράπεζα αὔτη συνεννοεῖτο μετὰ τῶν λοιπῶν τῶν

ἀναλαβουσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου περὶ τῶν ποσῶν ἅτινα ἔπρεπε νὰ θέση εἰς τὴν διάθεσίν των.

Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὁμολογιῶν, ἐξεδόθησαν εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν τελικῶς μόνον 670.148, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκων 335.074.000 (ἢ Λ. Α. 13.302.438), ὡς ἑξῆς:

1) Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1914 σύμβασιν, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Μαρτίου 1914 Βασ. Δ/τος, ἐξεδόθησαν κατὰ Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον 1914, πρὸς 92,25%, 500.000 ὁμολογίαι, εἰς ἀντιπροσώπευσιν τοῦ πρώτου μέρους τοῦ δανείου ἐκ χρ. φράγκων 250.000.000 (ἢ Λ. Α. 9.925.000), ὑπὸ τὴν ἑπομένην διαίρεσιν καὶ ἀρίθμησιν τῶν τίτλων.

	388.750	τίτλοι,	1 ὁμολογίας,	ὑπ'	ἀριθ.	1–388.750
	11.000	» ,	5 ὁμολογιῶν,	»	»	388.751.–443.750
καὶ	2.250	» ,	25 »	»	»	443.751.–500.000

Διὰ τοῦ τμήματος τούτου τοῦ δανείου ἐξωφλήθησαν προκαταβολαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ τραπεζικοῦ οἴκου Speyer and Co., ἐκ χρ. φράγκων 130.000.000 καὶ ἀντιμετωπίσθησαν αἱ πρῶται δαπάναι διοικήσεως τῶν νέων τότε περιοχῶν τοῦ Κράτους, ἐπὶ πλέον δὲ κατεσκευάσθησαν λιμενικὰ καὶ ἕτερα ἔργα εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχάς.

2) Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 17/30 Ἀπριλίου 1914 σύμβασιν, μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀρχικῆς ὁμάδος τῆς ἀναλαβούσης τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ παρόντος δανείου, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ Νόμου 164 τοῦ 1914, ἐξεδόθησαν, ἀναληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἄρτιον, 22.000 ὁμολογίαι, εἰς ἀντιπροσώπευσιν τῆς πρώτης σειρᾶς τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ δανείου ἐκ χρ. φράγκων 11.000.000 (ἢ Λ. Α. 436.700), ὑπὸ τὴν ἑξῆς διαίρεσιν καὶ ἀρίθμησιν τῶν τίτλων:

	3.000	τίτλοι,	1 ὁμολογίας,	ὑπ'	ἀριθ.	978.001— 981.000,
	1.800	»	5 ὁμολογιῶν,	»	»	981.001— 990.000,
καὶ	400	»	25 » ,	»	»	990.001 – 1.000.000.

Διὰ τοῦ δευτέρου τούτου τμήματος, ἀναληφθέντος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἄρτιον, ἀπεσβέσθησαν 109.000 ὁμολογίαι τῶν γεωργικῶν θεσσαλικῶν δανείων, συμφώνως πρὸς ὑποχρέωσιν ἣν εἶχεν ἀναλάβει ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

3) Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 17/30 Ἰουνίου 1915 σύμβασιν, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1915 Βασ. Δ τος, στηριζομένου εἰς τὸν Νόμον 605 τῆς 18 Ἰανουαρίου 1915, ἐξεδόθησαν ὑπὸ χρονολογίαν 16/29 Ὀκτωβρίου 1915, πρὸς 87,75%, 148.148 ὁμολογίαι, εἰς ἀντιπροσώπευσιν τῆς δευτέρας σειρᾶς τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ δανείου ἐκ χρ. φράγκων 74.074.000 (ἢ Λ. Α. 2.940.738), ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον διαίρεσιν καὶ ἀρίθμησιν τῶν τίτλων:

	2.000	τίτλοι,	25 ὁμολογιῶν,	ὑπ'	ἀριθ.	500.001 – 550.000,
	12.000	» ,	5 » ,	»	»	550.001 – 610.000,
καὶ	38.148	» ,	1 ὁμολογίας,	»	»	610.001 – 648.148.

Διὰ τοῦ τμήματος τούτου ἐξωφλήθη κρατικὸν δάνειον ποσοῦ χρ. φράγκων 64.000.000, καταβληθέντος εἰς τὴν δανείστριαν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

4. Σημειωθήτω, ὅτι οἱ ὑπολειπόμενοι ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν 648.149–978.000 ἐχρησιμοποιήθησαν ἀργότερον εἰς τὴν ἐκτύπωσιν 329.852 ὁμολογιῶν τοῦ δανείου, βάσει τοῦ Βασ. Δ/τος τῆς 1 Μαΐου 1921 (Ἐφ. Κυβ. 74/3–5–21), διὰ νὰ ἀποτελέσουν τὴν τρίτην σειρὰν τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ δανείου. Διὰ τοῦ Βασ. Δ/τος, ὅμως, τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1923 «περὶ τοῦ τύπου τῶν εἰς ἀντικατάστασιν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν τοῦ μὴ ἐκδοθησομένου μέρους τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατ. φράγκων, 5 %, 1914», ἀντικατεστάθησαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁμολογιῶν αἱ φέρουσαι τοὺς ἀριθμοὺς 678.001–978.000 δι' ἑτέρων ἰσαρίθμων. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἔφερον 40 ἑξαμηνιαία τοκομερίδια, ὧν τὸ πρῶτον λήξεως 1 Μαρτίου 1920, ἀλλὰ δὲν διετέθησαν εἰς τὴν χρηματαγοράν.

Τὸ ὀνομαστικόν, ὅθεν, κεφάλαιον τοῦ δανείου ἀπετελέσθη ἐκ χρ. φράγκων 250.000.000 + 11.000.000 + 74.074.000 (ἀντιπροσωπευθὲν διὰ 670.148 ὁμολογιῶν) = *335.074.000*. Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ πρῶτον αὐτοῦ τμῆμα ἐξεδόθη εἰς τὰ 92,25 %, τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἄρτιον καὶ τὸ τρίτον εἰς τὰ 87,75 %, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον ἀνῆλθε συνολικῶς μόνον εἰς χρ. φράγκα *295.374.935*. Τοῦ Δανείου τούτου, τὰ 60 % ἐκαλύφθησαν ἐν Γαλλίᾳ καὶ τὰ 40 % ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀγγλίᾳ.

Τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ὑπόλοιπον κεφαλαίου τοῦ παρόντος δανείου ἔβαινεν ἔκτοτε μειούμενον, ὡς ἀκολούθως:

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1919	εἰς χρ. φράγκα	326.512.500,
» 31 Δεκεμβρίου 1928	» » »	303.650.000, καὶ
» 31 Μαρτίου 1932 καὶ ἐντεῦθεν	» » »	291.648.000,

ἐξ ἁπλῶν ὁμολογιῶν 583.296.

13. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1915 «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ» ΧΡ. ΦΡ. 12.132.500, ΠΡΟΣ 3 % (πρώην Ὀθωμανικοῦ δανείου 1893, χρ. φράγκων 60.000.000)

Δυνάμει τῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1890 συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Deutche Bank, ἐξεχωρήθη εἰς τὴν δευτέραν ἡ ἐπὶ 90 ἔτη ἐκμετάλλευσις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης – Μοναστηρίου.

Μετὰ τριετίαν, ἤτοι τῷ 1893, ἡ Deutche Bank μετεβίβασε τὰ δικαιώματά της καὶ τὰς ὑποχρεώσεις της εἰς τὴν τότε συσταθεῖσαν καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑδρεύουσαν Ἀνώνυμον Ὀθωμανικὴν Ἑταιρίαν Σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου.

Τὴν 8 Φεβρουαρίου 1893, ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς ὡς ἄνω Ἑταιρίας ἐνέκρινε τὴν ὑπ' αὐτῆς ἔκδοσιν εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ὁμολογιακοῦ δανείου, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου χρ. φράγκων 60.000.000, ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκαλύφθη ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῆς Deutche Bank.

Οἱ κυριώτεροι ὅροι τοῦ δανείου ἦσαν οἱ ἑξῆς: Τοῦτο ἦτο πληρωτέον εἰς

τὸ ἄρτιον ἐντὸς 97 ἐτῶν, ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1893, δι' 96 ἐτησίων κληρώσεων, βάσει σχετικοῦ πίνακος, ἤτοι μέχρι τοῦ ἔτους 1989. Τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν τοῦ δανείου συνίστατο ἐξ 120.000 ἁπλῶν ὁμολογιῶν, ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστης χρ. φράγκων 500, φερούσης τὴν ἔνδειξιν «πληρωτέα εἰς χρυσόν». Αἱ ὁμολογίαι ὅμως αὗται ἐξεδόθησαν εἰς τίτλους ὁμολογιῶν ἁπλῶν, πενταπλῶν καὶ δεκαπλῶν. Ἡ ἐξόφλησίς των διενηργεῖτο διὰ κληρώσεων ἢ ἐξαγορῶν εἰς τὸ ἄρτιον ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίνῳ κεντρικοῦ καταστήματος τῆς Deutche Bank, ἑκάστην 1 Ὀκτωβρίου, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1893. Αἱ οὕτω κληρούμεναι ὁμολογίαι ἐξαργυροῦντο κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα Ἰανουάριον.

Τὸ δάνειον ἀπέφερε τόκον ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1894, πρὸς 3 % ἐτησίως, ὅστις κατεβάλλετο διὰ ἑξαμηνιαίων τοκομεριδίων λήξεως 2 Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους. Τὰ τοκομερίδια ταῦτα ἐξεφράζοντο εἰς χρ. φράγκα ἢ χρ. μάρκα καὶ ἔφερον, ὡς καὶ αἱ ὁμολογίαι, τὴν ἔνδειξιν «πληρωτέα εἰς χρυσὸν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν κατόχων». Ταῦτα ὑπέκειντο εἰς τὴν πενταετῆ ἀπὸ τῆς λήξεώς των παραγραφήν.

Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, δὲν καθωρίζετο προμήθεια Τραπεζῶν.

Ἡ Ἑταιρία ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ αὐξάνῃ ὁποτεδήποτε μετὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1895 τὸ χρεωλυτικὸν κεφάλαιον καὶ νὰ ἐξοφλῇ εἰς τὸ ἄρτιον τὴν 2 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ δανείου τὸ εὑρισκόμενον ἐν κυκλοφορίᾳ, μετ' εἰδοποίησιν τῶν ὁμολογιούχων ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου ἐτέθησαν ὑπέγγυοι αἱ ἀκαθάριστοι εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ σιδηροδρόμου.

Οὕτως, ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1894 μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1915 κατεβλήθη εἰς τοὺς ὁμολογιούχους πρὸς ἀπόσβεσιν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον χρ. φράγκων 3.516.000.

Τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1915, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατέλαβε τὰ 92 % τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐν προκειμένῳ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Τοῦτο δέ, διότι, διαρκοῦντος τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς κατέλαβε τὰ κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς ταύτης ἐκτεινόμενα ἐδάφη, ἅτινα ἔκτοτε ἀπετέλεσαν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Τὰ ὑπόλοιπα 8 % τῆς ἐκτάσεως τῆς γραμμῆς εὑρίσκονται ἔκτοτε ἐπὶ Γιουγκοσλαβικοῦ ἐδάφους. Τοιουτοτρόπως, ἀπὸ τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1915 καὶ ἐντεῦθεν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε de facto τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ τμήματος τούτου τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, κατέχουσα συνάμα ἅπαντα τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα τοῦ σιδηροδρομικοῦ τούτου τμήματος, ἅτινα προηγουμένως ἀνῆκον εἰς τὴν ἐν προκειμένῳ Ἑταιρίαν.

Συνεπείᾳ τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν συνθηκῶν εἰρήνης, ἀποζημιώσεως τῆς Ἑταιρίας διὰ τὰς ζημίας ἃς αὕτη ὑπέστη ἐκ τῆς προμνησθείσης καταλήψεως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μεταπολεμικῶς προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξαγορᾶς τῆς οἰκείας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, συμφωνούσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς Ἑταιρίας.

Αἱ σχετικαὶ διὰ τὴν ἐξαγορὰν συνεννοήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ὑπογρα-

φὴν τῶν ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1925 τεσσάρων συμβάσεων μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀνωνύμου Ὀθωμανικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου, ὡς καὶ τῆς Ἑταιρίας Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων. Αἱ συμβάσεις αὗται ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 6 Φεβρουαρίου 1926 (Ε.Κ. 45/6–2–1926) «περὶ κυρώσεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐξαγορὰν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου καὶ διευθετήσεως ζητημάτων μετὰ τῆς Ἑταιρίας Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων».

Διὰ τῆς πρώτης τῶν συμβάσεων αὐτῶν, ἡ Ἀνώνυμος Ὀθωμανικὴ Ἑταιρία Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου παρεχώρησε καὶ μετεβίβασεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἅπαντα τὰ δικαιώματά της ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς ἐκτεινομένης ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν, ἐπὶ πλέον δὲ τὸ μόνιμον καὶ τροχαῖον ὑλικόν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ περιουσιακὰ εἰς τὰ ἐδάφη ταῦτα εὑρισκόμενα στοιχεῖα, ἅτινα εὗρεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταλήψεως τῆς ῥηθείσης γραμμῆς, ἔναντι ἀποζημιώσεώς της ἐκ χρ. φράγκων 19.777.866,45. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξεπέσθη ποσὸν χρ. φράγκων 3.995.151,85, καλύπτον τὴν ἀξίαν τοῦ τμήματος τῆς γραμμῆς τοῦ εὑρισκομένου ἐπὶ Γιουγκοσλαβικοῦ ἐδάφους, ὅπερ καὶ κατέβαλεν ἡ Γιουγκοσλαβικὴ Κυβέρνησις. Τὸ ἀπομεῖναν ποσὸν τῶν χρ. φράγκων 15.782.714,60 κατέβαλεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεων, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων της τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τῶν συνθηκῶν εἰρήνης, τὴν ἀπὸ τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1915 καὶ ἐντεῦθεν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τούτου. Ἀνέλαβε, συγκεκριμένως, τὴν ἐξόφλησιν τοῦ ὑπολοίπου ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ὅπερ τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1915 ἀνήρχετο εἰς χρ. φρ. 56.484.000, ἀντιπροσωπευόμενον διὰ 112.968 ἁπλῶν ὁμολογιῶν, ὡς καὶ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας μὴ πληρωθέντων ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων, ὧν ἡ ἀξία ἀνήρχετο συνολικῶς εἰς χρ. φράγκα 18.074.000. Διὰ τὰς πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης λήξεις, ἀνέλαβε τὸ βάρος ἡ Ἑταιρία.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιφυλάξεως καὶ στηριζομένη εἰς τὴν παράγραφον 10 τοῦ ἄρθρου 298 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐδέχθη ὅτι ἡ ὑποχρέωσίς της ἔναντι τοῦ δανείου συνίστατο μόνον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀνηκουσῶν ἀποδεδειγμένως εἰς τέως συμμάχους ἢ οὐδετέρους ὑπηκόους. Δι' ὃ καὶ ἐζήτησε κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1926, διὰ διακοινώσεών της πρὸς τὰς Κυβερνήσεις Βερολίνου, Βιέννης, Βουδαπέστης καὶ Σόφιας, τὴν εἰς αὐτὴν ἀπόδοσιν ὅλων τῶν κατὰ τὴν 17 Νοεμβρίου τοῦ 1917, ὅτε ἡ Ἑλλὰς εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν συμμάχων, εὑρισκομένων εἰς χεῖρας τῶν τέως ἐχθρῶν ὑπηκόων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου, μετὰ τῶν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1918 ληγόντων τοκομεριδίων.

Μὴ ὅμως πραγματοποιηθείσης τῆς ἐν λόγῳ παραδόσεως τῶν τίτλων, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐξέδωσε κατ' Ἰούλιον 1928 πρᾶξιν ἀκυρώσεως τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν, αἵτινες κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου εὑρέθησαν εἰς χεῖρας τῶν τέως ἐχθρῶν ὑπηκόων καὶ αἵτινες ὑπελογίσθησαν εἰς

80.000, ἤτοι περίπου εἰς τὰ 70 % τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ εὑρισκομένων. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πράξεως ταύτης, ἐξεδόθη τὴν 19 Ἰουλίου 1928 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, περὶ ἀκυρώσεως τῶν 80.000 ὁμολογιῶν μετὰ τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὰς 21 ἑξαμηνιαίων τοκομεριδίων, ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς 2 Ἰανουαρίου 1918 καὶ ἐφεξῆς. Εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅμως ταύτην δὲν καθωρίσθησαν οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀκυρωθεισῶν ὁμολογιῶν, ἐλλείψει προφανῶς στοιχείων.

Ἐθεωρήθη, ἐν τούτοις, ἐπαρκὴς ἀπόδειξις ὅτι ὁμολογία τις ἀνῆκεν εἰς πρώην σύμμαχον ἢ οὐδέτερον, τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη θὰ ἔφερε πλήρη τὴν σειρὰν τῶν τοκομεριδίων ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς 2 Ἰανουαρίου 1915 (περιλαμβανομένης) καὶ ἐφεξῆς, ἤτοι τὰ ὑπ' ἀριθ. 44—60 τοκομερίδια.

Κατόπιν τῆς ὡς ἄνω πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐξεδόθη τὴν 10 Μαΐου 1930 ὁ Νόμος 4729 (Ε.Κ. 165/1930) «περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου καὶ διακανονισμοῦ τῶν ἐκ τοῦ δανείου 3 % 1893 τῆς Ἑταιρίας ταύτης ὑποχρεώσεων τοῦ Δημοσίου». Διὰ τοῦ Νόμου τούτου παρεσχέθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐξουσιοδότησις διὰ σύναψιν συμφωνίας μετὰ τῶν ὁμολογιούχων πρὸς ὁριστικὸν διακανονισμὸν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου.

Μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη τὴν 10 Μαρτίου 1932 σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Association Nationale des Porteurs des Valeurs Mobilières, ἐνεργούσης ἐπ' ὀνόματι τῆς «Comité de Défence» τῶν ἐνδιαφερομένων Γάλλων ὁμολογιούχων τοῦ δανείου, «περὶ διαρρυθμίσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὁμολογιῶν 3 % τῶν ἐκδοθεισῶν τῷ 1893 ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τοῦ Ὀθωμανικοῦ Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης - Μοναστηρίου». Ἡ σύμβασις αὕτη ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 76 φύλλον τοῦ πρώτου τεύχους τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὴν 21 Μαρτίου 1932 καὶ ἐτέθη ἔκτοτε εἰς ἰσχύν. Ταυτοχρόνως, ὑπεγράφη καὶ συμπληρωματικὴ σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Παρισίοις Banque Transatlantique, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 161 τῆς 17 Μαΐου 1932 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δι' ἧς ἀνετέθη εἰς τὴν δευτέραν ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου, ἐπὶ προμηθείᾳ πρὸς 1 % διὰ τὴν πληρωμὴν ὁμολογιῶν καὶ τοκομεριδίων καὶ 2,815 % διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς σφράγισιν τῶν ἀναγνωριζομένων ὡς ἐγκύρων ὁμολογιῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμβάσεων αὐτῶν, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀνεγνώρισε μόνον τὰς ὁμολογίας τὰς εὑρισκομένας εἰς χεῖρας τέως συμμάχων ἢ οὐδετέρων ὑπηκόων καὶ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις. Ἐάν, δηλαδή, ἐκ τῆς ὁμολογίας ἔλλειπεν ἓν τῶν ὑπ' ἀριθ. 44–60, λήξεως 2 Ἰανουαρίου 1915–2 Ἰανουαρίου 1923, τοκομεριδίων, ὁ κομιστὴς αὐτῆς ὤφειλε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι πρὸ τῆς 17 Νοεμβρίου 1917 ἦτο ὑπήκοος τέως φίλου ἢ οὐδετέρου κράτους καὶ νὰ προσκομίσῃ πιστοποιητικὸν κτήσεως τῆς ὁμολογίας πρὸ τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας. Ἐὰν δὲν ἔλλειπε τοκομερίδιόν τι ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἢ ἀπεδεικνύοντο τὰ τῆς ὑπηκοότητός του καὶ κτήσεως τῆς ὁμολογίας, τότε, μετ' ἔγγραφον δήλωσιν τοῦ ὁμολογιούχου ὅτι προσχωρεῖ εἰς τὴν σύμβασιν τῆς 10 Μαρτίου 1932, ἀνεγνωρίζετο οὗτος ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς δικαιοῦχος καὶ ἐσφρα-

γίζοντο αἱ ὁμολογίαι του ὡς ἔγκυροι, κατὰ τὰ προβλεπόμενα ἐν ἄρθρῳ 7 τῆς συμβάσεως. Ὅταν οὕτως ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὁμολογίαι, οἱ κομισταί των ἐλάμβανον δύο νέας σειρὰς τοκομεριδίων, ὑπ' ἀριθ. 50–78 καὶ 79–108, λήξεως 2 Ἰανουαρίου 1918–2 Ἰανουαρίου 1932 καὶ 1 Ἰουλίου 1932–2 Ἰανουαρίου 1947 καὶ εἰσέπραττον τὴν ἀξίαν των πρὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 50, λήξεως μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου 1917 τοκομεριδίων, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς συμβάσεως ὁριζόμενα ποσοστά, ὡς κατωτέρω. Αἱ κληρωθεῖσαι καὶ μὴ πληρωθεῖσαι πρὸ τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1915 ὁμολογίαι ἐθεωρήθησαν παραγεγραμμέναι, αἱ δὲ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ὑπήχθησαν εἰς τὸν προμνησθέντα διακανονισμόν. Αἱ κατεχόμεναι ὑπὸ ὑπηκόων πρώην ἐχθρικῶν κρατῶν ὁμολογίαι, δὲν ἔφερον ὅλα τὰ ὑπ' ἀριθ. 50–60 ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου 1918 λήγοντα τοκομερίδια, διότι εἶχον ἐξοφλήσει τινὰ τούτων διαρκοῦντος τοῦ πολέμου.

Συνεφωνήθη ἐπίσης, ὅπως κατὰ τὰ πρῶτα ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἔτη αἱ ὁμολογίαι ἐξοφλοῦνται ἀντὶ χρ. φράγκων 150 ἑκάστη, ὀνομαστικῆς ἀξίας χρ. φράγκων 500. Ἀργότερον ὅμως θὰ ηὐξάνετο προοδευτικῶς τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς ἐξοφλήσεως, διὰ νὰ ἀνέλθῃ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατὰ μέγιστον ὅρον εἰς χρ. φράγκα 250, ἤτοι εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας.

Ὁ ἀρχικὸς συμβατικὸς τόκος πρὸς 3 %, ὑπεβιβάσθη διὰ τὰ πρῶτα ἔτη εἰς ποσοστὸν 60 % αὐτοῦ, ὅπερ προοδευτικῶς θὰ ἀνήρχετο διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέλος τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου (1969) εἰς ποσοστὸν 100 %.

Πρὸς οἰκονομικὴν διευκόλυνσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, συνεφωνήθη ὡσαύτως ὅπως τὰ λήξαντα τοκομερίδια ἐξοφληθοῦν ἐντὸς ἑξαετίας, κατανεμηθέντων αὐτῶν εἰς ὁμάδας, ὡς ἑξῆς: Τὴν 2 Ἰανουαρίου 1933 θὰ κατεβάλετο ἡ ἀξία τῶν ὑπ' ἀριθ. 50–54 τοκομεριδίων, τὴν 2 Ἰανουαρίου 1934 τῶν ἑπομένων 55–60, τὴν 2 Ἰανουαρίου 1935 τῶν 61–66, τὴν 2 Ἰανουαρίου 1936 τῶν 67–72 καὶ τὴν 2 Ἰανουαρίου 1937 τῶν 73–78.

Ἐπὶ πλέον, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ θέσῃ ὡς ἐγγύησιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου τὰ περισσεύματα τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν δανείων ὑπεγγύων προσόδων. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου μάλιστα, ἀπηλλάγη παντὸς ἑλληνικοῦ φόρου καὶ τέλους, παρόντος ἢ μέλλοντος.

Ἐνῶ ἡ προμνησθεῖσα σύμβασις ἤρχισεν ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, ἤτοι ἀπὸ τῆς 21 Μαρτίου 1932, τὴν 31 Μαρτίου 1932, ἤτοι μετὰ δεκαήμερον, τὸ δάνειον περιέπεσεν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ δάνεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, εἰς τὸ χρεωστάσιον τῆς Χώρας.

Οὕτως ἔκτοτε, μόνον οἱ τόκοι τοῦ δανείου ἐξυπηρετήθησαν, ἐξοφληθέντων τῶν μὲν ὑπ' ἀριθ. 46 ½–54 τοκομεριδίων πρὸς χρ. φράγκα 22,16 ἕκαστον, τῶν δὲ ὑπ' ἀριθ. 55–86 πρὸς χρ. φράγκα 15 ἕκαστον, κατόπιν νέας συμφωνίας τοῦ Ἰανουαρίου 1935. Τὰ ὑπ' ἀριθ. 44–45 τοκομερίδια παρέμενον εἰς τοὺς κομιστὰς τῶν ὁμολογιῶν ἀνεξόφλητα. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 ἐξωφλήθη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 47–49 ἐπληρώθησαν κατὰ τὴν προσχώρησιν τῶν κομιστῶν εἰς τὴν σύμβασιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀναγνωρισθείσας ἐν συνόλῳ ἁπλᾶς ὁμολογίας, αὗται

μέχρι τῆς 21 Μαρτίου 1937 ἀνῆλθον εἰς 24.265, ἔναντι 32.968 ὧν ἐζητήθη ἡ ἀναγνώρισις. Πέραν τῆς ἡμερομηνίας ταύτης παρεγράφη τὸ δικαίωμα τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν σύμβασιν καὶ ἀναγνωρίσεως, καθόσον παρῆλθε πενταετία ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὰς περὶ γενικῆς παραγραφῆς διατάξεις τοῦ λογιστικοῦ Νόμου ΣΙΒ' τοῦ 1852.

Συνεπῶς, τὴν 21 Μαρτίου 1937 καὶ ἔκτοτε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀναγνωριζομένου ἐν κυκλοφορίᾳ κεφαλαίου τοῦ δανείου ἀνέρχεται εἰς *χρ. φράγκα* (24.265 × 500 =) *12.132.500.*

14. *ΜΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1918 «ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ», ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. 48.236.629, ΠΡΟΣ 5 %, Η 1929, ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. 12.167.000, ΠΡΟΣ 4 %*

Ὡς γνωστόν, τὴν 17 Νοεμβρίου 1917 ἡ Ἑλλὰς εἰσῆλθεν εἰς τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν «συμμάχων» καὶ ἐναντίον τῶν «κεντρικῶν δυνάμεων». Οἱ προηγηθέντες ὅμως συνεχεῖς ἀπὸ τοῦ 1912 πόλεμοι τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, εἶχον περιαγάγει ταύτην εἰς δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν. Δεδομένου δὲ ὅτι τὰς αὐτὰς περίπου οἰκονομικὰς δυσχερείας ἀντιμετώπιζον τότε καὶ ἄλλαι μικραὶ συμμαχικαὶ χῶραι τῆς Εὐρώπης, αἱ τρεῖς μεγάλαι συμμαχικαὶ δυνάμεις (Ἀγγλία, Γαλλία καὶ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς) ἀπεφάσισαν τὴν πρὸς αὐτὰς παροχὴν πολεμικοῦ χαρακτῆρος δανείων, ἅτινα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ διὰ τὴν μεταπολεμικὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν ἀνόρθωσιν.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, τὴν 10 Φεβρουαρίου 1918 ὑπεγράφη ἐν Παρισίοις ἡ ἀποκληθεῖσα «οἰκονομικὴ συμφωνία τῶν Παρισίων», μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τῆς Γαλλίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ Νόμου 1235 τοῦ 1918.

Δυνάμει τῆς συμφωνίας ταύτης παρήχετο εἰς τὴν Ἑλλάδα πολεμικὸν δάνειον ὑπὸ τῶν τριῶν ὡς ἄνω μεγάλων δυνάμεων, μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ χρυσῶν γαλλικῶν φράγκων 750.000.000, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 5 %. Τὸ δάνειον θὰ ἐπραγματοποιῆτο μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης εἰρήνης, διὰ κατὰ περιόδους προκαταβολῶν, χορηγουμένων ὅταν αἱ ἐξωτερικαὶ πιστώσεις τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔπιπτον κάτω τοῦ ποσοῦ τῶν γαλλικῶν φράγκων 100.000.000. Αἱ οὕτω παρεχόμεναι προκαταβολαί, θὰ ἀπετέλουν κάλυμμα τῆς τότε ἐκδοτικῆς, ἤτοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἔκδοσιν ὑπ' αὐτῆς ἀντιστοίχου ὀνομαστικῆς ἀξίας τραπεζογραμματίων καὶ μέχρι ποσοῦ χρυσῶν δραχμῶν 750.000.000. Σημειωτέον ὅτι τότε ὑφίστατο εἰς τὸ ἄρτιον ἰσοτιμία μεταξὺ δραχμῆς καὶ γαλλικοῦ φράγκου 1 πρὸς 1, ὡς καὶ αὐτῶν πρὸς τὸ ἀμερικανικὸν δολλάριον, μὲ σχέσιν τοῦ τελευταίου ἕνα πρὸς πέντε γαλλικὰ φράγκα ἢ δραχμάς. Ἡ χορήγησις τῶν ἐν λόγῳ προκαταβολῶν προϋπέθεται τὴν σχετικὴν ἔγκρισιν μιᾶς Διασυμμαχικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς,

συντιθεμένης ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου ἑκάστης τῶν ὑπογραψασῶν δυνάμεων. Ὡσαύτως, ἡ διάθεσις τῶν πιστώσεων αὐτῶν ἐτίθετο ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς καὶ μιᾶς στρατιωτικῆς τοιαύτης, ἀπαρτιζομένης κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἡ κατὰ τὰ προηγηθέντα συμφωνία ἦτο κεχωρισμένη δι' ἕκαστον τῶν τριῶν δανειστῶν. Ἐν τούτοις, δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν συμφωνίαν ταύτην ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις, ἰσχυρισθεῖσα οἰκονομικὰς δυσχερείας καὶ ζητήσασα ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴν ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών της. Τὸ αἴτημα δὲ αὐτῆς, ἠναγκάσθη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ ἀποδεχθῇ, χωρὶς ἔκτοτε νὰ λήξῃ ἡ ἐν προκειμένῳ ἀναβολή. Ἐξ ἄλλου, ἡ Κυβέρνησις τῆς Μεγάλης Βρεταννίας κατέβαλεν εἰς τὴν Ἑλληνικήν, εἰς μερικὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας καὶ μέχρι τῆς 20 Νοεμβρίου 1920, συνολικῶς λίρας Ἀγγλίας 6.540.000, ἰσοδυναμούσας πρὸς δολλάρια 31.826.910. Μετὰ ὅμως τήν, ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 20 Νοεμβρίου 1922, ἐπάνοδον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν θρόνον τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ἠρνήθη αὕτη τὴν περαιτέρω συμμόρφωσίν της πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις της. Ἐπηκολούθησεν, ἐν τούτοις, τῷ 1922, ἰδιαιτέρα μεταξὺ Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἑλλάδος συμφωνία, δι' ἧς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρητήθη τῆς εἰσπράξεως τοῦ ὑπολοίπου ποσοῦ τοῦ ἐκ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας δανείου, ἐφ' ὅσον τῇ συγκαταθέσει τῆς τελευταίας ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐπετύγχανε διπλασίου ποσοῦ δάνειον εἰς τὴν ἀγγλικὴν χρηματαγοράν. Ἀλλὰ τοιοῦτον δάνειον δὲν ἐπετεύχθη. Δι' ὃ καὶ τὴν 1 Ἀπριλίου 1927 ἐγένετο νεωτέρα συμφωνία, καθ' ἣν ἡ ἐξόφλησις τοῦ ὡς ἄνω χορηγηθέντος ποσοῦ θὰ ἐπραγματοποιῆτο ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς 62 ἐτῶν, μὲ μικρὸν τόκον. Ἐπὶ πλέον, ἡ Ἑλλὰς παρητήθη πάσης περαιτέρω ἀξιώσεως πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχικῶς ὑποσχεθέντος ποσοῦ τῶν χρ. φράγκων 250.000.000.

Αἱ Η.Π.Α., ἐκ τρίτου, ἀνέλαβον τὴν παραχώρησιν δανείου, ἴσου πρὸς τὸ τρίτον τοῦ ὅλου ποσοῦ τῆς συμφωνίας τοῦ 1918, ἤτοι μέχρι τοῦ εἰς δολλάρια ἰσοτίμου τῶν χρ. φράγκων 250.000.000, δηλαδὴ δολλάρια 50.000.000. Τελικῶς ὅμως, τῇ συστάσει τοῦ παρὰ τῇ Διασυμμαχικῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιτροπῇ Ἀμερικανοῦ ἀντιπροσώπου, τὸ εἰς δολλάρια ἰσότιμον δὲν καθωρίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπισήμου ἰσοτιμίας, ἀλλὰ τῆς τότε ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ ὑφισταμένης, ἥτις ἦτο ἓν δολλάριον ἴσον πρὸς 5,1827 γαλλικὰ φράγκα. Οὕτω, συγκατατεθείσης καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὸ δάνειον τῶν Η.Π.Α. προσδιωρίσθη εἰς δολλάρια *48.236.629,05* καὶ ἠνοίχθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. αἱ κάτωθι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πιστώσεις:

1)	Τὴν 20 Ἰουνίου	1918	διὰ	$	15.790.000.—
2)	» 3 Δεκεμβρίου	1919	»	»	23.764.036.—
3)	» 24 Μαΐου	1919	»	»	3.858.930.—
4)	» 31 Ἰουλίου	1919	»	»	4.823.663,05
		Σύνολον		»	48.236.629,05

Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς πιστώσεις ταύτας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέδωκεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. τέσσαρας ὁμολογίας τῆς ὀφειλῆς της, ὑπὸ τύπον ἀποδείξεως.

Βάσει τῶν ἄνω δημιουργηθεισῶν πιστώσεων, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐζήτησε τὴν ἐπ' ὀνόματί της ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἔκδοσιν συναλλαγματικῶν πρὸς δημιουργίαν πιστώσεών της εἰς Ἀμερικανικὰς Τραπέζας, πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης Εἰρήνης. Τὸ αἴτημα τοῦτο, μετὰ νέας διαπραγματεύσεις, ἐγένετο δεκτόν, διὰ τῆς ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1919 ἐπιστολῆς τοῦ Ὑπουργείου Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ὅμως ταύτην ἐτίθεντο ὅροι τινὲς μὴ συμβιβαζόμενοι πρὸς τοὺς τῆς συμφωνίας τοῦ 1918. Οἱ ὅροι οὗτοι ἦσαν, ὅτι αἱ ἐκδοθησόμεναι συναλλαγματικαὶ ἔπρεπε νὰ καλύπτουν ἀποκλειστικῶς πληρωμὰς εἰς Η.Π.Α., ἐκ προμηθείας ἀγαθῶν οὐχὶ ἀμέσου πολεμικῆς χρησιμότητος, προερχομένων μόνον ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς ἀγορᾶς καὶ προοριζομένων μόνον διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατανάλωσίν των. Πρὸ τῆς ἀποδοχῆς τῶν συναλλαγματικῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α., ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ προσαγάγῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο λεπτομερεῖς λογαριασμοὺς ἀνὰ δεκαπενθήμερον τῶν ἀγοραζομένων ἀγαθῶν. Τοὺς νέους αὐτοὺς ὅρους ἀπεδέχθη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ τοιουτοτρόπως κατέστη ἐφικτὴ ἡ ἐξόφλησις ὑπ' αὐτῆς τριῶν συναλλαγματικῶν της, ὡς ἑξῆς :

1)	Τὴν	15	Δεκεμβρίου	1919	ἐκ	$	5.000.000
2)	»	16	Ἰανουαρίου	1920	»	»	5.000.000
3)	»	24	Σεπτεμβρίου	1920	»	»	5.000.000
				Σύνολον		»	15.000.000

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐπιταγῶν καὶ μέχρι τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1921, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον κατέβαλεν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Κυβέρνησιν ἑξαμηνιαίως τοὺς οἰκείους τόκους, πρὸς ἐπιτόκιον 5 % ἐτησίως, ἀνελθόντας συνολικῶς εἰς δολλάρια 1.159.153,34. Μετὰ ταῦτα, λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, ἡ Ἑλλὰς ἐζήτησε τὴν ἔκτοτε κεφαλαιοποίησιν τῶν ληξιπροθέσμων τόκων καὶ τὴν εἰς αὐτὴν καταβολὴν τοῦ ὑπολοίπου ἐκ δολλαρίων 33.236.629,05 ποσοῦ τοῦ δανείου, πρὸς κάλυψιν ἰδίᾳ τῶν πολεμικῶν της δαπανῶν. Αἱ δαπάναι αὗται, αἵτινες ἐβασίζοντο εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ 1918, ἀνήρχοντο εἰς χρυσᾶς δραχμὰς 682.134.693,54, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανοῦ Γενικοῦ Προξένου, τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὰς Η.Π.Α. εἰς τὴν προμνησθεῖσαν Διασυμμαχικὴν Ἐπιτροπήν. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο τῶν δραχμῶν, ἦτο μὲν κατώτερον τῶν χρ. φράγκων 750.000.000 τοῦ ὅλου δανείου, ὑπερέβαινεν ὅμως τὰ συνολικῶς καὶ ἔναντι τοῦ δανείου εἰσπραχθέντα ποσά, τόσον ἀπὸ τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, ὅσον καὶ τὰς Η.Π.Α.

Ἡ Κυβέρνησις τῶν Η.Π.Α., λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις Διασυμμαχικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐπεκύρωσεν ὡρισμένας στρατιωτικὰς δαπάνας τῆς Ἑλλάδος, συνολικοῦ ποσοῦ δολλαρίων 4.823.663, τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἔπρεπε

νὰ πραγματοποιήσῃ ἐκ χρημάτων τοῦ Ἀμερικανικοῦ δανείου, συμφώνως πρὸς τοὺς τεθέντας τὴν 25 Νοεμβρίου 1919 νέους ὅρους, ἀνεγνώρισε τὴν ὕπαρξιν εἰσέτι ὑποχρεώσεώς της, οὐχὶ διὰ δολλάρια 33.236.629,05, ἀλλὰ μεῖον δολλάρια 4.823.663, ἤτοι μόνον διὰ δολλάρια 28.412.966,05. Ἐν τούτοις, δὲν προέβη εἰς τὴν καταβολὴν ἔστω καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου, συνεπείᾳ τῆς προαναφερθείσης ἐπανόδου εἰς τὸν Ἑλληνικὸν θρόνον τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ἐν ἔτει 1925, ἡ Ἑλλὰς ἐπανῆλθεν ἐπὶ τοῦ αἰτήματός της, ἵνα πλέον δυνηθῇ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Τοῦτο ἐγένετο κατ' ἀρχὴν δεκτὸν διὰ τῆς ἀπὸ 14 Αὐγούστου 1925 ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρέσβεως τῶν Η.Π.Α., ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ δανείου ἐπὶ νέων βάσεων, διὰ μετατροπῆς τῆς συμφωνίας τοῦ 1918. Μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ἤρχισαν μακραὶ διαπραγματεύσεις, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1927 ἀνακοίνωσις τοῦ Ὑπουργείου Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α., περὶ προθέσεως τῶν Η.Π.Α. διακανονισμοῦ τοῦ δανείου, ἐφ' ὅσον αἱ Η.Π.Α. θὰ ἐτύγχανον τῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἀνέλαβε τὴν 1 Ἀπριλίου 1927 ἡ Μεγάλη Βρεταννία πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνεγνώρισε τὴν βασιμότητα τοῦ ὅρου τούτου, ἀλλ' ἀντέταξεν ὅτι διὰ νὰ παραχωρηθοῦν εὐνοϊκοὶ ὅροι πρὸς τὰς Η.Π.Α., οἷοι παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, θὰ ἦτο δίκαιον νὰ καταβληθῇ καὶ ὑπὸ τῶν Η.Π.Α. εἰς τὴν Ἑλλάδα ἴσον ποσὸν πρὸς τὸ τῆς τελευταίας, ἤτοι πρὸς τὸ τῶν $ 31.826.910. Δοθέντος, ὅθεν, ὅτι τὸ πρὸς τὰς Η.Π.Α. Ἑλληνικὸν χρέος συνίστατο ἐκ κεφαλαίου $ 15.000.000, πλέον τόκων ἀπὸ τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1928, πρὸς 5%, ἐκ $ 4.659.836, ἤτοι ἐκ συνολικοῦ ποσοῦ $ 19.659.836, ἕπετο ὅτι τὸ ἀπαιτούμενον ὑπόλοιπον πρὸς ἐξίσωσιν τῆς Ἀμερικανικῆς πρὸς τὴν Βρεταννικὴν προκαταβολήν, ἦτο $ 12.167.074.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πνεύματος τῶν ἀνωτέρω ἀνακοινώσεων, ἀντηλλάγησαν τὴν 18 Ἰανουαρίου 1928 ἐπιστολαὶ μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ ἐν Οὐασιγκτῶνι Ἕλληνος Πρεσβευτοῦ. Αὗται ἀπετέλεσαν τὴν κατ' ἀρχὴν νέαν συμφωνίαν καὶ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ Νόμου 3446, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 τῆς 28 Ἰανουαρίου 1928 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν 24 Φεβρουαρίου 1929 ἐξεδόθη εἰς τὰς Η.Π.Α. ὁ ὑπ' ἀριθ. 45 (Stat. 1176) Νόμος «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως ὑπογραφῆς τῆς ὁριστικῆς συμφωνίας», ἥτις ὑπεγράφη τὴν 10 Μαΐου 1929. Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης συμφωνίας ἐπῆλθον λεπτομερειακαί τινες τροποποιήσεις εἰς τὰς ἀνταλλαγείσας ἐπιστολάς, δι' ὃ ἀπὸ Ἑλληνικῆς ἀπόψεως ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ νομοθετικὴ κύρωσις αὐτῆς. Αὕτη ἐγένετο διὰ τοῦ Νόμου 4545, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 118 τῆς 19 Ἀπριλίου 1930 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἐν λόγῳ συμφωνία διεκρίθη εἰς τὸ μέρος τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν κεφαλαιοποίησιν τοῦ παλαιοῦ χρέους τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς Η.Π.Α., εἰς τὸ μέρος τῆς συνάψεως νέου δανείου καὶ εἰς τὸ μέρος τῶν γενικῶν διατάξεων δι' ἀμφότερα τὰ πρῶτα δύο μέρη. Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τὸ περιεχόμενόν της εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Α'. Ἀρχικὸν κεφαλαιοποιημένον δάνειον $ 20.330.000

Κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἡ Ἑλλὰς ὤφειλεν εἰς τὰς Η.Π.Α. κεφάλαιον ἐκ $ 15.000.000 καὶ τοὺς τόκους αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1928, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 5%. Πρὸς τακτοποίησιν καὶ κεφαλαιοποίησιν τοῦ χρέους αὐτοῦ, ἀπεφασίσθη νὰ ὑπολογισθῇ τόκος, μέχρι μὲν τῆς 15 Δεκεμβρίου 1922 πρὸς 4,5%, ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1928 πρὸς 3%. Οἱ τόκοι οὗτοι τῆς πρώτης περιόδου ἦσαν $ 744.333,79 καὶ τῆς δευτέρας $ 2.383.588,88, προστιθέμενοι δὲ εἰς τὸ κεφάλαιον ἐσχημάτιζον τὸ σύνολον τῆς ὀφειλῆς ἐκ $ 18.127.922,67. Ἵνα στρογγυλευθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀπεφασίσθη ὅπως ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συμβάσεως καταβάλῃ ἡ Ἑλλὰς μετρητὰ ἐκ $ 2.922,67 καὶ οὕτω τὸ τελικῶς κεφαλαιοποιημένον χρέος ἐκανονίσθη εἰς $ 18.125.000.

Πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ ποσοῦ τούτου, ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐκδόσεως καὶ παραδόσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἄρτιον, πληρωτέων ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1928 εἰς χρυσοῦν νόμισμα τῶν Η.Π.Α., τίτλου ἀξίας τῆς 10 Μαΐου 1929, ἢ πληρωτέων εἰς ὁμολογίας τῶν Η.Π.Α. ἐκδοθείσας μετὰ τὴν 6 Ἀπριλίου 1917, ὑπολογισθησομένων εἰς τὸ ἄρτιον μετὰ τοῦ δεδουλευμένου τόκου μέχρι τῆς χρονολογίας τῆς πληρωμῆς. Αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ ἦσαν 184, ἐξοφλητέαι ἐντὸς 62 ἐτῶν ἑξαμηνιαίως, συνολικῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας $ 20.330.000 καὶ δὲν θὰ ἀπέφερον τόκον, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐξόφλησίς των ἀνεβάλετο πέραν τῆς λήξεώς των.

Ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία καὶ αἱ λήξεις τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν εἶχον ὁρισθῆ ὡς ἀκολούθως: Ἀνὰ $ 20.000 δύο ὁμολογίαι λήξεως 1 Ἰουλίου 1928 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1929. Ἀνὰ $ 25.000 δύο ὁμολογίαι λήξεως 1 Ἰουλίου 1929 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1930. Ἀνὰ $ 30.000 δύο ὁμολογίαι λήξεως 1 Ἰουλίου 1930 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1931. Ἀνὰ $ 110.000 δύο ὁμολογίαι λήξεως 1 Ἰουλίου 1931 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1932. Ἀνὰ $ 130.000 δύο ὁμολογίαι λήξεως 1 Ἰουλίου 1932 καὶ 1 Ἰανουαρίου 1933. Ἀνὰ $ 150.000 δέκα ὁμολογίαι λήξεως ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1933 μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1938. Ἀνὰ $ 175.000 αἱ λοιπαὶ 104 ὁμολογίαι λήξεως ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1938 μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1990.

Παρεσχέθη περαιτέρω εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ εὐχέρεια, ὅπως προκαταβάλῃ ἢ ἀναβάλῃ τὴν πληρωμὴν ὁμολογιῶν τινων, ὑπό τινας προϋποθέσεις. Ἐτέθη ἐπίσης ὅρος ὅπως, ἐπὶ τῇ ἑκάστοτε αἰτήσει τῶν Η.Π.Α., ἀντικαθίστανται αἱ ὡς ἄνω ὁμολογίαι δι' ὁμοίων εἰς τὸν κομιστὴν καὶ καταλλήλων πρὸς πώλησιν εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν ἢ ξένον κοινόν, εἰς ποσὰ δὲ καὶ κατηγορίας καθορισθησομένας ὑπὸ τῶν Η.Π.Α.

Β'. Νέον δάνειον $ 12.167.000

Τὸ κατὰ τὰ προηγηθέντα ἀπαιτούμενον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ποσὸν τῶν $ 12.167.000, ἀπετέλεσε τὸ νέον δάνειον τῶν Η.Π.Α. Ἔναντι αὐτοῦ, ἡ Ἑλλὰς θὰ παρέδιδεν εἰς τὰς Η.Π.Α. 40 ὁμολογίας εἰς τὸ ἄρτιον, πληρωτέας ἑξαμηνιαίως ἀπὸ 10 Μαΐου 1929 εἰς χρυσοῦν νόμισμα τῶν Η.Π.Α.,

τίτλου ἀξίας τῆς 10 Μαΐου 1929, ἐντὸς 20 ἐτῶν καὶ πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 4 %. Αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ ἔληγον διαδοχικῶς ἀπὸ τῆς 10 Νοεμβρίου 1929 μέχρι τῆς 10 Μαΐου 1949, καθ' ἑκάστην 10 Μαΐου καὶ 10 Νοεμβρίου, συμφώνως πρὸς τὸν οἰκεῖον τοκοχρεωλυτικὸν πίνακα (βλ. Ἐφ. Κυβ. ἔτους 1930, σελ. 929).

Παρεσχέθη ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ εὐχέρεια ὅπως προκαταβάλῃ τὴν ἀξίαν ὁμολογιῶν τινων, ὑπό τινας προϋποθέσεις. Δὲν ἐτέθη ὅμως ἡ ρήτρα τῆς δυνατότητος ἀναβολῆς ἐξοφλήσεώς των, ὡς εἰς τὸ ἀρχικὸν δάνειον. Τοῦτο δὲ διότι, κατὰ τὴν Ἀμερικανικὴν ἄποψιν, δὲν διεκανονίσθη παλαιόν, ἀλλὰ παρεσχέθη ἐνταῦθα νέον δάνειον καὶ δὴ μὴ πολεμικόν, ἀλλ' ὅμοιον πρὸς τὸ τριμερὲς σταθεροποιήσεως καὶ προσφυγικὸν δάνειον τῶν £ 9.000.000, τὸ ἐγκριθὲν διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Κ.Τ.Ε., ὅπερ ὑπεγράφη ἐν Γενεύῃ τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1927 καὶ ἐκυρώθη διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νόμου 3405 τῆς 10 Νοεμβρίου 1927, ἤτοι ὁμολογιακὸν—ἰδιωτικὸν—παραγωγικόν. Ἐν τούτοις, ἡ Ἑλληνικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄποψις ἦτο, ὅτι τόσον τὸ ἀρχικὸν ὅσον καὶ τὸ νέον δάνειον τῆς συμφωνίας τῆς 10 Μαΐου 1929 ἀπετέλουν τὴν συνέχειαν τοῦ διὰ τῆς συμφωνίας τῆς 10 Φεβρουαρίου 1918 δημιουργηθέντος, ὅπερ ἦτο διακυβερνητικὸν καὶ δὴ πολεμικοῦ χαρακτῆρος. Ἐτέθη ἐπίσης ὅρος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαιοποιημένου δανείου, καθ' ὃν τῇ ἑκάστοτε αἰτήσει τῶν Η.Π.Α. θὰ ὤφειλεν ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς ὡς ἄνω ὁμολογίας δι' ὁμοίων εἰς τὸν κομιστὴν καὶ καταλλήλων πρὸς πώλησιν εἰς τὸ κοινόν.

Τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ νέου δανείου θὰ μετεβιβάζετο ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, ἵνα δαπανηθῇ ἐπ' αὐτῆς πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων τοῦ 1922. Ἡ Ἑλλὰς ὡσαύτως θὰ παρεκάλει τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ὅπως ὑποβάλλῃ κατ' ἔτος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. λεπτομερῆ ἔκθεσιν, ἐμφαίνουσαν τὰς διὰ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως γενομένας δαπάνας ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου. Αἱ ἀποπληρωμαὶ τῶν ὁμολογιῶν θὰ ἐνηργοῦντο ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. ἤ, τῇ ἐκλογῇ του, πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὁμοσπονδιακὴν Τράπεζαν τῶν Η.Π.Α.

Ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως περιορίσῃ τὸ δανεισθησόμενον εἰς αὐτὴν ποσὸν ἐκ τοῦ προμνησθέντος τριμεροῦς προσφυγικοῦ δανείου, εἰς μέγεθος ὅπερ προστιθέμενον εἰς τὸ νέον τοῦτο δάνειον τῶν $ 12.167.000 νὰ ἀποδώσῃ πραγματικὸν συνολικὸν ἄθροισμα ἀντιστοιχοῦν πρὸς £ 9.000.000 κατ' ἀνώτατον ὅριον. Ἀναγράφεται ἐπίσης εἰς τὴν σύμβασιν, ὅτι τὸ νέον τοῦτο δάνειον ἔχει τὴν αὐτὴν τάξιν προτεραιότητος καὶ μετέχει τῶν αὐτῶν ἐγγυήσεων καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ δανείου σταθεροποιήσεως καὶ προσφυγικοῦ τοῦ 1928 (ὅπερ προβλέπεται εἰς τὴν περὶ διεθνοῦς δανείου σύμβασιν, τὴν ὑπογραφεῖσαν τὴν 30 Ἰανουαρίου 1928, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων Spayer and Co., National City Bank καὶ National City Co. τῆς Νέας Ὑόρκης, ὡς ἐπίσης εἰς τὴν περὶ διεθνοῦς δανείου σύμβασιν, τὴν ὑπογραφεῖσαν τὴν 30 Ἰανουαρίου 1928, μεταξὺ

Ἑλλάδος καὶ τῶν τραπεζικῶν οἴκων Hambro's Bank Ltd. καὶ Erlangers, συμβάσεις συναφθείσας εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης τοῦ κυρωθέντος ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ Νόμου 3405/1927).

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐξησφαλίσθη, ὡς καὶ ἡ τοῦ δανείου σταθεροποιήσεως καὶ προσφυγικοῦ τοῦ 1928, κατὰ προτεραιότητα, διὰ τῶν ὑπεγγύων προσόδων τοῦ Κράτους, τῶν εὑρισκομένων τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1927 ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ τρίτον μέρος τῆς συμφωνίας τῆς 10 Μαΐου 1929 προσθέτει, ὅτι τὸ κεφάλαιον καὶ ὁ τόκος τῶν ὁμολογιῶν ἀμφοτέρων τῶν δανείων (παλαιοῦ καὶ νέου) ἀπηλλάσσοντο παντὸς φόρου ἢ τέλους, παρόντων ἢ μελλοντικῶν. Τέλος, ἡ Ἑλλὰς παρητήθη πάσης ἀπαιτήσεως διὰ περαιτέρω προκαταβολὰς δυνάμει τῆς συμφωνίας τῆς 10 Φεβρουαρίου 1918, ἥτις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς Η.Π.Α., ἐθεωρήθη λήξασα.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐν προκειμένῳ συμφωνίας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέδωκεν εἰς τὴν Ἀμερικανικήν, ἐπὶ ἀποδείξει, τὰς 184 καὶ τὰς 40 ὁμολογίας τῶν δύο δανείων καὶ κατέβαλε $ 2.922,67 πρὸς στρογγύλευσιν τοῦ ποσοῦ τοῦ πρώτου δανείου κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὡς καὶ $ 40.000 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ληξασῶν ἐν τῷ μεταξὺ δύο πρώτων χρεωλυτικῶν δόσεων τοῦ πρώτου δανείου. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις παρέδωσεν εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἐπὶ ἀποδείξει, τὰς ἀρχικῶς εἰς αὐτὴν δοθείσας 4 ὁμολογίας τῶν $ 48.236.628,05, τὰς δύο ὡς ἄνω ἐξοφληθείσας τοῦ πρώτου κεφαλαιοποιηθέντος δανείου καὶ δύο ἐπιταγὰς διὰ δολλάρια 12.167.000 τοῦ δευτέρου δανείου.

Τὴν 25 Ἰουλίου 1929, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἀπεδέχθη δι' ἐπιστολῆς τὴν κατ' ἔτος ἀποστολὴν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Θησαυροῦ τῶν Η.Π.Α. λεπτομεροῦς ἐκθέσεως περὶ τῶν δαπανῶν ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ νέου δανείου πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων.

Μέχρι τοῦ οἰκ. ἔτους 1930–31, καταβάλλοντο ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος κανονικῶς αἱ ἑκάστοτε ληξιπρόθεσμοι δόσεις ἀμφοτέρων τῶν δανείων, παραμεινάντων ἀνεξοφλήτων κεφαλαίων, τοῦ μὲν πρώτου δανείου ἐκ δολλαρίων 20.180.000, τοῦ δὲ δευτέρου ἐκ δολλαρίων 11.336.000.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅμως τοῦ οἰκ. ἔτους 1931 - 32, ἐνετάθη ἡ ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ διεθνῶς, οἰκονομικὴ κρίσις καὶ ἐπηκολούθησαν, ὡς ἐλέχθη εἰσαγωγικῶς, ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ χρυσοῦ κανόνος. Συνέπεια αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ πλήρης ἀδυναμία τῆς Ἑλλάδος ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἐν γένει δημοσίου χρέους της καὶ ὁ ὡς ἐκ τούτου ἐξαναγκασμός της πρὸς κήρυξιν χρεωστασίου. Εἰς τὴν κήρυξιν ταύτην συνέβαλε καὶ ἡ τυπικὴ ἀποδοχὴ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τῆς προτάσεως τοῦ τότε Προέδρου τῶν Η.Π.Α. Χοῦβερ, περὶ ἐπὶ ἓν ἔτος (1932) ἀναστολῆς τῆς εἰσπράξεως πολεμικῶν ἐπανορθώσεων καὶ πληρωμῆς πολεμικῶν χρεῶν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, αἱ Κυβερνήσεις τῶν Η.Π.Α. καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑπέγραψαν τὴν 24 Μαΐου 1932 νέαν συμφωνίαν, δι' ἧς διεκανόνιζον τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς τῶν δόσεων ἀμφοτέρων τῶν δανείων, ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1931 μέχρι 10 Μαΐου 1932. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δάνειον, εἰδικώτερον, αἱ ἀναστα-

λεῖσαι δόσεις τῆς 1 Ἰουλίου 1931 καὶ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1932 ἐκ $ 220.000 συνολικῶς, συνεφωνήθη νὰ ἐξοφλοῦντο πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 4% εἰς δέκα ἴσας ἐτησίας δόσεις ἐκ δολλαρίων 26.338,90 ἑκάστης, πραγματοποιουμένας δι' ἐξαμηνιαίων ἴσων καταβολῶν, ἑκάστην 1 Ἰουλίου καὶ 1 Ἰανουαρίου. Ἀρχὴ ἐξοφλήσεως ὁρίσθη ἡ 1 Ἰουλίου 1933. Δεδομένου ὅμως ὅτι καὶ μετὰ τὴν 1 Ἰουλίου 1933 συνεχίσθη ἡ μὴ καταβολὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶν πολεμικῶν ἐπανορθώσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ μὴ ὑπ' αὐτῆς δυνατότης πληρωμῆς πολεμικοῦ χρέους, ὡς τὸ τοῦ πρώτου δανείου, αἱ Η.Π.Α. τελικῶς ἀπήλλαξαν τὴν Ἑλλάδα πάσης ἐκ τοῦ δανείου τούτου ὑποχρεώσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν νέον δάνειον τῆς 10 Μαΐου 1929, διὰ τῆς ὡς ἄνω συμφωνίας τῆς 24 Μαΐου 1932 ἀνεστάλη ἡ πληρωμὴ τῶν δόσεων τῆς 10 Νοεμβρίου 1931 ἐκ δολαρίων 444.720 καὶ τῆς 10 Μαΐου 1932 ἐκ δολλαρίων 444.360. Τούτων διεκανονίσθη ἡ ἐξόφλησις ἐπὶ τόκῳ 4% εἰς δέκα ἴσας ἐτησίας δόσεις ἐκ δολλαρίων 107.935,86 ἑκάστη, πραγματοποιουμένας δι' ἐξαμηνιαίων ἴσων καταβολῶν, ἑκάστην 10 Νοεμβρίου καὶ 10 Μαΐου. Ἀρχὴ ἐξοφλήσεως ὡρίσθη ἡ 10 Νοεμβρίου 1933. Αἱ προμνησθεῖσαι ὅμως οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπέτρεψαν ἔκτοτε εἰς αὐτὴν παρὰ νὰ καταβάλῃ μόνον ἔναντι τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου συνολικῶς δολλάρια 440.000 καὶ ποσοστὰ τῶν τόκων. Διὰ νὰ δείξῃ μάλιστα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὴν πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν καλὴν αὐτῆς θέλησιν καὶ παρὰ τὴν προαναφερθεῖσαν ἄποψίν της ὅτι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ δανείου ἦτο συνέχεια τοῦ ἀρχικοῦ πολεμικοῦ, κατέβαλεν εἰς τὰς Η.Π.Α. ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦ 1940 τὰ αὐτὰ ποσοστὰ τόκων, ἅτινα κατέβαλλε καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ὁμολογιακῶν εἰς ξένων νόμισμα ἐθνικῶν μὴ πολεμικῶν δανείων. Οὕτω, μέχρι σήμερον τὸ ἀνεξόφλητον ὑπόλοιπον τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου τούτου εἶναι δολλάρια *10.893.000.*

15. *ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1920 «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ—ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ» ΓΑΛ. ΦΡ. 145.121.500 ΠΡΟΣ 3% (ΠΡΩΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ 1893, ΓΑΛ. ΦΡ. 160.000.000)*

Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1892 Ὀθωμανικοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος, παρεχωρήθη τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἐπὶ 99 ἔτη ἐκμεταλλεύσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης—Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν τότε καὶ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον συσταθεῖσαν ἀνώνυμον γαλλικὴν ἑταιρίαν «Chemin de fer Jonction Salonique — Constantinople Exploitation». Ἡ ἑταιρία αὕτη συνεστήθη μὲ μετοχικὸν κεφάλαιον ἐκ γαλ. φρ. 15.000.000, ἀναληφθὲν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐν Γαλλίᾳ καὶ εἶχε τὴν ἕδραν της ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνῶ ἡ ἕδρα τῆς διοικήσεώς της ἦτο εἰς Παρισίους.

Εἰς τὴν ἀνάδοχον ἑταιρίαν ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἠγγυήθη ἐτήσιον ἀκαθάριστον εἰσόδημα ἐκ γαλ. φρ. 15.500 κατὰ χιλιόμετρον, τόσον τῆς κυρίας γραμμῆς, ὅσον καὶ τῶν διακλαδώσεών της. Διετήρησεν ὅμως δι' ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαγορᾶς, μετὰ παρέλευσιν 30 ἐτῶν.

Τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐν λόγῳ γραμμῆς ὑπὸ τῆς προμνηθείσης Ἑταιρίας Ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Ἑνωτικοῦ Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης – Κωνσταντινουπόλεως, ἠγγυήθη εἰς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐν Παρισίοις ἑδρεύουσα ἑταιρία Régie Générale Française des Chemins de Fer et Travaux Publics.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δαπανῶν κατασκευῆς τῆς γραμμῆς ταύτης, ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Ἑταιρίας ἐξουσιοδότησε ταύτην τὴν 23 Μαρτίου 1893, ἵνα, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ καταστατικοῦ της, προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁμολογιακοῦ εἰς τὸν κομιστὴν δανείου, ὀνομαστικοῦ ποσοῦ γαλλικῶν φράγκων 160.000.000.

Οὕτως ἡ Ἑταιρία ἐξέδωσε 320.000 ὁμολογίας, ὑπ' ἀριθμ. 1–320.000, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας ἐκ γαλ. φρ. 500, πρὸς ἐπιτόκιον 3% καὶ λήξεως ἐντὸς 99 ἐτῶν, ἤτοι κατὰ τὸ ἔτος 1991, ὅτε θὰ ἔληγε καὶ ἡ παραχώρησις τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἦσαν εἰς τὸν κομιστήν. Οὐχ' ἧττον, ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι καὶ ὀνομαστικαί, αἰτήσει τῶν δικαιούχων. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον θὰ καθώριζε τὸν τύπον συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ μεταβίβασις τῶν ὀνομαστικῶν τίτλων.

Οἱ γενικοὶ ὅροι τοῦ δανείου εἶχον κατὰ μέγα μέρος τεθῆ εἰς τοὺς τίτλους τῶν ὁμολογιῶν καὶ καθώριζον ὅτι ἡ ἐξόφλησις τῶν ὁμολογιῶν θὰ διενηργεῖτο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897 διὰ κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον καὶ εἰς τιμὴν συναλλάγματος τῆς ἡμέρας. Αἱ κληρώσεις αὗται διενηργοῦντο τὴν 10 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους κατὰ σειρὰς ὁμολογιῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, μερίμνῃ τῆς Ἑταιρίας. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι ἐξωφλοῦντο εἰς τοὺς τόπους πληρωμῆς τῶν τοκομεριδίων, ἤτοι εἰς Παρισίους καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἢ καὶ εἰς ἑτέρους τόπους οὓς θὰ καθώριζε τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας. Αὗται παρεγράφοντο μετὰ 15ετίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς κληρώσεώς των. Ἡ πληρωμὴ ἐγένετο μετ' ἔκπτωσιν τῶν ἐπιβαλλομένων κατὰ τόπους φόρων καὶ τελῶν. Τὰ ἀποτελέσματα ἑκάστης κληρώσεως ἐδημοσιεύοντο εἰς ἐφημερίδα ἑκάστου τόπου πληρωμῆς.

Τὰ τοκομερίδια τῶν ὁμολογιῶν ἔληγον τὴν 15 Ἀπριλίου καὶ τὴν 15 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, ἀποδίδοντα ἐτησίως γαλ. φρ. 15 ἢ τουρκικὰ πιάστρα 66. Ταῦτα παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Ὡς ἐγγυήσεις τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου ἐδόθησαν τὸ ἑταιρικὸν κεφάλαιον καὶ τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Ἑταιρίας, αἱ καθαραὶ εἰσπράξεις της ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡ προμνησθεῖσα ἐγγύησις τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁμολογίαι ἐτέθησαν εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν καὶ ἐπωλήθησαν ἐξ αὐτῶν 310.000, ὑπ' ἀριθμ. 1–310.000, συνολικῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας γαλ. φράγκων 155.000.000. Κυρίως αὗται διετέθησαν εἰς Γαλλίαν καὶ δευτερευόντως εἰς Βέλγιον, Γερμανίαν, Ἑλβετίαν καὶ Ὀλλανδίαν, εἰς τιμὴν γαλ. φράγκων 241,25 ἑκάστη.

Οὕτω τὸ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ δανείου ἀνῆλθεν εἰς γαλ. φράγκα 74.787.000.

Ἡ ἐξαγορὰ τῶν τίτλων καὶ τῶν τοκομεριδίων διενηργεῖτο ἐν Παρισίοις

ὑπὸ τῆς Banque de Paris et des Pays Bas, ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τῆς
Αὐτοκρατορικῆς 'Οθωμανικῆς Τραπέζης καὶ ὑπὸ ὑποκαταστημάτων αὐτῶν ἢ
ἀνταποκριτῶν των εἰς τὰς πόλεις 'Αλεξάνδρειαν, "Αμστερνταμ, Βρυξέλλας, Γε-
νεύην, Θεσσαλονίκην, Λονδῖνον καὶ Φραγκφούρτην.

Διὰ τῆς ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου 1895 συμβάσεως μεταξὺ τῆς 'Εταιρίας ταύτης
καὶ τῆς Régie Générale Française, ἡ δευτέρα ἀνέλαβε τὴν κατασκευὴν τῆς
ἐν προκειμένῳ γραμμῆς. 'Η συνολικὴ δαπάνη κατασκευῆς της ἀνῆλθεν εἰς γαλ.
φράγκα 89.787.500, ἐπὶ ἐκτάσεως 510 χιλιομέτρων. Συνεπῶς αὕτη κατὰ χιλιό-
μετρον ἀνῆλθεν εἰς γαλ. φράγγα 175.054.

'Από τοῦ τερματισμοῦ τῆς κατασκευῆς τῆς γραμμῆς καὶ μέχρι τῆς ἐνάρ-
ξεως τῶν βαλκανικῶν πολέμων κατὰ τὸ 1912, ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτῆς διενηργεῖ-
το κανονικῶς. 'Αντιστοίχως διενηργεῖτο καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου, ἀποσβε-
σθεισῶν 12.000 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικῆς ἀξίας 6.000.000, γαλ. φράγκων. 'Ως
ἐκ τούτου, μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν βαλκανικῶν πολέμων, τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφά-
λαιον τοῦ δανείου ἀνήρχετο εἰς γαλ. φράγκα 149.000.000.

"Εκτοτε καὶ μέχρι λήξεως τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ἡ ἐκμετάλ-
λευσις τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς διεταράχθη ἐκ βάθρων, μὴ οὔσης πλέον δυ-
νατῆς τῆς συνεχίσεώς της, εἰ μὴ μόνον μετὰ προηγουμένην ἐπιδιόρθωσιν τῶν
ἐγκαταστάσεών της καὶ ἀντικατάστασιν τοῦ φθαρέντος καὶ καταστραφέντος
ἐξοπλισμοῦ της.

Τὴν 11 Αὐγούστου 1913, τὰ 2/3 τῆς γραμμῆς κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ
'Ελληνικοῦ στρατοῦ καὶ ἔκειντο ταῦτα ἔκτοτε ἐπὶ 'Ελληνικοῦ ἐδάφους. Δι' ὃ καὶ
τὴν 1 Νοεμβρίου 1913 συνήφθη ἐν 'Αθήναις συνθήκη μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ
Τουρκίας, περὶ παραχωρήσεως εἰς τὴν 'Ελλάδα τῶν ἐδαφῶν μέχρι τῆς ἀνατο-
λικῆς Θράκης καὶ ἀναλήψεως ὑπ' αὐτῆς τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑποχρεώ-
σεων τῆς 'Οθωμανικῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς σιδηροδρομικῆς
ἑταιρίας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἑνωτικοῦ σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης – Κωνσταν-
τινουπόλεως, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς γραμμῆς ἐπὶ τοῦ 'Ελληνικοῦ
πλέον ἐδάφους.

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρ-
νησις προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξαγορᾶς τῆς οἰκείας σιδηροδρομικῆς
γραμμῆς, συμφωνούσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς 'Εταιρίας.

Αἱ σχετικαὶ διὰ τὴν ἐξαγορὰν συνεννοήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ὑπογρα-
φὴν τῆς ἀπὸ 3/16 Μαρτίου 1920 συμβάσεως μεταξὺ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνή-
σεως καὶ τῆς 'Εταιρίας.

Δι' αὐτῆς, ἡ 'Εταιρία ἐξεχώρησε καὶ μεταβίβασεν εἰς τὴν 'Ελληνικὴν Κυ-
βέρνησιν τὰ ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους περιουσιακὰ αὐτῆς στοιχεῖα, τὰς ὑπηρε-
σίας καὶ τὰ δικαιώματά της, ἐλεύθερα ὑποχρεώσεων, ὡς καὶ τὸ προνόμιον τῆς
ἐκμεταλλεύσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Συνάμα, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέω-
σιν ἀποζημιώσεως τῶν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως πι-
στωτῶν της, ἐφ' ὅσον οὗτοι θὰ ἐνεφανίζοντο πρὸς τοῦτο μέχρι τῆς 1ης 'Ιου-
λίου 1925.

'Εξ ἑτέρου, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὰς ἀκολούθους ὑποχρεώσεις: Πρῶτον, νὰ καταβάλῃ, ὅπερ καὶ ἔπραξε, ποσὸν γαλ. φράγκων 15.000.000 ὡς τίμημα ἐξαγορᾶς τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. 'Η 'Εταιρία ὅμως προέβαλε πρόσθετον ἀπαίτησιν ἐκ γαλ. φράγκων 3.686.167, ἣν δὲν ἐνέκρινεν ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις. Συνεφωνήθη ὅμως, ὅπως ἡ διαφορὰ αὕτη διευθετηθῇ ὑπὸ διαιτητῶν καὶ εἰς τυχὸν καταλογισμὸν εἰς βάρος τῆς 'Ελλάδος ποσοῦ τινος ἐκ τῶν προσθέτων αὐτῶν ἀπαιτήσεων νὰ τὸ καταβάλῃ. Δεύτερον, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ὑπεκατέστησε τὴν 'Οθωμανικὴν εἰς τὴν πρὸς τὴν 'Εταιρίαν ὑποχρέωσιν ἐγγυήσεως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐτησίας ἀκαθαρίστου προσόδου ἐκ γαλ. φράγκων 15.500 κατὰ χιλιόμετρον. Τέλος, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, ὅπερ ἀπὸ τῆς χρονολογίας ταύτης ἐθεωρήθη διὰ τὸ ὑφιστάμενον ἐν κυκλοφορίᾳ ὑπόλοιπόν του ὡς συνομολογηθὲν μεταξὺ τῆς 'Ελλάδος καὶ τῶν κομιστῶν μὴ μέχρι τότε κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν. Διὰ τὴν κανονικὴν εἰς τὸ ἑξῆς ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις συγκατετέθη ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὰς σχετικὰς ἐγγυήσεις τῆς 'Οθωμανικῆς διὰ μέρους τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν 'Επιτροπὴν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν παλαιοτέρων δανείων.

Διὰ νὰ καταστῇ ὅμως ἐκτελεστὴ ἡ ὡς ἄνω σύμβασις, ἀπητεῖτο ἡ κύρωσίς της, πρῶτον νομοθετικῶς ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως, δεύτερον ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν ὁμολογιούχων τοῦ δανείου καὶ τρίτον ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς 'Εταιρίας. Αἱ προϋποθέσεις αὗται ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὴν ἑξῆς χρονολογικὴν σειράν: Τὴν 19 Μαΐου 1920 ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Γαλλικοῦ 'Εμποροδικείου τοῦ Σηκουάνα, δι' ἧς παρεσχέθη εἰς τὴν 'Εταιρίαν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιζητήσεως συμβιβαστικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ δανείου μετὰ τῶν ὁμολογιούχων της. Τὴν 12 Αὐγούστου 1920 ἐγένετο ὁ συμβιβαστικὸς διακανονισμὸς ἐνώπιον τοῦ ὡς ἄνω 'Εμποροδικείου. Τὴν 20 Αὐγούστου 1920 ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 187, τεῦχος α', φύλλον τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁ 'Ελληνικὸς Νόμος 2467, περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως. Τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1920 ἠκυρώθη αὕτη καὶ ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς 'Εταιρίας. Τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1920, τέλος, οἱ ὁμολογιοῦχοι ἐδέχθησαν τὴν ἐνσωμάτωσιν εἰς τὴν σύμβασιν τοῦ ὑπογραφέντος ὡς ἄνω συμβιβαστικοῦ διακανονισμοῦ τοῦ δανείου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ διακανονισμοῦ τούτου, εἰδικῶς, ἡ 'Εταιρία ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως καταβάλῃ εἰς τοὺς ὁμολογιούχους ποσὸν γαλ. φράγκων 76,50 δι' ἑκάστην ὁμολογίαν, ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐξαγορᾶς τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ τῶν ἀποζημιώσεων ἃς θὰ εἰσέπραττεν ἐκ μέρους τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Βουλγαρίας διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν χρησιμοποίησιν καὶ τὰς ὑπαιτιότητί των ζημίας τῆς γραμμῆς.

Οὕτως, ἡ 'Εταιρία ἔκτοτε κατέβαλεν εἰς τοὺς κατόχους τῶν 6.059 (μέχρι τῆς 3 Μαρτίου 1920) κληρωθεισῶν καὶ μὴ ἐξοφληθεισῶν ὁμολογιῶν, τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐνεφανίσθησαν μέχρι τῆς 1ης 'Ιανουαρίου

1921. Τὰ ἀνάλογα πρὸς τὰς μὴ ἐμφανισθείσας ὁμολογίας ποσά, ἐπενεδύθησαν εἰς γραμμάτια ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Θησαυροφυλακίου, ἵνα οἱ τόκοι των διανέμωνται ἑκάστοτε εἰς τοὺς κατόχους μὴ κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν. Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ποσὸν τῶν γαλ. φράγκων 76,50 κατέβαλεν ἐπίσης ἡ Ἑταιρία εἰς τοὺς ὁμολογιούχους εἰς τέσσαρας δόσεις, ὡς ἑξῆς:

Τῷ 1920 φράγκα 32,50, τῷ 1932 φράγκα 14, τῷ 1934 φράγκα 15 καὶ τῷ 1935 φράγκα 15.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐξ ἑτέρου, ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κατὰ τὴν 3 Μαρτίου 1920 εὑρισκομένων ἐν κυκλοφορίᾳ καὶ μὴ κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου. Αὗται ἀνήρχοντο τότε εἰς 290.243, ἀντιπροσωπεύουσαι ὀνομαστικὸν κεφάλαιον γαλ. φράγκων 145.121.500. Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν βαλκανικῶν πολέμων εἶχον κληρωθῆ 7.757 ὁμολογίαι, ὀνομαστικῆς ἀξίας γαλ. φράγκων 3.878.500, ἐξ ὧν, ὡς εἴδομεν προηγουμένως, δὲν εἶχον ἐξοφληθῆ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως 6.059. Αἱ ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς ἐκδόσεως τοῦ δανείου μὴ πωληθεῖσαι ὑπ' ἀριθμ. 310.001–320.000 ὁμολογίαι παρεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ ἠκυρώθησαν, τὴν δὲ 23 Ὀκτωβρίου 1923 κατεστράφησαν, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συμβατικοῦ διακανονισμοῦ, οἱ κομισταὶ ὁμολογιῶν εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν παλαιῶν φύλλων τοκομεριδίων διὰ νέων, λήξεως ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1920 μέχρι 15 Ἀπριλίου 1940. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1 νέον τοκομερίδιον θὰ ἐξωφλῆτο διὰ γαλ. φράγκων 32,50 καὶ θὰ ἐσφραγίζετο. Ἐκ τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ 290.243 ὁμολογιῶν, προσήχθησαν ἔκτοτε πρὸς ἀνανέωσιν τῶν φύλλων τοκομεριδίων αἱ 286.797, μὴ συνεπῶς προσαχθεισῶν 3.446 ὁμολογιῶν.

Ἡ πληρωμὴ τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν καὶ τῶν ληγόντων τοκομεριδίων ἐνηργεῖτο ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀρχικῶς καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ ἐν Παρισίοις ὑπὸ τοῦ Comptoir National d'Escompte de Paris. Ἡ πληρωμὴ αὕτη ὑπέκειτο, εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας, εἰς φορολογίαν εἰσοδήματος καὶ μεταβιβάσεως, ὡς καὶ εἰς πληρωμὴν τελῶν χαρτοσήμου. Ἡ κλήρωσις τῶν ὁμολογιῶν διενηργεῖτο ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ κατάστημα τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὑπὸ τετραμελοῦς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 16 Αὐγούστου 1921 Βασ. Διάταγμα (Ε.Κ. 148/1921).

Ἡ κατὰ τὰ προηγηθέντα ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἔβαινεν ὁμαλῶς μέχρι τῆς 15 Ἀπριλίου 1932. Μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ταύτης εἶχον κληρωθῆ καὶ ἐξοφληθῆ 16.198 ὁμολογίαι. Οὕτω τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφαλαίου ἀνήρχετο κατὰ τὴν 15 Ἀπριλίου 1932 *εἰς γαλ. φράγκα* 137.022.500, ἀντιπροσωπευόμενα διὰ 274.045 ὁμολογιῶν. Δοθέντος δὲ ὅτι ἔκτοτε ἀνεστάλη ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐν γένει δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος, λόγῳ τοῦ γνωστοῦ χρεωστασίου, τὸ ὡς ἄνω ὑπόλοιπον ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου παρέμεινε τὸ αὐτὸ μέχρι σήμερον.

16. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΧΡΕΟΣ (1919) 1923, «ΠΡΟΣ ΚΑΝΑΔΙΚΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ», ΚΑΝΑΔΙΚΩΝ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ 8.000.000, ΠΡΟΣ 5%

Ὡς εἴδομεν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ μὴ ὁμολογιακοῦ δανείου 1918 «Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως», αἱ ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ μέχρι λήξεως τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου συνεχεῖς πολεμικαὶ περιπέτειαι τῆς Ἑλλάδος, εἶχον περιαγάγει ταύτην εἰς δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν. Δι' ὃ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1919, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσεπάθη νὰ προμηθευθῇ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀκόμη καὶ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ ἐπὶ πιστώσει. Ἡ προσπάθειά της αὕτη κυρίως ἐστρέφετο πρὸς τὰς συμμαχικὰς ἐκείνας χώρας, αἵτινες ὑπέστησαν ὀλιγωτέρας ἐκ τοῦ πολέμου ζημίας καὶ ἡ οἰκονομικὴ αὐτῶν κατάστασις ἐξηκολούθη νὰ εἶναι ἀνθηρά. Οὕτως ἐστράφη καὶ πρὸς τὴν Καναδικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἐδέχθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πίστωσιν ἢ προκαταβολὴν εἰς καναδικὰ δολλάρια, πρὸς προμήθειαν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς καναδικῆς ἀγορᾶς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ ἰδίως σίτου.

Τὴν 21 Μαρτίου 1919, αἱ ὡς ἄνω Κυβερνήσεις ὑπέγραψαν σύμβασιν, περὶ παραχωρήσεως τῆς ὡς ἄνω πιστώσεως ἢ προκαταβολῆς, μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν καν. δολλαρίων 25.000.000, διὰ τὴν προμήθειαν ἀγαθῶν καναδικῆς προελεύσεως καὶ μετὰ συγκατάθεσιν τῆς Καναδικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐξόφλησις τοῦ ποσοῦ τούτου θὰ ἐγένετο ἐντόκως, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 5,5% ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς ὑπὸ τῆς Καναδικῆς Κυβερνήσεως τῶν οἰκείων τιμολογίων. Ἔναντι τῆς ὀφειλῆς πάντως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ παρέδιδε εἰς τὴν Καναδικὴν ὁμολογίας διὰ τὸ κατὰ μῆνα δημιουργούμενον ποσὸν ὀφειλῆς. Αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ ἦσαν πληρωτέαι καθ' ἑξαμηνίαν, τὴν 30 Ἰουνίου καὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, θὰ ἦσαν δὲ ἀπαιτηταὶ ἐντόκως μετὰ 5 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. Τὸ κεφάλαιον καὶ ὁ τόκος αὐτῶν θὰ κατεβάλλοντο εἰς τὴν ἐν Ὀττάβᾳ Τράπεζαν τοῦ Μοντρεάλ, πιστώσει τῆς Καναδικῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμολογίαι μετεῖχον καὶ ἀπελάμβανον τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα δυνατὸν νὰ παρεχωροῦντο ὡς ἐγγύησις, ἐνέχυρον, ὑποθήκη ἢ ἄλλως ἐπὶ τῆς κρατικῆς περιουσίας, εἰς οἱονδήποτε πραγματοποιηθησόμενον δάνειον, καθ' ὃν χρόνον μέρος τῆς πιστώσεως ταύτης θὰ παρέμενεν ἀνεξόφλητον. Ἡ κατὰ τὰ προεκτεθέντα σύμβασις ἐκυρώθη παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ Νόμου 1952/1919, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 35 φύλλον τοῦ α' τεύχους τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Βάσει τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπρομηθεύθη μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1923 ἐμπορεύματα συνολικοῦ ποσοῦ καναδικῶν δολλαρίων 7.434.095,31 καὶ παρέδωσεν ἔναντι τοῦ κεφαλαίου τούτου 20 τῶν προαναφερθεισῶν ὁμολογιῶν εἰς τὴν Καναδικὴν Κυβέρνησιν. Πρὸς μερικὸν διακανονισμὸν τῶν κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1924 ληγουσῶν ὀφειλῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω προμηθειῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ Καναδικὴ ἐδέχθη νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δάνειον ἐκ καναδικῶν δολλαρίων 8.000.000.

Τὴν 27 Δεκεμβρίου 1923, ὑπεγράφη ἐν Λονδίνῳ ἡ σχετικὴ πρὸς τὸν διακανονισμὸν αὐτὸν σύμβασις μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ

Νόμου 3205/1924, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 198 φύλλον τοῦ α' τεύχους τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην σύμβασιν, ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τῆς Καναδικῆς εἰς τὴν 'Ελληνικὴν Κυβέρνησιν δάνειον ἐκ καναδικῶν δολλαρίων 8.000.000, ἐξοφλητέον ἐντόκως πρὸς 5%, ἐτησίως καὶ ἐντὸς 25 ἐτῶν, ἤτοι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1948. Τὸ δάνειον τοῦτο ἀντεπροσωπεύθη διὰ 3.000 τίτλων εἰς τὸν κομιστὴν τῆς μιᾶς ὁμολογίας, ὑπ' ἀριθ. 1–3000, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας καν. δολλαρίων 1.000 καὶ διὰ 1.000 τίτλων τῶν πέντε ὁμολογιῶν, ὑπ' ἀριθ. 3001–4000, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας καν. δολλαρίων 5000. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμολογίαι ἐξοφλοῦντο διὰ κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον, συμφώνως τῷ σχετικῷ χρεωλυτικῷ πίνακι, ἐνεργουμένων καθ' ἑξαμηνίαν καὶ δὴ τὴν 30 Νοεμβρίου καὶ τὴν 31 Μαΐου ἑκάστου ἔτους. 'Η πρώτη αὐτῶν κλήρωσις ἐγένετο τὴν 31 Μαΐου 1924.

'Η 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μερικῆς ἢ ὁλικῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου, μετὰ προειδοποίησιν τριῶν μηνῶν. 'Εν περιπτώσει μερικῆς ἐξοφλήσεως, θὰ ἐκληροῦτο ἀνάλογος πρὸς τὸ ἐξοφλητέον ποσὸν ἀριθμὸς ὁμολογιῶν.

'Ο τόκος ἦτο καταβλητέος δι' ἑξαμηνιαίων τοκομεριδίων, τῶν καν. δολλαρίων 25 ἕκαστον, λήξεως τὴν 31 Δεκεμβρίου καὶ τὴν 30 'Ιουνίου ἑκάστου ἔτους. Τόσον αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι, ὅσον καὶ τὰ λήγοντα τοκομερίδια ἦσαν πληρωτέα εἰς καναδικὰ δολλάρια ἐν 'Οττάβᾳ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τοῦ Μοντρεάλ. Τά, ἐκ τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν, τυχὸν ἐλλείποντα τοκομερίδια ἐξέπιπτον ἐκ τοῦ πληρωτέου ποσοῦ. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι καὶ τὰ λήγοντα τοκομερίδια, ἐὰν δὲν ἐνεφανίζοντο πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς ὁριζομένης ἡμερομηνίας ἐξοφλήσεώς των, ὑπέπιπτον εἰς παραγραφήν.

'Η ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἀπηλλάγη παντὸς φόρου, τέλους ἢ κρατήσεως, ὑφισταμένων ἢ μελλοντικῶν. Συνάμα αὕτη ἐξησφαλίσθη διὰ τῶν πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων κρατικῶν προσόδων, τῶν ἐκχωρηθεισῶν ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐν 'Αθήναις Διεθνῆ Οἰκονομικὴν 'Επιτροπήν, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων τῶν συνομολογηθέντων πρὸ τῆς 21 Μαρτίου 1919 καὶ ὧν δανείων ἡ ὑπηρεσία εἶχεν ἐξασφαλισθῆ διὰ τῶν ὡς ἄνω πλεονασμάτων. 'Εν ἀνεπαρκείᾳ τῶν πλεονασμάτων τούτων, θὰ συνεπληροῦτο ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου δι' ἑτέρων κρατικῶν ἐσόδων.

'Εὰν ἡ Καναδικὴ Κυβέρνησις ἤθελεν εἰσαγάγει τὰς ὁμολογίας ταύτας εἰς τὸ χρηματιστήριον, ἡ 'Ελληνικὴ ὑπεχρεοῦτο ὅπως χορηγήσῃ εἰς τὰς Τραπέζας αἵτινες θὰ ἀνελάμβανον τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου προμήθειαν 0,5% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν τοκομεριδίων καὶ 1/6% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν. 'Επίσης τότε θὰ ἐπεβαρύνετο ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις δι' ἀλλοδαποῦ χαρτοσήμου ἐπιτεθειμένου ἐπὶ τῶν τίτλων.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν, καθωρίσθη ὅπως εἰς ἕκαστον τίτλον εἶναι προσηρτημένα 50 ἑξαμηνιαῖα τοκομερίδια. 'Επίσης, διὰ τοῦ ἀπὸ 10 'Οκτωβρίου 1924 Προεδρικοῦ Διατάγματος, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ'

ἀριθ. 257 φύλλον τοῦ α' τεύχους τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὡρίσθη 'Επιτροπὴ ἐνεργείας κληρώσεων τῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐκυρώθη ὁ οἰκεῖος χρεωλυτικὸς πίναξ.

Τὴν 31 Μαρτίου 1929, ἡ Καναδικὴ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἐκκαθάρισιν τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν καὶ ἐγνωστοποίησεν εἰς τὴν 'Ελληνικήν, ὅτι ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐκδοθέντων τιμολογίων καὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ 'Ελληνικῆς Πρεσβείας, γενομένων τὴν 12 'Απριλίου 1926 καὶ τὴν 3 Μαρτίου 1928, ἡ ἀξία τοῦ συνόλου τῶν ἀγαθῶν ἅτινα ἐπρομηθεύθη ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἀνῆλθε τελικῶς εἰς καν. δολλάρια 7.517.844,03. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 21 Μαρτίου 1919 σύμβασιν, μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1923, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ὤφειλεν ἐπιπροσθέτους τόκους πρὸς 5,5% ἐτησίως ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω κεφαλαίου ἐκ καν. δολλαρίων 614.293,86. Συνεπῶς, τὴν 31 Δεκεμβρίου 1923 τὸ 'Ελληνικὸν Δημόσιον δὲν ὤφειλεν τὸ προμνησθὲν ποσὸν τῶν καν. δολλαρίων 7.434.095,31, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα τῶν νέων τούτων ποσῶν κεφαλαίου καὶ τόκων, ἤτοι καν. δολλαρίων 8.138.137,89. Εἰς ἐξόφλησιν τοῦ τελευταίου τούτου ποσοῦ, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις, ὡς εἴδομεν, παρέδωσε τῷ 1924 εἰς τὴν Καναδικὴν ὁμολογίας συνολικοῦ ποσοῦ καναδ. δολλαρίων 8.000.000. Οὕτω παρέμεινεν ὑπόλοιπον πρὸς ἐξόφλησιν τοῖς μετρητοῖς ἐκ καν. δολλαρίων 132.137,89. Τὸ ποσὸν τοῦτο τοκιζόμενον πρὸς 5% ἐτησίως μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1929 ηὐξήθη κατὰ καν. δολλάρια 34.686,19, ἤτοι ἀνήρχετο τότε εἰς καν. δολλάρια 166.824,08.

Συμφώνως πρὸς τ' ἀνωτέρω, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις, ἐκτὸς τοῦ ὁμολογιακοῦ χρέους, ὤφειλεν εἰς τὴν Καναδικὴν καὶ ποσὸν ἐκ καν. δολλαρίων 166.824,08. Πρὸ ὅμως τῆς ζητηθείσης τὴν 31 Μαρτίου 1929 ἐκκαθαρίσεως, ἔναντι τῆς τοιαύτης συμπληρωματικῆς ὀφειλῆς, ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις κατέβαλεν εἰς τὴν Καναδικὴν τὴν 16 Δεκεμβρίου 1927 ποσὸν ἐκ καν. δολλαρίων 83.748,72. 'Εκπιπτομένων ὅθεν τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ τῶν τόκων του (ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταβολῆς του μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1929) ἀνερχομένων εἰς καν. δολλάρια 5.417,83, τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Καναδικὴν πέραν τοῦ ὁμολογιακοῦ δανείου χρέος ἦτο τὴν 31 Μαρτίου 1929 καν. δολλάρια 77.657,53.

'Οσον ἀφορᾷ τὸ ὁμολογιακὸν δάνειον, τοῦτο, λόγῳ τῶν ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ ἐντεῦθεν γενομένων κληρώσεων ὁμολογιῶν καὶ ἐξοφλήσεώς των, περιωρίσθη τὴν 31 Μαρτίου 1932 εἰς τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν καν. δολλαρίων 6.285.000, ὅπερ ἔκτοτε δὲν ἐμειώθη συνεπείᾳ τῆς ἀναστολῆς ἐξυπηρετήσεώς του, ἣν ἀπεδέχθη τὴν 10 Αὐγούστου 1932 καὶ ἡ Καναδικὴ Κυβέρνησις, ἂν καὶ τὸ χρέος τοῦτο κατ' αὐτὴν δὲν θεωρεῖται ὡς πολεμικόν, ὡς δέχεται ἡ 'Ελληνική, ἀλλ' ὡς ἐμπορικόν.

'Εὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθοῦν τόσον ἡ προμνησθεῖσα συμπληρωματικὴ ὀφειλὴ τῶν καν. δολλαρίων 77.657,53, ἥτις ἀνεγνωρίσθη δι' ὑπογραφέντος σχετικοῦ πρωτοκόλλου τὴν 3 Νοεμβρίου 1933, ὡς καὶ ἡ γενομένη κεφαλαιοποίησις τόκων τοῦ ὅλου χρέους, τότε τὸ σύνολον τῆς ὀφειλῆς πρὸς τὴν Καναδικὴν Κυβέρνησιν φθάνει εἰς καν. δολλάρια 6.934.172.

17. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1924 «Α' ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΝ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 10.000.000 ΚΑΙ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. 11.000.000, ΠΡΟΣ 7%

Τὸ ἐν λόγῳ δάνειον ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Ἑλλάδι καὶ τῷ ἐξωτερικῷ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1924 εἰς διάφορα τμήματα. Ἡ ἔκδοσίς του ἐγένετο πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων τοῦ 1922, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1923 πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ὅπερ ἐκυρώθη διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1923 καὶ τελικῶς διὰ τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουνίου 1924 Ψηφίσματος τῆς Δ' ἐν Ἀθήναις Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1924 πρόσθετον εἰς τὸ ὡς ἄνω πρωτόκολλον Πρᾶξιν, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1924 Ψηφίσματος τῆς αὐτῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἀργότερον ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 9 Μαΐου 1925 ἐκτελεστικὸν Διάταγμα, κυρῶσαν τὰς ἀπὸ 4 καὶ 16 Δεκεμβρίου 1924 δύο συμβάσεις περὶ τοῦ δανείου καὶ δημοσιευθὲν μετὰ τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 123 τῆς 15 Μαΐου 1925 φύλλον τοῦ α' τεύχους τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τῶν ὡς ἄνω πρωτοκόλλων καὶ ψηφισμάτων ἐγκατεστάθη ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἡ «Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων», διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως ταύτης. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑπεχρεώθη νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς τὴν ρηθεῖσαν Ἐπιτροπὴν γαίας κατ' ἐλάχιστον 500.000 ἐκταρίων, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε νὰ εἰσπράττῃ καὶ διαχειρίζεται τὸ προϊὸν τοῦ δανείου, προωριζομένου μόνον διὰ δάνεια πρὸς τοὺς πρόσφυγας καὶ διὰ κοινωφελῆ ἔργα ἐγκαταστάσεώς των.

Τὸ δάνειον ἦτο ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου λιρῶν Ἀγγλίας 12.300.000. Ἐξ αὐτῶν, λίραι Ἀγγλίας 7.500.000 ἐξεδόθησαν ἐν Λονδίνῳ καὶ λίραι Ἀγγλίας 2.500.000 ἐξεδόθησαν ἐν Ἀθήναις, ἤτοι συνολικῶς λίραι Ἀγγίας 10.000.000. Τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν τῶν λιρῶν Ἀγγλίας 2.300.000 ἐξεδόθησαν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ εἰς εἰς δολλάρια Η.Π.Α. 11.000.000.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς λίρας Ἀγγλίας ἔκδοσιν τοῦ δανείου, τὸ τμῆμα τοῦτο διηρέθη εἰς 500.000 ὁμολογίας ἀνωνύμους, ὀνομαστικῆς ἑκάστης ἀξίας λιρῶν 20, ὑπὸ χρονολογίαν 1 Νοεμβρίου 1924, διηρημένας δὲ καὶ ἠριθμημένας ὡς ἀκολούθως: 1500 τίτλοι τῶν 50 ὁμολογιῶν ὑπ' ἀριθ. 1–1.000 ἀγγλικοῦ καὶ 1.001–1500 ἑλληνικοῦ τμήματος, 5.000 τίτλοι τῶν 25 ὁμολογιῶν ὑπ' ἀριθ. 1.501–5.500 ἀγγλικοῦ καὶ 5.501–6.500 ἑλληνικοῦ τμήματος, 50.000 τίτλοι τῶν 5 ὁμολογιῶν ὑπ' ἀριθ. 6.501–45.500 ἀγγλικοῦ καὶ 46.501–56.500 ἑλληνικοῦ τμήματος, τέλος 50.000 τίτλοι 1 ὁμολογίας ὑπ' ἀριθ. 56.501–81.500 ἀγγλικοῦ καὶ 81.501–106.500 ἑλληνικοῦ τμήματος.

Ἡ εἰς δολλάρια τῶν Η.Π.Α. ἔκδοσις τοῦ δανείου διηρέθη εἰς 22.000 ὁμολογίας ἀνωνύμους, ὀνομαστικῆς ἀξίας δολλαρίων 500 ἑκάστης, ὑπὸ χρονολογίαν 1 Νοεμβρίου 1924, διηρημένας δὲ καὶ ἠριθμημένας ὡς ἀκολούθως: 1.000 τίτλοι τῆς 1 ὁμολογίας ὑπ' ἀριθ. Δ1–Δ1.000 καὶ 10.500 τίτλοι τῶν 2 ὁμολογιῶν ὑπ' ἀριθ. Μ1–Μ10.500.

Αἱ ὁμολογίαι ἀμφοτέρων τῶν ἐκδόσεων τοῦ δανείου ἔφερον σειρὰν τοκο-

μεριδίων μέχρι καὶ τοῦ ἀριθμοῦ 80, λήξεως 1 Νοεμβρίου 1964, χρονολογίας λήξεως καὶ τοῦ δανείου.

Ὁ τόκος ὡρίσθη εἰς 7% ἐτησίως, πληρωτέος εἰς χρυσὸν δι' ἑξαμηνιαίων τοκομεριδίων, ἑκάστου ἀξίας λιρῶν Ἀγγλίας 0-14-0 διὰ τὰς ὁμολογίας τῆς εἰς λίρας ἐκδόσεως καὶ δολλαρίων 17,50 διὰ τὰς ὁμολογίας τῆς εἰς δολλάρια ἐκδόσεως, τὴν 1 Μαΐου καὶ τὴν 1 Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Οὗτος ἦτο ἀπηλλαγμένος παντὸς φόρου.

Τὸ δάνειον ἦτο ἐξοφλητέον ἐντὸς περιόδου οὐχὶ μακροτέρας τῶν 40 ἐτῶν διὰ συνθέτου χρεωλυσίας 1/2 % ἐτησίως, ὑπολογιζομένου ἀναλόγως εἰς λίρας καὶ εἰς δολλάρια καὶ πληρωτέου δι' ἑξαμηνιαίων δόσεων ἀπὸ 1 Μαΐου 1925.

Τὸ ἐν λόγῳ χρεωλύσιον ἦτο χρησιμοποιητέον διὰ τὴν εἰς τὸ ἄρτιον ἀπόσβεσιν τῶν ὁμολογιῶν δι' ἑξαμηνιαίων κληρώσεων, συμφώνως πρὸς τὸν οἰκεῖον χρεωλυτικὸν πίνακα. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι ἦσαν πληρωταὶ κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἦτο πληρωτέον τὸ πρῶτον μετὰ τὴν κλήρωσιν τοκομερίδιον. Δηλαδὴ μετὰ 2 μῆνας ἀπὸ τῆς κληρώσεως. Αἱ κληρώσεις ἐνηργοῦντο τὴν 1 Μαΐου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους, τῆς πρώτης πραγματοποιηθείσης τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1925.

Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ἀποσβέσεως, ἡ ἐξόφλησις τοῦ δανείου ἦτο δυνατὴ καὶ διὰ τῆς εἰς ἀπόσβεσιν τοῦ δανείου τούτου χρησιμοποιήσεως τουλάχιστον τῶν 75 % τῶν πληρωμῶν ἢ ἀποσβέσεων κεφαλαίου, γινομένων ὑπὸ τῶν προσφύγων ἢ ἑτέρων προσώπων, ὑποχρέων νὰ πληρώσουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Τοῦτο δέ, εἴτε αἱ τοιαῦται πληρωμαὶ ἢ ἀποσβέσεις κεφαλαίου ἐγένοντο διὰ γαίας πωληθείσας, εἴτε διὰ γενομένας προκαταβολάς, εἴτε ἄλλως. Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ ὤφειλε κατὰ τριμηνίαν νὰ φέρῃ εἰς πίστωσιν τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς λίρας, τουλάχιστον τὰ 75 % τῶν ἐν λόγῳ πληρωμῶν ἢ ἐξοφλήσεων. Τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου ὡς ἄνω ποσά, θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς ἀπόσβεσιν τῆς μὲν εἰς λίρας ἐκδόσεως κατὰ 100/123, τῆς δὲ εἰς δολλάρια ἐκδόσεως κατὰ 23/123. Τὰ οὕτω χρησιμοποιούμενα πρὸς ἀπόσβεσιν ποσά, διετίθεντο διὰ τὴν ἐξόφλησιν ὁμολογιῶν τοῦ δανείου δι' ἑξαμηνιαίων κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον. Τοιουτοτρόπως, ἡ πρώτη χρησιμοποίησις χρεωλυσίου ἐγένετο εὐθὺς ὡς αἱ πληρωμαὶ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἀνῆλθον εἰς λίρας Ἀγγλίας 10.000.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις περαιτέρω διετήρησε τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀπὸ 1 Μαρτίου 1936 καὶ πέραν προβαίνῃ, εἰς μερικὴν ἢ ὁλικὴν ἀπόσβεσιν τῶν ἀνεξοφλήτων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου εἰς τὸ ἄρτιον, μετὰ σχετικὴν προειδοποίησιν τριῶν μηνῶν. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι, προσαγόμεναι πρὸς ἐξόφλησιν, ἔπρεπε νὰ συνωδεύοντο ὑφ' ὅλων τῶν μὴ ληξάντων τοκομεριδίων, ἐκπιπτομένης ἄλλως τῆς ἀξίας τῶν ἐλλειπόντων ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ πληρωτέου ποσοῦ.

Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατέστησεν ὑπεγγύους διὰ πρώτης ὑποθήκης τὰς ἑξῆς προσόδους, τῶν ὁποίων τὴν εἴσπραξιν ἀνέλαβεν ἡ Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή : 1) Τὰς εἰσπράξεις τῶν μονοπωλίων τῶν νέων χωρῶν, ἤτοι ἅλατος, πυρείων, παιγνιοχάρτων καὶ

σιγαροχάρτου. 2) Τὰς εἰσπράξεις τῶν Τελωνείων Ἡρακλείου, Μυτιλήνης, Σάμου, Χανίων καὶ Χίου. 3) Τὰς εἰσπράξεις ἐκ τοῦ φόρου καπνοῦ εἰς τὰς νέας χώρας. 4) Τὰς εἰσπράξεις ἐκ τελῶν χαρτοσήμου εἰς τὰς νέας χώρας. 5) Τὰς εἰσπράξεις ἐκ τοῦ φόρου οἰνοπνεύματος ὅλης τῆς χώρας, μετ' ἐνδεχομένην ἀφαίρεσιν 20,5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ λαχειοφόρου δανείου 5 % τοῦ 1920. Ἐπίσης κατέστησαν ὑπέγγυα διὰ πρώτης ὑποθήκης τὰ πλεονάσματα τῶν τότε ὑπεγγύων εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν προσόδων, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὅλων τῶν ὑφισταμένων καὶ ἀνεξοφλήτων τότε ἐθνικῶν δανείων, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἠσφαλίζετο διὰ τῶν ἰδίων προσόδων. Τέλος, ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἠσφαλίσθη διὰ πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων. Ἐὰν αἱ πρόσοδοι αὗται ἀπεδεικνύοντο ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ὅπως τὸ ἀναγκαιοῦν ποσὸν συμπληρώνῃ ἐκ τῶν λοιπῶν τακτικῶν κρατικῶν προσόδων, μέχρι προσδιορισμοῦ συμπληρωματικῶν ἐγγυήσεων. Ἐὰν καὶ πάλιν αἱ πρόσοδοι αὗται ὑπελείποντο τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ὅπως αὐξήσῃ τοὺς εἰς δραχμὰς φόρους (ὡς καὶ τὰ τέλη) τοὺς χρησιμοποιουμένους διὰ τὸ δάνειον ἢ νὰ ὑποθηκεύσῃ προσθέτους προσόδους καὶ ἀσφαλείας. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως μὴ δημιουργήσῃ οἱανδήποτε ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τῶν προσόδων της διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ ἕτερα δάνεια, ἐκτὸς ἐὰν ταῦτα ἦσαν παραγωγικὰ ἢ ἐπρόκειτο δι' αὐτῶν νὰ ἐκπληρώσῃ ὑποχρεώσεις της ἀπορρεούσας ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἀπηλλάγη παντὸς φόρου ἢ ἐπιβαρύνσεως διὰ τὰς ἐνεργείας της καὶ τὴν περιουσίαν της. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τοῦ δανείου ἀπηλλάγησαν παντὸς φόρου, ἐπιβαρύνσεως ἢ κρατήσεως, ὑφισταμένων ἢ ἐπιβληθησομένων. Ἡ Διεθνὴς Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν καταβολῶν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα καὶ τρόπον, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἐθνικὰ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της δάνεια.

Ἡ πληρωμὴ τῶν ληγόντων τοκομεριδίων καὶ τῶν ἀποσβεννυμένων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου ἔπρεπε νὰ γίνεται εἰς χρυσᾶ νομίσματα ἀναλόγως, ἐν Ἀθήναις παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Λονδίνῳ παρὰ τῇ C. I. Hambro's Bank Limited καὶ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ παρὰ τῷ Τραπεζικῷ οἴκῳ Speyer and Company. Τὰ λήγοντα τοκομερίδια παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν καὶ αἱ κληρωθεῖσαι ὁμολογίαι μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς πρὸς πληρωμὴν των ἡμέρας. Δεδομένου ὅτι τὸ εἰς λίρας Ἀγγλίας δάνειον ἐξεδόθη εἰς τὰ 87,5 % καὶ τὸ εἰς δολλάρια Η.Π.Α. τμῆμα ἐξεδόθη εἰς τὰ 81,2 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ἀνῆλθεν εἰς λίρας Ἀγγλίας 8.750.000 καὶ εἰς δολλάρια τῶν Η.Π.Α. 8.937.500.

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐξυπηρετήθη κανονικῶς, μέχρι τῆς 31 Μαρτίου 1932, ὅτε τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον ἦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς *λίρας Ἀγγλίας 9.421.000*, ἀντιπροσωπευομένας διὰ 471.050 ὁμολογιῶν τῶν λιρῶν Ἀγγλίας 20 ἑκάστης,

ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς *δολλάρια Η.Π.Α. 10.361.000*, ἀντιπροσωπευόμενα διὰ 20.722 ὁμολογιῶν τῶν 500 δολλαρίων ἑκάστης. Τὰ ἐν λόγῳ ὅμως ποσὰ ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων τοῦ δανείου παρέμενον ἔκτοτε ἀμετάβλητα, λόγῳ τῆς γνωστῆς ἤδη ἀναστολῆς ἐξυπηρετήσεώς του.

18. ΟΦΕΙΛΗ ΕΚ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΛΩΖΑΝΝΗΣ 1924 «ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝ ΜΙΚΡᾼ ΑΣΙᾼ», ΛΙΡΩΝ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΧΑΡΤΙΝΩΝ 877.945,09 ΚΑΙ ΛΙΡΩΝ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΧΡΥΣΩΝ 148.133, ΠΡΟΣ 5 %

Διὰ τῆς ὑπογραφείσης τὴν 24 Ἰουλίου 1923 καὶ κυρωθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ Νομ. Δ/τος τῆς 26 Αὐγούστου 1923, συνθήκης τῆς Λωζάννης, ἡ Ἑλλὰς ὑπεχρεώθη, ὅπως ἀποζημιώσῃ τέσσαρας ξένας ἐπιχειρήσεις ἑδρευούσας καὶ λειτουργούσας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1919–1922, διὰ ζημίας τὰς ὁποίας ἰσχυρίζοντο ὅτι ὑπέστησαν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, διαρκοῦντος τοῦ Ἑλληνο-Τουρκικοῦ πολέμου κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις ἦσαν αἱ ἑξῆς: 1) Ἡ γαλλικὴ ἐπιχείρησις φορτεκφορτώσεων λιμένος Σμύρνης E. Guiffray, 2) Ἡ Γαλλικὴ Ἑταιρία Προκυμαιῶν Σμύρνης (Société des Quais de Smyrne), 3) Ἡ Ὀθωμανικὴ Ἑταιρία Σιδηροδρόμου Σμύρνης–Ἀϊδινίου (The Ottoman Railway from Smyrne to Aidin), οὖσα οὐσιαστικῶς βρεταννικὴ καὶ 4) ἡ Τουρκικὴ Ἑταιρία τῶν Σιδηροδρόμων Σμύρνης–Κασαμπᾶ καὶ Προεκτάσεως, οὖσα οὐσιαστικῶς γαλλική. Αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται ἤγειρον συνολικῶς ἀπαίτησιν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος ἐκ λιρῶν Τουρκίας χαρτίνων 1.940.211.

Ἔναντι τοῦ ποσοῦ τούτου, τὰ δυνάμει τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης συσταθέντα Μικτὰ Διαιτητικὰ Δικαστήρια καθώρισαν κατὰ τὰ ἔτη 1930 καὶ 1931 συνολικὴν ὀφειλὴν τῆς Ἑλλάδος ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου λιρῶν Τουρκίας χαρτίνων 877.945,09 καὶ λιρῶν Τουρκίας χρυσῶν 148.133. Τὸ τελευταῖον ποσὸν τῶν χρυσῶν τουρκικῶν λιρῶν εἶχεν ἐπιδικασθῆ ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῆς τελευταίας τῶν τεσσάρων ἐπιχειρήσεων. Ἡ ἐξόφλησις τοῦ χρέους τούτου καθωρίσθη δι' ἐτησίων δόσεων 40 ἐτῶν, πρὸς ἐπιτόκιον 5 % ὡς ἑξῆς:

Πρῶτον χρέος πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν E. Guiffray ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1923 ἐκ χαρτίνων λιρῶν Τουρκίας 6.710,39 καὶ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1923 ἐκ χαρτίνων λιρῶν Τουρκίας 22.000. Δεύτερον χρέος πρὸς τὴν Γαλλικὴν Ἑταιρίαν Προκυμαιῶν Σμύρνης ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 ἐκ χαρτίνων λιρῶν Τουρκίας 376.240,70. Τρίτον χρέος πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἑταιρίαν Σιδηροδρόμου Σμύρνης–Ἀϊδινίου ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1926 ἐκ χαρτίνων λιρῶν Τουρκίας 206.850. Τέταρτον χρέος πρὸς τὴν Τουρκικὴν Ἑταιρίαν τῶν Σιδηροδρόμων Σμύρνης–Κασαμπᾶ καὶ Προεκτάσεως ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1925 ἐκ χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν 266.144 καὶ ἐκ χρυσῶν τουρκικῶν λιρῶν 148.133.

Ἡ ὀφειλὴ αὕτη τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐχαρακτηρίσθη ὡς προερχομένη ἀπὸ οἱονεὶ δανεισμόν, ἀφ' ἧς στιγμῆς καθωρίσθη ἡ διὰ δόσεων πληρωμὴ αὐτῆς. Ἐφ' ὅσον δὲ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν προμνησθεισῶν ἐπιχειρήσεων ἔλαβον τὴν μορφὴν τοῦ δανεισμοῦ, τὸ χρέος τοῦτο ἐξωμοιώθη καὶ ὑπήχθη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν

δημόσιον χρέος τῆς Ἑλλάδος. Συνεπῶς, τὸ ὡς ἄνω χρέος, ἀποτελοῦν τμῆμα τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους τῆς χώρας, ὑπέκειτο εἰς ρύθμισιν συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς συμφωνίας μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν δανειστῶν τῶν λοιπῶν δανείων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὀφειλῆς ταύτης δι' ἑκάστην τῶν τεσσάρων ἐπιχειρήσεων, ἔχει ὡς ἀκολούθως:

α) *Ἐπιχειρήσεως* E. Guiffray

Κατ' Ἰούλιον 1921, μετὰ τὴν ἄφιξιν εἰς Σμύρνην τῶν ἀτμοπλοίων «Maréchal Joffre», «Frida» καὶ «Glanco», ἅτινα ἔφερον ἐκεῖ φορτία κριθῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ πρακτορεύοντος τὰ πλοῖα ταῦτα ἐπιχειρηματίου E. Guiffray, ἡ Ἑλληνικὴ στρατιωτικὴ βάσις τῆς Σμύρνης ἐζήτησε τὴν παράδοσιν τῶν ἐν λόγῳ φορτίων, τῶν ὁποίων αἱ φορτωτικαὶ εἶχον ἐκδοθῆ εἰς διαταγὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, προσφέρουσα ἀνεπαρκὲς χρηματικὸν ποσόν, μὴ καλῦπτον τὰ ἐκφορτωτικὰ ἔξοδα, διότι διισχυρίσθη ὅτι δὲν ὤφειλε νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα ἐκφορτώσεως. Ἔναντι τῆς τοιαύτης προσφορᾶς, ὁ Guiffray ὑπέβαλε τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1923 ἔνστασιν ἐνώπιον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Νόμων 3125 καὶ 3306, ἥτις ἀργότερον, μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης, διεβιβάσθη πρὸς ἐκδίκασιν εἰς τὸ βάσει τῆς συνθήκης συσταθὲν ἐν Παρισίοις Γαλλο–Ἑλληνικὸν Διαιτητικὸν Δικαστήριον. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐξέδωσε τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1930 ἀπόφασιν, κοινοποιηθεῖσαν τὴν 10 Αὐγούστου 1931, δι' ἧς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν καταβολὴν τοῖς μετρητοῖς εἰς τὸν E. Guiffray ποσοῦ λιρῶν τουρκικῶν χαρτίνων 6.710,39, μετὰ τῶν τόκων αὐτοῦ πρὸς 5% ἐτησίως ἀπὸ τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1923. Οὕτω, κατὰ τὸ οἰκ. ἔτος 1931—32 ἐξεδόθη καὶ ἐξωφλήθη χρηματικὸν ἔνταλμα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Guiffray διὰ ποσὸν 9.406,65 χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο περιελαμβάνετο τὸ κεφάλαιον ἐκ λιρῶν 6.710,39 καὶ ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τόκος ἐκ λιρῶν 2.696,26.

Ἐπιπροσθέτως, τὴν 23 Αὐγούστου 1922, παρεδόθησαν καὶ ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν κατοχῆς τῆς Σμύρνης, πρὸς ἐκκένωσιν τῆς ἐκεῖ στρατιωτικῆς βάσεως, μέγας ἀριθμὸς φορτηγίδων τοῦ λιμένος Σμύρνης. Εἰς τὰς φορτηγίδας αὐτὰς περιελαμβάνοντο προδήλως καὶ πέντε ἀνήκουσαι εἰς τὸν E. Guiffray. Μετὰ ἔτος περίπου, αἱ φορτηγίδες αὗται ἐρυμουλκήθησαν ἐξ ἑλληνικῶν λιμένων εἰς τὸν τῆς Σμύρνης καὶ παρεδόθησαν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας των. Διὰ τὴν προσωρινὴν στέρησιν τῆς χρήσεως τῶν πέντε φορτηγίδων, ὁ Guiffray κατέθεσε τὴν 3 Δεκεμβρίου 1923 δήλωσιν περὶ ἀποζημιώσεώς του ἐνώπιον τῆς προαναφερθείσης ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπῆς. Ἡ δήλωσις αὕτη μετὰ τῆς σχετικῆς δικογραφίας διεβιβάσθη πρὸς ἐκδίκασιν ἐπίσης ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος Γαλλο–Ἑλληνικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Τοῦτο ἐξέδωσε καὶ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀπόφασιν τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1930, κοινοποιηθεῖσαν τὴν 10 Αὐγούστου 1931, δι' ἧς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὑποχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν E. Guiffray καὶ εἰς 40 ἐτησίας δόσεις, ἀρχομένας ἀπὸ τῆς 3 Δε-

1923, ποσὸν χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν 22.000, ἐπὶ τόκῳ 5% ἐτη-
ο τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας. Μέχρι τῆς 3 Δεκεμβρίου 1931, τὸ 'Ελληνικὸν
ατέβαλεν εἰς τὸν δικαιοῦχον τὰς πρώτας ὀκτὼ τοκοχρεωλυτικὰς δό-
τήσιον χρεωλύσιον ἐκ 550 λιρῶν. Οὕτω, τὴν 1 'Ιανουαρίου 1932 εἶχε
ει ὑπόλοιπον ἐν κυκλοφορίᾳ τοῦ τμήματος τούτου τοῦ δανείου ἐκ
υρκικῶν χαρτίνων 17.600.

ικῆς 'Εταιρίας Προκυμαιῶν Σμύρνης

θέντος ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1919–22 αἱ 'Ελληνικαὶ 'Αρχαὶ ἔκαμον χρῆσιν
κυμαιῶν τοῦ λιμένος Σμύρνης, ἡ ὡς ἄνω ἑταιρία, στηριζομένη εἰς τὴν
τῆς Λωζάννης, διεξεδίκησε σχετικὰ δικαιώματά της, προσφυγοῦσα τὴν
βρίου 1927 εἰς τὸ προαναφερθὲν Γαλλο–'Ελληνικὸν Διαιτητικὸν Δικα-
Τοῦτο, διὰ δύο ἀποφάσεών του, ἀπὸ 29 Νοεμβρίου 1929 καὶ ἀπὸ 8
υ 1930 ἐπεδίκασεν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας ταύτης καὶ εἰς βάρος τοῦ 'Ελ-
Κράτους ποσὸν χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν 376.240,70 καταβλητέον
καὶ πρὸς 5% ἐτησίως ἐντὸς 40 ἐτησίων δόσεων, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς
βρίου 1927. Ἔναντι τῆς ὀφειλῆς ταύτης, τὸ 'Ελληνικὸν Κράτος κατέ-
ς μέχρι 7 'Οκτωβρίου 1931 τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις. Οὕτω, τὴν 1
ου 1932 εἶχε παραμείνει ὑπόλοιπον ἐν κυκλοφορίᾳ τοῦ τμήματος τού-
δανείου ἐκ λιρῶν τουρκικῶν χαρτίνων 338.616,70.

μανικῆς 'Εταιρίας Σιδηροδρόμου Σμύρνης—'Αϊδινίου

ἑταιρία αὕτη, διαρκούσης τῆς κατοχῆς τῆς Μικρᾶς 'Ασίας ὑπὸ τῶν
ῶν στρατευμάτων, κατέστη πιστωτὴς τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου, διότι
ὸ στάσιμον καὶ τροχαῖον αὐτῆς ὑλικόν, ὡς καὶ διαφόρους ἐγκαταστά-
διὰ μεταφορὰς 'Ελληνικῶν στρατευμάτων καὶ ὑλικῶν. Συνάμα, ἡ ἑται-
η ἐξεμίσθωσεν εἰς τὰς 'Ελληνικὰς 'Αρχὰς γήπεδα καὶ ἁμαξοστάσιά της
μήθευσεν εἰς αὐτὰς ὕδωρ καὶ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα. 'Επὶ πλέον, λόγῳ τοῦ
ὑπέστη αὕτη καταστροφὰς εἰς τὴν περιουσίαν της. Ἔναντι τῶν σχε-
ταιτήσεών της, ἡ ἑταιρία προσέφυγε τὴν 30 'Ιουνίου 1926 εἰς τὴν προ-
ίσαν ἐν 'Αθήναις 'Επιτροπὴν τῶν Νόμων 3125 καὶ 3206. 'Η 'Επιτροπὴ
εδίκασεν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας δραχμὰς 4.089.203,56. Τὸ ποσὸν ὅμως
ν ἐθεωρήθη ἱκανοποιητικὸν ὑπὸ τῆς ἑταιρίας. Δι' ὃ καὶ προσέφυγεν εἰς
τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης προβλεπομένην διαιτησίαν τοῦ ἐν Παρι-
γλο–'Ελληνικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐξέ-
19 Δεκεμβρίου 1931 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐπεδίκασεν εἰς τὴν ἑταιρίαν τὸ
ὸν χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν 206 850, ἐντόκως πρὸς 5% ἐτησίως, ἀπὸ
ουνίου 1926 καὶ πληρωτέον εἰς 40 ἐτησίας δόσεις ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμε-
'Η ἐν προκειμένῳ ἀπόφασις ἐκοινοποιήθη εἰς τὴν 'Ελληνικὴν Κυβέρνη-
Φεβρουάριον τοῦ 1932. 'Ως ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις ἔλαβε γνῶσιν τῆς
ως ταύτης, ἔσπευσε κατ' 'Απρίλιον 1932 νὰ δηλώσῃ εἰς τὴν ἑταιρίαν

ὅτι εἶχεν
ἐν γένει. Κ
1926 μέχρ
χαρτίνας
ἀμετάβλη

δ) Τουρ
Προ

Τὸ
νικοῦ Κρά
1955 ('Εφ
ταξὺ τοῦ
νύμου ἑτα
Σμύρνης—
τῆς πρὸς

'Εκ
σήμερον
Guiffray
Προκυμαι
μανικὴν
λίρας 20
μερον εἰς

19. ΟΜΟ
10.

Βά
22 Δεκεμ
ἀφ' ἑνὸς
καὶ τῆς ἐ
Κυβερνή
τάλλευσι
περιχώρ
εἰς 'Αθή
'Αθηνῶν
ἔτη, βάσ
Εἰς
(Φ.Ε.Κ.
τα, ἀπὸ

ἀποφασίσει τὴν ἀναστολὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ δημοσίου χρέους της Κατέβαλεν ὅμως συγχρόνως εἰς τὴν ἑταιρίαν τοὺς ἀπὸ 30 Ἰουνίου ρι 30 Ἰουνίου 1931 ὀφειλομένους τόκους, συμποσουμένους εἰς λίρας Τουρκίας 51.712,50. Οὕτω, τὸ ὀφειλόμενον κεφάλαιον παρέμενεν ἔκτοτε ητον εἰς τὸ ποσὸν τῶν χαρτίνων τουρκικῶν λιρῶν 206.850.

κικῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Σμύρνης — Κασαμπᾶ καὶ ροεκτάσεως

τμῆμα τοῦτο τοῦ δανείου ἐξωφλήθη ἤδη ὁλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ Ἑλλη- άτους, συμφώνως πρὸς τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα 3345 τῆς 28 Ἰουλίου φ. Κυβ. 241 5-9-55) «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1955 με- Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑδρευούσης ἀνω- αιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Τουρκικὴ Ἑταιρία τῶν Σιδηροδρόμων -Κασαμπᾶ καὶ Προεκτάσεως» συναφθείσης συμβάσεως «περὶ ρυθμίσεως ; τὴν Ἑταιρίαν ταύτην ὀφειλῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου».

ΙΙΙ. Τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ συνολικὸν κεφάλαιον

: τῶν προηγηθέντων προκύπτει, ὅτι τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ὑφιστάμενον κεφάλαιον τῆς παρούσης ὀφειλῆς ἀνέρχεται: Διὰ τὴν ἐπιχείρησιν Ε. εἰς χαρτίνας τουρκικὰς λίρας 17.600, διὰ τὴν Γαλλικὴν Ἑταιρίαν ιῶν Σμύρνης εἰς χαρτίνας τουρκικὰς λίρας 338.616,70 καὶ διὰ τὴν Ὀθω- Ἑταιρίαν Σηδηροδρόμου Σμύρνης—Ἀϊδινίου εἰς χαρτίνας τουρκικὰς 06.850. Συνεπῶς, τὸ σύνολον τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου ἀνέρχεται σή- ; χαρτίνας τουρκικὰς λίρας 563 066,70.

ΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1925 «ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ», ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. .000.000, ΠΡΟΣ 8 %

άσει τοῦ Νόμου 3316 τῆς 24 Ἀπριλίου 1925, κυρώσαντος τὴν ἀπὸ μβρίου 1924 σύμβασιν, συναφθεῖσαν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἑδρεούσης ἑταιρίας Ulen and Co. ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Τραπέζης Ἀθηνῶν, ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς σεως εἰς τὴν ἑταιρίαν Ulen and Co. ἡ κατασκευή, συντήρησις καὶ ἐκμε- τις τῶν ἔργων ὑδρεύσεως τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὡς καὶ τῶν ρων αὐτῶν. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου, συνεστήθη νας ὑπὸ τῆς Ulen and Co. ἡ «Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Ὑδάτων Πειραιῶς καὶ Περιχώρων», ἵνα διαχειρίζεται τὰ ἔργα ταῦτα ἐπὶ 22 σει τῆς συμβάσεως.

ς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου 3316/1925, τεθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἀπὸ 23-4-25 101/25) Π. Διατάγματος, ἐξεδόθησαν ἐν συνεχείᾳ τρία Διατάγμα- ὸ 7-5-25 (Ἐφ. Κυβ. 116/1925), ἀπὸ 16-5-25 (Ἐφ. Κυβ. 124/1925)

καὶ 12-8-25 ('Εφ. Κυβ. 293/1925). Αἱ διατάξεις δὲ αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν ἔκτοτε διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 11-10-25 ('Εφ. Κυβ. 332/1925), τοῦ Διατάγματος τῆς 13-6 26 ('Εφ. Κυβ. 235/1926), τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 15-8-27 ('Εφ. Κυβ. 175/1927), τοῦ Νόμου 4670 τῆς 8-5-30 ('Εφ. Κυβ. 153/1930), τοῦ Νόμου 4730 τῆς 14-5-30 ('Εφ. Κυβ. 165/1830), δι' οὗ ἐκυρώθησαν νέαι ἀπὸ 10-12-29 συμβάσεις, καὶ τοῦ Νόμου 5157 τῆς 16-6-31.

'Η χρηματοδότησις τῶν ὡς ἄνω ἔργων ὑδρεύσεως προεβλέφθη νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ ὁμολογιακοῦ δανείου τῆς Ulen and Co. καὶ τῆς Τραπέζης 'Αθηνῶν πρὸς τὸ 'Ελληνικὸν Δημόσιον, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου 10 ἑκατομμυρίων ἀμερικανικῶν χρυσῶν δολλαρίων, ἀντιπροσωπευομένου διὰ 10.000 ἀνωνύμων ὁμολογιῶν, ἑκάστης ὀνομαστικῆς ἀξίας 1.000 δολλαρίων, διαρκείας εἰκοσιεπταετοῦς, ἤτοι ἀπὸ 1 'Απριλίου 1925 μέχρι 31 Μαρτίου 1952. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἔφερον σειρὰν 54 ἐξαμηνιαίων τοκομεριδίων, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 8 %. Τὸ πρῶτον τοκομερίδιον ἦτο λήξεως 1 'Οκτωβρίου 1925. Τὸ ἐπιτόκιον ὅμως τοῦτο, διὰ τῶν νέων συμβάσεων τοῦ 1929 ἐμειώθη εἰς 4 % ἐτησίως. 'Η καταβολὴ εἰς τοὺς δικαιούχους κεφαλαίου καὶ τόκου ἀπηλλάγη πάσης παρούσης ἢ μελλούσης φορολογίας.

Τὸ ὡς ἄνω δάνειον ἐπραγματοποιήθη τμηματικῶς ἐντὸς τετραετίας, ἀνὰ δολλάρια 2.500.000 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, κατὰ τὰ ἔτη 1925-28. 'Εκ τῶν 10.000 ὁμολογιῶν, τὰς 5.000 ἀνέλαβεν ἡ Ulen and Co. καὶ τὰς λοιπὰς ἡ Τράπεζα 'Αθηνῶν, ἐπὶ τιμῇ ἀγορᾶς πρὸς 85 %. Συνεπῶς, τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου ἀνήρχετο εἰς δολλάρια 8.500.000.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, καθωρίσθησαν ὡς ἐγγυήσεις αἱ ἑξῆς: 1) Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς ὑδροληψίας, 2) αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ἥτις ἐπεβλήθη διὰ τοῦ Νόμου 3316/1925 καὶ 3) τὰ περισσεύματα τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς 'Επιτροπῆς ὑπεγγύων προσόδων, μετὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δανείων τῶν συνομολογηθέντων προηγουμένως. Πρὸς τούτοις, τὸ δάνειον ἐξησφαλίσθη καὶ μὲ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ δικτύου διανομῆς ὕδατος καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτοῦ.

'Η διεξαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου εἶχεν ἀνατεθῆ, διὰ μὲν τὴν ἀλλοδαπὴν εἰς τὴν Chase National Bank of the City of New York, ὁρισθεῖσαν καὶ ὡς μεσεγγυοῦχον, διὰ δὲ τὴν ἡμεδαπὴν εἰς τὴν Τράπεζαν 'Αθηνῶν. 'Η ἐξόφλησις ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰς δολλάρια, ἢ καὶ εἰς δραχμὰς ἐπὶ τῇ τρεχούσῃ τιμῇ τοῦ συναλλάγματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πληρωμῆς ἐν Νέᾳ 'Υόρκῃ.

'Η ἀπόσβεσις τοῦ δανείου ἐκανονίσθη νὰ ἐνεργῆται καθ' ἑξαμηνίαν δι' ἐξαγορᾶς ὁμολογιῶν εἰς τὴν καλυτέραν ἐφικτὴν τιμήν, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ ἄρτιον καὶ τοὺς δεδουλευμένους τόκους, ἢ ἀκόμη καὶ διὰ κληρώσεως εἰς τὸ ἄρτιον (ἐὰν ἡ πραγματικὴ ἀξία τῶν ὁμολογιῶν ὑπερέβαινε τὸ ἄρτιον), συμφώνως πρὸς τὸν καταρτισθέντα χρεωλυτικὸν πίνακα. 'Απὸ τῆς 1 'Οκτωβρίου 1930, παρεσχέθη τὸ δικαίωμα εἰς τὴν 'Ελληνικὴν Κυβέρνησιν ὅπως ὅταν ἐπιθυμήσῃ, νὰ ἐξαγοράσῃ εἰς τὸ ἄρτιον καὶ ἀποσύρῃ τὸ σύνολον τῶν ὁμολογιῶν, εἰδοποιοῦσα σχετικῶς τοὺς ὁμολογιούχους πρὸ ἑξαμήνου. 'Ηδύνατο ἐπίσης ἡ

Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς τοιαύτης ὁλικῆς ἐξαγορᾶς, νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ παραλάβῃ τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων, εἰδοποιοῦσα ταύτην πρὸ διετίας ἐπὶ τῆς προθέσεώς της ταύτης καὶ καταβάλλουσα εἰς τὴν ἑταιρίαν, συγχρόνως μὲ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, μετρητὰ ὡς τίμημα ἀγορᾶς καὶ ὡς ἀποζημίωσιν, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς διαιτησίας.

Ἐθεωροῦντο παραγεγραμμέναι καὶ ἄκυροι αἱ ὁμολογίαι αἵτινες δὲν προσήγοντο πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς 30 ἐτῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἐξαγορᾶς ἢ κληρώσεώς των, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ τοκομερίδια τὰ μὴ προσαγόμενα πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1930 ἤρχισεν ἡ χρεωλυτικὴ ἀπόσβεσις τοῦ δανείου, τὴν δὲ 1 Ἀπριλίου 1931 ἐγένετο ἡ πρώτη κλήρωσις 104 ὁμολογιῶν, τῶν τοκομεριδίων ἐξοφλουμένων κανονικῶς. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἔβαινεν ὁμαλῶς μέχρι τῆς 1 Ἀπριλίου 1932. Ἔκτοτε ἀνεστάλη ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐν γένει δημοσίου χρέους τῆς Ἑλλάδος, ὡς προανεφέρθη. Τὸ παραμεῖναν δὲ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον ἀνέρχεται εἰς δολλάρια 9.046.000.

20 ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1925 «ΕΛΛΗΝΟ - ΒΕΛΓΙΚΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ», ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. 21.000.000, ΠΡΟΣ 7%

Τὴν 27ην Αὐγούστου 1925 ὑπεγράφη σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Ougrée τοῦ Βελγίου Société Commerciale de Belgique, κυρωθεῖσα διὰ Νομ. Διατάγματος τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1925, μὲ τὸν ἀκόλουθον σκοπόν. Ἡ ὡς ἄνω ἑταιρία θὰ ἀνελάμβανε τὴν μελέτην καὶ τὴν κατασκευὴν νέας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς 350 χιλιομέτρων, ἀπὸ Καλαμπάκας εἰς Κοζάνην καὶ ἐκεῖθεν μέχρι Βερροίας. Θὰ ἀνελάμβανεν ἐπίσης τὴν πώλησιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν γραμμὴν μονίμου καὶ τροχαίου ὑλικοῦ. Πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω, ἡ αὐτὴ ἑταιρία εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως χορηγήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δάνειον ἐκ δολλαρίων τῶν Η.Π.Α. 21.000.000, εἰς δύο κατηγορίας, ἑκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὀνομαστικοῦ τούτου κεφαλαίου.

Ἡ ἐν λόγῳ ὅμως σύμβασις παρέστη ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ διὰ δύο νεωτέρων, τῆς ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου 1926, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 15 Φεβρουαρίου 1926, καὶ τῆς ἀπὸ 12 Μαρτίου 1931, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 7 Μαΐου 1931. Συμφώνως πρὸς τὰς νέας ταύτας συμβάσεις, ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Βελγικὴ ἑταιρία ἐχορήγησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δάνειον συνολικοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ δολλαρίων Η.Π.Α. 16.097.600. Κατέβαλε δὲ τοῦτο, μέχρι μὲν τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1926 ἔναντι τῆς πρώτης κατηγορίας δολλάρια 10.500.000 μέχρι δὲ τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1931 ἔναντι τῆς δευτέρας κατηγορίας δολλάρια 5.597.600.

Διὰ τὸ δάνειον τοῦτο, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξέδωσε καὶ παρέδωσε τμηματικῶς εἰς τὴν ἐν προκειμένῳ ἑταιρίαν δύο κατηγοριῶν ὁμολογίας εἰς τίτλους 1,5 καὶ 10 ὁμολογιῶν, ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστης ὁμολογίας δολλαρίων

100. Ἡ παράδοσις τῶν ὁμολογιῶν ἐγένετο κατὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἀναλογοῦντος ὀνομαστικοῦ ποσοῦ, ὅπερ εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο κατώτερον. Τοῦτο δὲ διότι αἱ ὁμολογίαι αὗται ἐξεδόθησαν, τῆς μὲν πρώτης κατηγορίας εἰς τὰ 90 %, τῆς δὲ δευτέρας εἰς τὰ 94 %. Οὕτως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰσέπραξεν ἐκ μὲν τῆς πρώτης κατηγορίας τοῦ δανείου δολλάρια 9.450.000, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας δολλάρια 5.261.744, ἤτοι συνολικῶς δολλάρια 14.711.744.

Ἐκ τῆς πρώτης κατηγορίας τοῦ δανείου ἐξεδόθησαν τρεῖς σειραὶ ὁμολογιακῶν τίτλων καὶ ἐκ τῆς δευτέρας ἕνδεκα σειραί, μὲ διάφορον χρόνον ἀποσβέσεως διὰ κληρώσεων. Ἡ ἀπόσβεσις τῆς πρώτης σειρᾶς τῆς α' κατηγορίας εἶχε προσδιορισθῆ ἐντὸς δεκαετίας, ἤτοι ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1926 μέχρι 1 Ἰουλίου 1936. Ἡ ἀπόσβεσις τῶν λοιπῶν δύο σειρῶν τῆς α' κατηγορίας προσδιωρίσθη ἐντὸς εἰκοσιπενταετίας, ἤτοι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1931 μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1955. Αἱ ἕνδεκα σειραὶ τῆς β' κατηγορίας θὰ ἀπεσβέννυντο ἐντὸς ἑξαετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ἑκάστης ἐξ αὐτῶν, ἥτις ἤρχισε τὴν 1 Ἰουλίου 1926 καὶ ἐτερματίσθη τὴν 1 Ἰουλίου 1931, ἀνὰ ἑξάμηνον. Ὁ τόκος τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν ὡρίσθη ὡς ἑξῆς: Εἰς 8 % διὰ τὰς ὁμολογίας τῆς πρώτης σειρᾶς τῆς α' κατηγορίας, μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1930 καὶ ἔκτοτε πρὸς 7 %. Εἰς 7 % διὰ τὰς ὁμολογίας τῶν δύο λοιπῶν σειρῶν τῆς α' κατηγορίας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1931 καὶ πέραν. Τέλος, εἰς 8 % δι' ἅπασαν τὴν β' κατηγορίαν. Τὰ λήγοντα τοκομερίδια ἐπληρώνοντο ὑπὸ τῆς ἐν Βελγίῳ «Société Nationale de Credit à l'Industrie» ἑταιρίας.

Αἱ ὁμολογίαι παρεγράφοντο μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς κληρώσεως, ἐνῷ τὰ τοκομερίδια παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των. Τὸ ἐξοφλούμενον κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάσσοντο πάσης φορολογίας.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐξησφαλίσθη διὰ πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ τῶν κατασκευασθησομένων δι' αὐτοῦ νέων γραμμῶν καὶ διὰ πρώτου προνομίου ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἐν ἀνεπαρκείᾳ τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν, ἡ διαφορὰ θὰ κατεβάλλετο ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Συμπληρωματικῶς παρεσχέθη καὶ προνόμιον ἐπὶ τῶν περισσευμάτων τῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκχωρηθεισῶν προσόδων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐχόντων προτεραιότητα ἐπὶ τῶν προσόδων τούτων δανείων.

Μέχρι τοῦ ἔτους 1932, ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἦτο κανονική, ἀνασταλεῖσα ἔκτοτε δι' οὓς λόγους προανεφέρθη. Σήμερον τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τοῦ δανείου ἀνέρχεται εἰς δολλάρια 6.660.484.

21. ΧΡΕΗ ΠΟΛΕΜΙΚΑ 1918–1931. ΠΡΟΣ ΓΑΛΛΙΑΝ, ΑΓΓΛΙΑΝ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΝ, ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΣ ΧΡ. ΦΡΑΓΚΩΝ 307 613, ΓΑΛ. ΦΡ. 54 285.616, ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 7.351 167 ΚΑΙ ΛΕΒΑ 1.012.222.623.

α' Πρὸς Γαλλίαν

Διαρκοῦντος τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ἡ Ἑλλὰς ἐπρομηθεύθη πολεμικὸν ὑλικὸν ἐκ Γαλλίας, ἵνα συμβάλῃ εἰς τὸν κοινὸν σκοπόν. Ἔναντι τῆς ἀξίας τοῦ ὑλικοῦ τούτου παρέμενεν ἀνεξόφλητον ἀπὸ τοῦ 1932 καὶ ἐντεῦθεν ὑπόλοιπον ἐκ χρ. γαλλικῶν φράγκων 307.613.

Ἐπιπροσθέτως, βάσει τοῦ ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1927 συνυποσχετικοῦ καὶ τῆς ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1930 συμβάσεως τῆς Χάγης, ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκ χορηγήσεως πολεμικοῦ ὑλικοῦ διαρκοῦντος τοῦ προμνησθέντος πολέμου, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ γαλλικῶν φράγκων 144.144.512, ἐξοφλητέου ἐντὸς 33 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929. Ἔναντι τοῦ χρέους τούτου κατεβλήθησαν μέχρι τοῦ 1932 γαλλικὰ φράγκα 89.858.896, παραμείναντος οὕτως ἀνεξοφλήτου ὑπολοίπου ἐκ γαλλικῶν φράγκων 54 285.616.

β' Πρὸς Ἀγγλίαν

Διὰ τῶν Νόμων 3353/1925 καὶ 3386/1927, ἡ Ἑλλὰς ἀνεγνώρισε πολεμικὰ χρέη της πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ προμηθείας πολεμικοῦ ὑλικοῦ κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον, ἅτινα ἔκτοτε ἐξυπηρετοῦντο κανονικῶς μέχρι τοῦ 1932. Τὸ παραμεῖναν συνολικῶς ἀνεξόφλητον ὀνομαστικὸν αὐτῶν κεφάλαιον ἀνέρχεται σήμερον εἰς λίρας στερλίνας 7.351.167.

γ' Πρὸς Βουλγαρίαν

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀπὸ 27 Νοεμβρίου 1919 συνθήκης τοῦ Νεϊγύ, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου 2780/1922 καὶ τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1927 συμφωνίας μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, γνωστῆς ὡς συμφωνίας Καφαντάρη–Μολλώφ, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου 3820/1929, ἡ Ἑλλὰς ἀνεγνώρισεν ὀφειλόμενον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1931 πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν Κυβέρνησιν ἐκ λέβα 1.029.378.938. Τὸ χρέος τοῦτο ἀπετέλει πιστωτικὸν ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας ἐκ τοῦ συμψηφισμοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν ὑπὸ τῶν ἀνταλλαγέντων ὑπηκόων τῶν δύο χωρῶν ἀκινήτων περιουσιῶν. Ἦτο δὲ τοῦτο ἐξοφλητέον ἐντὸς 30 ἐτῶν, διὰ ἑξαμηνιαίων δόσεων, πρὸς ἐτήσιον ἐπιτόκιον 6 %, καταβλητέων ὑπὲρ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐν Βέρνῃ Banque Nationale de Suisse. Ἔναντι τοῦ ὡς ἄνω χρέους εἶχον μέχρι τοῦ 1932 καταβληθῆ 17.156.315 λέβα. Συνεπῶς, τὸ ὀφειλόμενον ὀνομαστικὸν ποσὸν ἀνέρχεται ἔκτοτε εἰς *λέβα 1.012.222.623*.

22. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1926 «Α' ΣΟΥΗΔΙΚΟΝ—ΠΥΡΕΙΩΝ» ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 1.000.000, ΠΡΟΣ 8,5 %

Διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 2 Ἰουλίου 1926 (Ἐφ. Κυβ. 219/1926), ἐκυρώθησαν αἱ ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1926 δύο συμβάσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Σουηδικῶν ἑταιριῶν Svenska Aktiebolaget Caritas καὶ Aktiebolaget Kreuger and Toll, ὡς καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας Alsing Traiding Co. Διὰ τῶν συμβάσεων αὐτῶν ἐχορηγήθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δάνειον πρὸς κάλυψιν δημοσιονομικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου λιρῶν 1.000.000, πρὸς ἐτήσιον τόκον 8,5 %, ἐξοφλητέον εἰς 28 ἴσας ἐνιαυσίους τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις ἐκ λιρῶν 94.639–2–7 ἑκάστης, αἵτινες ἀντιπροσωπεύθησαν δι' ἰσαρίθμων ὁμολογιῶν. Ἑκάστη ὁμολογία παρεγράφετο, ὡς πρὸς μὲν τὸ κεφάλαιον μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς ἐξαγορᾶς της, ὡς πρὸς δὲ τοὺς τόκους μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Ἔναντι τοῦ ὡς ἄνω ὀνομαστικοῦ, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰσέπραξε πραγματικὸν κεφάλαιον λιρῶν 940.000, δοθέντος ὅτι αἱ ὁμολογίαι ἐξεδόθησαν εἰς τὴν ὑπὸ τὸ ἄρτιον τιμὴν τῶν 94 %. Τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῶν ὁμολογιῶν ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Svenska Aktiebolaget Caritas, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέσχεν ὡς ἀντάλλαγμα τὸ προνόμιον τῆς ἀποκλειστικῆς ἐν Ἑλλάδι πωλήσεως πυρείων σουηδικῆς κατασκευῆς, μέχρι τοῦ ἔτους 1954.

Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου διετέθησαν τὰ περισσεύματα τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπεγγύων προσόδων, μετ' ἀφαίρεσιν τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας τῶν μέχρι τότε συνομολογηθέντων ἐθνικῶν δανείων, ὡς καὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τυχὸν συναφθησομένου συμπληρωματικοῦ προσφυγικοῦ δανείου.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἦτο ἀπηλλαγμένη πάσης φορολογίας καὶ ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰς Ἀθήνας, Λονδῖνον καὶ Νέαν Ὑόρκην, ἢ ἀκόμη καὶ εἰς ἑτέραν ἀγορὰν τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὁμολογιούχων, μετὰ προηγουμένην εἰδοποίησιν δύο μηνῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Μέχρι τοῦ ἔτους 1932 κατεβάλλοντο κανονικῶς τὰ ἀπαιτητὰ τοκοχρεωλύσια. Οὕτως ἐξωφλήθησαν κατά τε τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους αἱ πρῶται ὀκτὼ ὁμολογίαι. Ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦ 1937 ἐπληρώνετο ποσοστὸν μόνον τῶν τόκων, ἴσον πρὸς τὸ καταβαλλόμενον εἰς τοὺς λοιποὺς κατόχους ὁμολογιῶν ἐθνικῶν δανείων εἰς ξένον νόμισμα ἢ χρυσόν.

Τὴν 11 Ἰουλίου 1939 ὑπεγράφη νέα σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν δύο Σουηδικῶν ἑταιριῶν, αἵτινες ἦσαν κύριαι τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὑπολοίπων ὑπ' ἀριθ. 9–28 ὁμολογιῶν. Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης ἠδύνατο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ ἀποκτήσῃ τὰς ὡς ἄνω ἐν κυκλοφορίᾳ τότε ὁμολογίας καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ πάσης ἑτέρας ὑποχρεώσεως ἐκ κεφαλαίου καὶ τόκων, καταβάλλουσα ἀμέσως £ 200.000 καὶ δίδουσα γραμμάτια λήξεως τὴν 10 Ἀπριλίου 1940 διὰ £ 80.000. Οὕτω μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1941 ἐξωφλήθη τὸ μέγιστον τμῆμα τοῦ δανείου, παραμείναντος ἔκτοτε κεφαλαίου ἐν κυκλοφορίᾳ μόνον ἐκ £ 47.282.

23. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1928 «ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΕΩΣ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 4.070.960 ΚΑΙ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ Η.Π.Α. 17.000.000, ΠΡΟΣ 6%

Τὸ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1927 πρωτόκολλον τῆς Γενεύης, ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καὶ κυρωθὲν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 10 Νοεμβρίου 1927 καὶ τοῦ Νόμου 3423 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1927 (Ἐφ. Κυβ. 298/1927), προέβλεπε τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ προστασίαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἔκδοσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως δανείου ἐκ πραγματικοῦ κεφαλαίου λιρῶν 9.000.000. Σκοπὸς τοῦ δανείου τούτου ἦτο ἡ ἐπίτευξις σταθεροποιήσεως τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων τοῦ 1928, ὡς καὶ ἡ κάλυψις ἐλλειμμάτων τῆς κρατικῆς διαχειρίσεως, δι' ἐξοφλήσεως ὑφισταμένου κυμαινομένου χρέους κλπ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προβλέψεως ταύτης, τὴν 30 Ἰανουαρίου 1928 ὑπεγράφησαν δύο συμβάσεις μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Η.Π.Α. ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Μαρτίου 1928 Νομ. Διατάγματος (Ἐφ. Κυβ. 49/31-3-28). Διὰ τῶν συμβάσεων αὐτῶν καθωρίσθη ἡ παροχὴ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δανείου ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, πρῶτον λιρῶν 4.070.960 καὶ δεύτερον δολλαρίων 17.000.000. Προεβλέφθη ἐπίσης καὶ χορήγησις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν προκαταβολῆς ἐκ μέρους τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως ἐκ δολλαρίων 12.167.000, ἐφ' ὅσον αὕτη ἤθελεν ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου, ἀποδοθησομένης εἰς ὁλόκληρον εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ της, ὁπότε θὰ ἠλαττοῦτο κατὰ λίρας 2.500.000 τὸ σύνολον τοῦ δανείου. Ἐν περιπτώσει ὅμως μὴ ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου τῆς χορηγήσεως τῆς ὡς ἄνω προκαταβολῆς, τότε προεβλέπετο ἡ ἔκδοσις ἑτέρου τμήματος τοῦ δανείου τούτου, ἴσου πρὸς πραγματικὸν ποσὸν λιρῶν 2.500.000 ἢ δολλαρίων 12.167.000, ὅπερ ἤθελεν ἐκδοθῇ εἰς συμπλήρωσιν τοῦ παρόντος.

Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1928 τὸ εἰς δύο ὡς ἄνω τμήματα δάνειον ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι, μὲ διάρκειαν ἐξοφλήσεως ἐντὸς 40 ἐτῶν ἀπὸ τῆς 1 Αὐγούστου 1928 καὶ ἐπὶ ἐτησίῳ ἐπιτοκίῳ 6 %.

Τὸ εἰς λίρας Ἀγγλίας τμῆμα τοῦ δανείου ἐκαλύφθη, κατὰ μὲν τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν λιρῶν 3.370.960 ὑπὸ τῶν ἐν Λονδίνῳ Τραπεζῶν Hambro's Bank Ltd. καὶ Erlangers Ltd., κατὰ δὲ τὸ λοιπὸν ὀνομαστικὸν κεφάλαιον εἰς Ἰταλίαν διὰ λιρῶν 400.000 καὶ εἰς Σουηδίαν διὰ λιρῶν 300.000. Ἡ καταβληθεῖσα τιμὴ ἀγορᾶς ἀνῆλθεν εἰς τὰ 91 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν, ἤτοι εἰς λίρας 3.704.573. Ἐκ τοῦ ποσοστοῦ ὅμως τούτου διετέθησαν 5 % εἰς ἔξοδα ἐκδόσεως. Οὕτω τὸ πράγματι συγκεντρωθὲν κεφάλαιον ἀνῆλθεν εἰς λίρας 3.501.025,5. Τὸ τμῆμα τοῦτο διηρέθη εἰς 203.548 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστη λιρῶν 20 καὶ ὑπὸ χρονολογίαν ἐκδόσεως τὴν 1 Φεβρουαρίου 1928. Αἱ ὁμολογίαι αὗται κατενεμήθησαν εἰς τίτλους καὶ ἠριθμήθησαν ὡς ἑξῆς :

	575 τίτλοι	50 ὁμολογιῶν	ὑπ' ἀριθ.		1– 575
	1.466 »	25 »	»	»	576– 2.041
	26.014 »	5 »	»	»	2.042–28.055
καὶ	8.078 »	1 ὁμολογίας	»	»	28.056–36.133

Τὸ εἰς δολλάρια τῶν Η.Π.Α. τμῆμα τοῦ δανείου ἐκαλύφθη κατὰ μὲν τὸ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τῶν δολλαρίων 15.000.000 ὑπὸ τῶν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Τραπεζῶν Speyer and Co. καὶ National City Bank of New York, κατὰ δὲ τὸ λοιπὸν κεφάλαιον ἐκ δολλαρίων 2.000.000 εἰς Ἑλβετίαν. Ἡ καταβληθεῖσα τιμὴ ἀγορᾶς ἔφθασεν εἰς τὰ 91 %, ἤτοι εἰς δολλάρια 15.470.000. Ἐκ τοῦ ποσοστοῦ ὅμως τούτου διετέθησαν 5 % δι' ἔξοδα ἐκδόσεως. Οὕτω, τὸ καθαρὸν προϊὸν ἀνῆλθεν εἰς 86 % τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν ὁμολογιῶν, δι' ὃ καὶ τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τοῦ τμήματος τούτου ἦτο δολλάρια 14.619.999. Τὸ ἐν λόγῳ τμῆμα διῃρέθη εἰς 34 000 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἀξίας ἑκάστη δολλαρίων 500 καὶ ὑπὸ χρονολογίαν 1 Φεβρουαρίου 1928. Αἱ ὁμολογίαι αὗται κατενεμήθησαν εἰς τίτλους καὶ ἠριθμήθησαν ὡς ἑξῆς:

	15.700 τίτλοι	2 ὁμολογιῶν	ὑπ' ἀριθ.		M1–M 15.700
καὶ	2.600 »	1 ὁμολογίας	»	»	D1–D 2.600

Ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων αἱ ὁμολογίαι ἔφερον σειρὰν τοκομεριδίων μέχρι καὶ τοῦ ἀριθμοῦ 80, ἤτοι λήξεως 1 Φεβρουαρίου 1968. Τὰ τοκομερίδια ταῦτα ἔληγον ἀνὰ ἑξαμηνίαν καὶ ἕκαστον ἔφερεν ἀξίαν λιρῶν 0,5 ἢ δολλαρίων 15, πληρωτέαν τὴν 1 Φεβρουαρίου καὶ τὴν 1 Αὐγούστου ἑκάστου ἔτους, ἄνευ φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων.

Αἱ ὁμολογίαι ἦσαν ἀποσβεστέαι δι' ἑξαμηνιαίων ἐξαγορῶν, προσδιοριζομένων διὰ κληρώσεων. Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι ἐξωφλοῦντο κατὰ τὴν ἀμέσως ἑπομένην μετὰ τὴν κλήρωσιν λῆξιν τοκομεριδίων. Αἱ κληρώσεις διενηργοῦντο τὴν 1 Ἰουνίου καὶ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους. Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν ἐπραγματοποιήθη τὴν 1 Δεκεμβρίου 1928. Ἐδόθη ὅμως τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1931 καὶ μετέπειτα δύναται νὰ ἐξαγοράζῃ τὸ σύνολον ἢ μέρος τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ ὁμολογιῶν ἀμφοτέρων συγχρόνως τῶν τμημάτων, συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 5157 τῆς 16 Ἰουλίου 1931.

Αἱ κληρούμεναι ὁμολογίαι παρεγράφοντο μετὰ εἰκοσαετίαν, τὰ δὲ λήγοντα τοκομερίδια μετὰ ἑξαετίαν.

Ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποσβεννυμένων ὁμολογιῶν καὶ τῶν ληγόντων τοκομεριδίων ἐγένετο εἰς χρυσᾶ νομίσματα ὑπὸ τῶν ἑξῆς Τραπεζῶν. Τοῦ μὲν εἰς λίρας Ἀγγλίας τμήματος ὑπὸ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν ἐν Ἑλλάδι, τῶν Hambro's Bank Ltd. καὶ Erlangers Ltd. ἐν Ἀγγλίᾳ, τῆς Banca Commerciale Italiana καὶ τῆς Credito Italiano ἐν Ἰταλίᾳ, τῆς Stockholms Enskilda Bank καὶ τῆς Skandinaviska Kreditaktiebolaget ἐν Σουηδίᾳ, ὡς καὶ τῆς Crédit Suisse ἐν Ἑλβετίᾳ. Τοῦ δὲ εἰς δολλάρια τμήματος ὑπὸ τῶν Speyer and Co. καὶ Natio-

nal City Bank of New York ἐν Η.Π.Α., ὡς καὶ τῆς Crédit Suisse ἐν Ἑλβετίᾳ. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἦτο ἀπηλλαγμένη πάσης φορολογίας, παρούσης ἢ μελλοντικῆς.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέσχεν ὡς πρώτην ὑποθήκην τὰς κατὰ τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1927 εὑρισκομένας ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς προσόδους, μέχρι τοῦ ποσοῦ καθ' ὃ τὸ προϊὸν τῶν προσόδων τούτων δὲν ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὅλων τῶν τότε ὑφισταμένων ἐθνικῶν δανείων τῶν ἐχόντων προτεραιότητα ἐπὶ τῶν ρηθεισῶν προσόδων. Ἐν ἀνεπαρκείᾳ τῆς ἐγγυήσεως ταύτης, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, μετὰ πρόσκλησιν τῆς Δ.Ο.Ε., ὑπεχρεώθη νὰ παραχωρῇ ὡς ἀσφάλειαν προσθέτους προσόδους ἢ ἀξίας, τῆς ἐκλογῆς της, ἀρκούσας ὅπως ἐξασφαλίσουν τὴν ἄμεσον ἀποκατάστασιν τοῦ προϊόντος τῶν προσόδων αὐτῶν εἰς ποσὸν ἱκανοποιοῦν τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνωτέρω ὅρου.

Τὸ δάνειον τοῦτο ἀπεσβέννυτο κανονικῶς μέχρι τέλους τοῦ 1931. Ἀπὸ τοῦ 1932 ὅμως ἀνεστάλη ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ, ὡς δι' ὅλα τὰ ἐθνικὰ δάνεια. Δι' ὃ καὶ σήμερον, τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον τοῦ δανείου, διὰ μὲν τὸ εἰς λίρας Ἀγγλίας τμῆμα ἀνέρχεται εἰς £ 3.970.680, διὰ δὲ τὸ εἰς δολλάρια τῶν Η.Π.Α. τμῆμα ἀνέρχεται εἰς $ 16.581.500.

24 *ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1928 «Α' ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΝ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 4.000.000, ΠΡΟΣ 6%*

Διὰ τοῦ Νόμου 3686 τῆς 10 Δεκεμβρίου 1928 (Ἐφ. Κυβ. 259/1928) καὶ τοῦ ἀπὸ 12 Δεκεμβρίου 1928 Διατάγματος, τοῦ κυρώσαντος τὴν ἀπὸ 11 Δεκεμβρίου 1928 σχετικὴν σύμβασιν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνός, τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ δευτέρου καὶ τῶν ἐν Λονδίνῳ Τραπεζῶν Hambro's Ltd. καὶ Erlangers Ltd. ἐκ τρίτου (Ἐφ. Κυβ. 262/1928), ἐπετράπη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὅπως προβῇ εἰς ἔκδοσιν δανείου μέχρι ποσοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου οὐχὶ ἀνωτέρου τῶν £ 20.000.000, ὀνομαστικοῦ δὲ κεφαλαίου μέχρι £ 22.000.000, ἵνα προμηθευθῇ αὕτη τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια δι' ἐκτέλεσιν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων καὶ δὴ ἔργων ἀποξηραντικῶν καὶ ὁδοποιίας, ὡς καὶ δι' ἐνίσχυσιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως.

Αἱ διατάξεις ὅμως τοῦ ὡς ἄνω Νόμου 3686/1928 ἐτροποποιήθησαν ἀργότερον καὶ συνεπληρώθησαν διὰ τεσσάρων Νόμων, τῶν 4025/1-3-29, 4571/26-4-30, 4911/4-4-31 καὶ 5157/16-7-31.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν λόγῳ νομοθεσίας ἐξεδόθη τελικῶς παρὰ τῶν προμνησθεισῶν δύο ἐν Λονδίνῳ Τραπεζῶν ὁμολογιακὸν δάνειον ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου £ 4.000.000, ἀρχόμενον τὴν 1 Δεκεμβρίου 1929 καὶ λῆγον μετὰ 40 ἔτη, πρὸς ἐτήσιον τόκον 6%, πληρωτέον εἰς χρυσὸν διὰ 79 συνολικῶς ἑξαμηνιαίων τοκομεριδίων, ἑκάστου ἀξίας 12 σελλινίων, τὴν 1 Ἰουνίου καὶ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, μὲ λῆξιν τὴν 1 Δεκεμβρίου 1968. Τὸ δάνειον διῃρέθη εἰς 200.000 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὀνομαστικῆς ἀξίας £ 20 ἑκάστη, αἵτινες ἀπετέλεσαν τοὺς ἑξῆς τίτλους:

	300	τίτλοι	τῶν	50	ὁμολογιῶν	ὑπ'	ἀριθ.	1 –	300,
	1.480	»	»	25	»	»	»	301 –	1.780,
	28.000	»	»	5	»	»	»	1.781 –	29.780,
καὶ	8.000	»	τῆς	1	ὁμολογίας	»	»	29.781 –	37.780.

Τὸ ἐξοφλούμενον κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάγησαν πάσης παρούσης καὶ μελλούσης φορολογίας.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐξησφαλίσθη διὰ πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἐκχωρηθεισῶν καὶ διαχειριζομένων ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς προσόδων κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1928, μετὰ τὴν δι' αὐτῶν προηγουμένην ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐχόντων προτεραιότητα δανείων. Ἐν ἀνεπαρκείᾳ τῶν προσόδων τούτων, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς παραχωρήσεως ὡς ἀσφαλείας τῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὅσον ἐζητεῖτο αὕτη ὑπὸ τῶν ὁμολογιούχων, προσθέτων προσόδων ἢ ἀξιῶν τῆς ἐκλογῆς της. Πρὸς τοῦτο, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔδωκε τὴν ἀμετάκλητον ἐντολήν της πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις καὶ τὴν ἀπεδέχθη, ὅπως κρατῇ καὶ πληρώνῃ, ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ ὑπὸ τῆς Δ.Ο.Ε. κατατεθειμένων πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, τὸ ἑκάστοτε ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου.

Τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1928, τὸ δάνειον ἐξεδόθη εἰς δημοσίαν ἐγγραφὴν ἐν Λονδίνῳ, εἰς τιμὴν ὑπὸ τὸ ἄρτιον 89%, ἐξ ὧν ἐξεπέσθησαν 5% δι' ἔξοδα ἐκδόσεως, προμηθείας, χαρτοσήμου κλπ. Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ποσοῦ, τὰ 24% ἐκαλύφθησαν δι' ἐγγραφῶν καὶ τὰ λοιπὰ 76% ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῆς Hambro's Bank Ltd. Ἐκαλύφθη ἐπίσης ὀνομαστικὸν ποσὸν λιρῶν 200.000 εἰς τὴν Σουηδίαν. Τὸ καθαρὸν προϊὸν τοῦ δανείου τελικῶς ἀνῆλθεν εἰς λίρας 3.360.000.

Τὸ προϊὸν τοῦτο τοῦ δανείου διετέθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐξόφλησιν ὀφειλῶν της, πρῶτον πρὸς τὴν Foundation Co. ἐκ προσωρινοῦ δανείου της δολλαρίων Η.Π.Α. 2.500.000, διατεθέντος δι' ἀποξηραντικὰ ἔργα τῆς πεδιάδος Θεσσαλονίκης, καὶ δεύτερον πρὸς τὴν ἑταιρίαν Π. Γ. Μακρῆς καὶ Σία, ἐκ προκαταβολῆς της λιρῶν 400.000, διατεθείσης δι' ἔργα ὁδοποιίας καὶ ἀρδευτικὰ εἰς τὸν ποταμὸν Ἀξιόν. Τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν διετέθη διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις εἰς ἔργα εἰς τὸν ποταμὸν Ἀξιόν, μετ' ἀφαίρεσιν λιρῶν 373.333 παραχωρηθεισῶν εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος πρὸς προικοδότησίν της.

Τὸ δάνειον ἦτο ἀποσβεστέον δι' ἑξαμηνιαίων δόσεων κατὰ τὴν σύνθετον χρεωλυσίαν μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1968, ἢ καὶ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης. Αἱ πρὸς ἀπόσβεσιν ὁμολογίαι προσδιωρίζοντο διὰ κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον, ἐξοφλούμεναι τὴν ἑπομένην τῆς κληρώσεως χρονολογίαν. Αἱ ἑξαμηνιαῖαι κληρώσεις ἐνηργοῦντο τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 1 Ἀπριλίου καὶ τῆς 1 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ τίτλοι παρεγράφοντο μετὰ 20 ἔτη ἀπὸ τῆς κληρώσεώς των, τὰ δὲ τοκομερίδια μετὰ 6 ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀπὸ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1938 καὶ πέραν δύναται νὰ ἀποσβέννῃ τὸ σύνολον ἢ μέρος

τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφαλαίου εἰς τὸ ἄρτιον, πλέον τῶν δεδουλευμένων τόκων, μετὰ σχετικὴν προειδοποίησιν τῶν ὁμολογιούχων τριῶν τουλάχιστον ἡμερολογιακῶν μηνῶν.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐγένετο εἰς λίρας εἰς Ἀθήνας παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, εἰς Λονδῖνον παρὰ ταῖς Τραπέζαις Hambro's Bank Ltd. καὶ Erlaugers Ltd. καὶ εἰς Στοκχόλμην παρὰ ταῖς Τραπέζαις Stockholms Enskilda Bank καὶ Skandinaviska Kreditaktiebolaget.

Ἡ πρώτη κλήρωσις ὁμολογιῶν ἐγένετο τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1929. Ταύτην ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι, ἀλλὰ μέχρι τέλους τοῦ 1931, δοθέντος ὅτι ἀπὸ τοῦ 1932 ἀνεστάλη ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου, ὡς ἐγένετο διὰ τὸ σύνολον τοῦ δημοσίου χρέους. Οὕτω σήμερον τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον τοῦ δανείου ἀνέρχεται εἰς £ 3.931.740.

25. ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΧΡΕΟΣ 1930 «ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ SPEYER», ΔΟΛ. Η.Π.Α. 7.500.000, ΠΡΟΣ 3%

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου 4571/1930 καὶ ἐξ σχετικῶν συμβάσεων, ὑπὸ ἡμερομηνίας 6 Μαΐου 1930 (Ἐφ. Κυβ. 238/1930), 1 Μαΐου 1931 (Ἐφ. Κυβ. 1931), 9 Ἰουλίου 1932 (Ἐφ. Κυβ. 251/1932), 11 Νοεμβρίου 1932 (Ἐφ. Κυβ. 411/1932), 20 Μαΐου 1933 (Ἐφ. Κυβ. 126/1933) καὶ 7 Ἰουλίου 1933 (Ἐφ. Κυβ. 183 καὶ 184/1933), αἱ ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς Τράπεζαι Speyer and Co., National City Co. καὶ Seligman and Co. ἐχορήγησαν τὴν 5 Μαΐου 1930 εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ μορφὴν προκαταβολῆς δάνειον ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου δολ. 7.500.000, πραγματικοῦ δὲ τοιούτου δολ. 7.479.750, δοθέντος ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη εἰς τὰ 99,73 %.

Σκοπὸς τοῦ κυμαινομένου τούτου χρέους ἦτο ἡ ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως γενομένη περαιτέρω προικοδότησις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ δολ. 3.250.975, καὶ ἡ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν αὐτοῦ χρηματοδότησις παραγωγικῶν τινων κρατικῶν ἔργων.

Εἰς τοὺς δανειστὰς ἐδόθησαν ὡς τίτλοι ἔντοκα ὁμολογιακὰ γραμμάτια διαφόρων ποσῶν, πληρωτέα ἐντόκως ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἑδρευούσης Τραπέζης Speyer and Co. Τὰ γραμμάτια ταῦτα ἔληγον ἀρχικῶς μέχρι τῆς 5 Μαΐου 1931 καὶ ἀργότερον μέχρι τῆς 4 Μαΐου 1934. Ὁ τόκος αὐτῶν εἶχεν ὁρισθῆ, διὰ μὲν τῆς ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1932 συμβάσεως εἰς 6% ἐτησίως, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ 20 Μαΐου 1933 ὁμοίας εἰς 3% ἀπὸ τῆς 5 Μαΐου 1933. Ἡ ἐξόφλησις τῶν γραμματίων καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν τόκων ἀπηλλάσσοντο πάσης παρούσης καὶ μελλούσης φορολογίας.

Εἰς ἐγγύησιν τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ἐν λόγῳ χρέους κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὴν International Banking Corporation ὡς ἐνέχυρον 239.852 ὁμολογίαι τοῦ ἀνεκδότου τμήματος τοῦ ὁμολογιακοῦ δανείου 1914 τῶν χρ. φράγκων 500.000.000, πρὸς 5 %.

Τὸ χρέος τοῦτο ἐξυπηρετήθη ἀρχικῶς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1932 ἀνεστάλη ἡ ὑπηρεσία του, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν δανείων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Οὕτω σήμερον τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ ὀνομαστικὸν κεφάλαιον αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς δολ. 7.132.227,39.

26. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1930 «Β' ΣΟΥΗΔΙΚΟΝ—ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 1.000.000, ΠΡΟΣ 6%

Διὰ τοῦ Νόμου 4799 τῆς 8 Ἰουλίου 1930 ἐκυρώθη ἡ ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1930 σύμβασις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Στοκχόλμῃ ἑδρευούσης Σουηδικῆς ἑταιρείας Aktiebolaget Krenger and Toll. Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης ἐχορηγήθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἑταιρίας δεύτερον σουηδικῆς προελεύσεως δάνειον, πρὸς κατασκευὴν ἐν τῇ χώρᾳ σχολικῶν κτιρίων, ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου λιρῶν 1.000.000, ἐπὶ ἐτησίῳ ἐπιτόκιῳ 6%, ἐξοφλητέον εἰς 24 ἴσας ἐνιαυσίους τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις ἐκ λιρῶν 79.679—0—2 καὶ 4/10 ἑκάστης, αἵτινες ἀντεπροσωπεύθησαν δι' ἰσαρίθμων ὁμολογιῶν. Ἑκάστη ὁμολογία παρεγράφετο, ὡς πρὸς μὲν τὸ κεφάλαιον μετὰ τριακονταετίαν ἀπὸ τῆς ἐξαγορᾶς της, ὡς πρὸς δὲ τοὺς τόκους μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

Ἔναντι τοῦ ὡς ἄνω ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰσέπραξε πραγματικὸν κεφάλαιον λιρῶν 850.000, δοθέντος ὅτι ἡ τιμὴ ἐκδόσεως τοῦ δανείου ἦτο ὑπὸ τὸ ἄρτιον εἰς τὰ 85%.

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου εἶχεν ἐξασφαλισθῆ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν ἐκχωρηθεισῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν προσόδων, μετὰ προηγουμένην ἀφαίρεσιν τῶν ἀναγκαίων ποσῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν προγενεστέρων δανείων, ἐξασφαλιζομένων ἐπίσης διὰ τῶν αὐτῶν περισσευμάτων. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἀπηλλάγη πάσης παρούσης καὶ μελλούσης φορολογίας.

Ἡ ἐξόφλησις τῶν ὁμολογιῶν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐν Ἀθήναις, Λονδίνῳ καὶ Στοκχόλμῃ ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, κατ' ἐκλογὴν τοῦ δανειστοῦ, κατόπιν διμήνου προειδοποιήσεως. Μέχρι τοῦ ἑπομένου ἔτους 1931, ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἦτο κανονική. Ἔκτοτε ὅμως κατεβάλλοντο μόνον ποσοστὰ τῶν τόκων, ἴσα πρὸς τὰ πληρωνόμενα εἰς τοὺς λοιποὺς κατόχους ὁμολογιακῶν ἐθνικῶν δανείων εἰς ξένον νόμισμα ἢ χρυσόν. Οὕτω παραμένει ἤδη κεφάλαιον ἐν κυκλοφορίᾳ ἐκ λιρῶν **980.321.**

27. ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1931 «Β' ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΝ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 4.600.000, ΠΡΟΣ 6%

Ὡς ἐξετέθη εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ὁμολογιακοῦ δανείου 1928 «Α' παραγωγικοῦ» τῶν λιρῶν 4.000.000 πρὸς 6%, διὰ τοῦ Νόμου 3686/1928 καὶ τῶν σχετικῶν συμβάσεων, ἐπετράπη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἡ ἔκδοσις δανείου μέχρι ὀνομαστικοῦ ποσοῦ λιρῶν 28.000.000, ἐπὶ σκοπῷ οἰκονομικῆς αὐτῆς ἐνισχύσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν παραγωγικῶν ἔργων. Ἔναντι ὅμως τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ συνήφθη ἀρχικῶς τὸ προμνησθὲν «Α' παραγωγικὸν» δάνειον.

Ἐν ὄψει καὶ τῶν διατάξεων τῶν προαναφερθέντων Νόμων 4025/1929, 4571/1930 καὶ 4911/1931, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὑπέγραψε τὴν 21 Μαρτίου 1931 νέαν σύμβασιν μετὰ ξένων Τραπεζῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεύχη 119/4—5—1931 καὶ 149/2—6—1931), ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας προέβη τὴν 4 Μαΐου 1931

εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Β' παραγωγικοῦ» τούτου συμπληρωματικοῦ δανείου. Διὰ τοῦ παρόντος δανείου ἀπεβλέπετο εἰδικώτερον ἡ συνέχισις τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐπὶ τῶν ποταμῶν 'Αξιοῦ καὶ Στρυμῶνος, τῆς ὁδοποιίας, τῆς περαιτέρω ἐνισχύσεως τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, τῆς ἐξοφλήσεως σχετικῶν προκαταβολῶν ἐκ μέρους τῆς Hambro's Bank Ltd. καὶ τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος καὶ τῆς πληρωμῆς ἐξόδων ἀνανεώσεως τῶν ἐκδοθέντων ἐντόκων γραμματίων διὰ τὸ κυμαινόμενον δάνειον 1930 τῆς «προκαταβολῆς Speyer» ἐκ δολ. 7.500.000.

Τὸ δάνειον τοῦτο κατενεμήθη εἰς τίτλους ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας, ὡς ἑξῆς: 308 ὁμολογίαι τῶν λιρ. 1000, 2085 ὁμολογίαι τῶν λιρ. 500, 26.469 ὁμολογίαι τῶν λιρ. 100 καὶ 30.130 ὁμολογίαι τῶν λιρ. 20. 'Η ἀπόσβεσις αὐτῶν ἐγένετο δι' ἐξαμηνιαίων κληρώσεων εἰς τὸ ἄρτιον, κατὰ τὸ σύστημα τῆς συνθέτου χρεωλυσίας, προβλεφθεῖσα νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς 37,5 ἐτῶν, ἤτοι μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1968. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμολογίαι ἠγοράσθησαν ἐξ ὁλοκλήρου παρὰ τῶν κάτωθι Τραπεζῶν καὶ διὰ τὰ ἔναντι αὐτῶν ὀνομαστικὰ ποσά.

1) 'Από τὰς ἐν 'Αγγλίᾳ Τραπέζας Hambro's Bank Ltd. καὶ Erlangers Ltd. διὰ λιρ. 2.000.000, 2) ἀπὸ τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν τῆς 'Ελλάδος διὰ λιρ. 1.000.000, 3) ἀπὸ τὴν ἐν Σουηδίᾳ Stockholms Enskilda Bank διὰ λιρ. 500.000, 4) ἀπὸ τὴν ἐν 'Ελβετίᾳ Crédit Suisse διὰ λιρ. 400.000, 5) ἀπὸ τὴν ἐν Μιλάνῳ Banca Commerciale Italiana διὰ λιρ. 400.000 καὶ 6) ἀπὸ τὰς ἐν 'Ολλανδίᾳ Τραπέζας Mendelsohn καὶ Nederlandsche Handel—Maatschappij διὰ λιρ. 300.000.

'Η τιμὴ ἐκδόσεως τῶν ὁμολογιῶν εἶχε καθορισθῆ εἰς ποσοστὸν 83, 5% καὶ οὕτω τὸ δάνειον τοῦτο ἀπέδωσε πραγματικὸν κεφάλαιον ἐκ λιρ. 3.841.000.

Τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δανείου εἶχεν ἀναλάβει ἡ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομικῆς 'Επιτροπῆς κατατεθειμένων πλεονασμάτων τῶν ὑπεγγύων προσόδων, μετὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀφαίρεσιν τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1930 ἐχόντων ἐπὶ τῶν προσόδων τούτων προτεραιότητα ἐθνικῶν δανείων.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἀπηλλάγησαν παντὸς φόρου καὶ τέλους, παρόντος ἢ μέλλοντος. 'Η ἐξόφλησις τοῦ δανείου ἐρρυθμίσθη νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ κληρώσεων. Αἱ ὁμολογίαι παρεγράφοντο μετὰ 20 ἔτη ἀπὸ τῆς κληρώσεως, ἐνῶ τὰ τοκομερίδια παρεγράφοντο μετὰ ἑξαετίαν ἀπὸ τῆς λήξεώς των.

'Η ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἐλειτούργησε μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1931, δοθέντος ὅτι ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἀνεστάλη πλήρως ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον, ὡς ἐγένετο διὰ τὸ σύνολον τοῦ δημοσίου χρέους. Σήμερον, τὸ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφάλαιον τοῦ δανείου ἀνέρχεται εἰς λίρας *4.583.140.*

28. ΕΞ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΔΑΝΕΙΟΝ 1931, «Δ. ΠΟΛΥΜΕΡΗ» ΛΙΡΩΝ 100.000 ΠΡΟΣ 6%

Τὴν 26 'Ιουνίου 1931, βάσει συμβολαίου, ὁ Δημήτριος Π. Πολυμέρης ἐδάνεισε, τῇ ἐγγυήσει τοῦ Δημοσίου καὶ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Νόμου 5000, τὸ ποσὸν τῶν λιρῶν 'Αγγλίας 100.000 εἰς τὸ τότε Εἰδικὸν Ταμεῖον

'Επαρχιακῆς 'Οδοποιίας Βόλου, ὅπερ ἀργότερον Νόμῳ συνεχωνεύθη εἰς τὸ Ταμεῖον 'Οδοποιίας Νομοῦ Μαγνησίας. Κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου, τὸ δάνειον τοῦτο ἦτο ἐξοφλητέον ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιουλίου 1932 εἰς 30 ἐτησίας τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις, ἤτοι μέχρι τῆς 1ης 'Ιουνίου 1961, ἐπὶ τόκῳ 6 % ἐτησίως.

Σκοπὸς τοῦ δανείου ἦτο ἡ κατασκευὴ ὑπὸ τοῦ Ταμείου δικτύου ἐπαρχιακῶν ὁδῶν ἐντὸς τῆς περιφερείας του.

Ἔναντι τοῦ ἐγγυητοῦ Δημοσίου, τὸ Ταμεῖον ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ πραγματοποιουμένων προσόδων καταθέτῃ μηνιαίως εἰς τὸ ἐν Βόλῳ ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος τὸ εἰς ἕκαστον μῆνα ἀναλογοῦν ποσὸν ἐτησίας τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως. Αἱ πρόσοδοι αὐτοῦ ὡρίζοντο ὑπὸ τοῦ Νόμου 5063 καὶ ἦσαν ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραὶ τῶν Κοινοτήτων Πηλίου τῶν τέως πρωτευουσῶν Δήμων, ὡς καὶ τῶν τοιούτων τῶν ὀφειλομένων ἐκ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας, τοῦ Δήμου ἐπίσης Παγασῶν, τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Βόλου καὶ τοῦ Ταμείου Μονίμων 'Οδοστρωμάτων Βόλου.

Τὸ Ταμεῖον ἐξέδωσε καὶ παρέδωσεν εἰς τὸν Δ. Πολυμέρην 1000 ἀνωνύμους ὁμολογίας τῶν 100 λιρῶν 'Αγγλίας ἑκάστη καὶ ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως καταβάλῃ τὰς ἑξῆς ἐτησίας τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις: διὰ τὸ ἔτος 1932 Λίρας 'Αγγλίας 11.170, διὰ τὸ ἔτος 1933 Λ. Α. 9.670, διὰ τὸ ἔτος 1934 Λ. Α. 8.170, διὰ τὰ ἔτη 1935—1960 ἀνὰ Λ. Α. 6.670 καὶ διὰ τὸ ἔτος 1961 Λ. Α. 6.750. 'Εκ τῶν δόσεων αὐτῶν ἐπλήρωσεν εἰς τὸν δανειστὴν μόνον τὰς δύο πρώτας.

Τὴν 3 Νοεμβρίου 1937, βάσει νεωτέρου συμβολαίου, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, ὅπως αἱ δόσεις τῶν ἐτῶν 1934—1938 καταβληθοῦν ἀντιστοίχως κατὰ τὰ ἔτη 1962—1966, ἤτοι μετὰ τὴν διὰ τοῦ πρώτου συμβολαίου συμφωνηθεῖσαν καταβολὴν τῆς τελευταίας δόσεως, ὑπολογισθέντος πρὸς τοῦτο τοῦ ἐπὶ πλέον τόκου. Διὰ τὰς νέας ταύτας δόσεις ἐξεδόθησαν νέαι ὁμολογίαι καὶ καθωρίσθη τὸ ὕψος τῶν δόσεων ὡς ἀκολούθως: Διὰ τὸ ἔτος 1962 Λ. 'Αγγλίας 21.895 καὶ διὰ τὰ ἔτη 1963—1966 ἀνὰ Λ. 'Αγγλίας 17.875. Οὕτω τὸ συνολικὸν εἰς δόσεις χρέος ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν Λ. Α. 246.885.

Ὅταν τὴν 1 'Ιουλίου 1939 ἔληξεν ἡ πρώτη τοκοχρεωλυτικὴ δόσις τοῦ οὕτω διαμορφωθέντος πλέον δανείου, τὸ Ταμεῖον δὲν κατέβαλε ταύτην καὶ συνέχισε τὴν μὴ καταβολὴν καὶ τῆς ἑπομένης, τῆς 1ης 'Ιουλίου 1940, δόσεως. 'Ως καὶ εἰσαγωγικῶς ἐξετέθη, ἀπὸ τῆς 27 'Απριλίου 1941, ἀφ' ἧς ἡ χώρα κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων, διαρκοῦντος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, αἱ συναλλακτικαὶ σχέσεις μεταξὺ πιστωτῶν καὶ ὀφειλετῶν διεταράχθησαν εἰς βαθμόν, ὥστε ἔκτοτε νὰ ἀνασταλῇ de facto πᾶσα ἐξυπηρέτησις τῶν προπολεμικῶν δανείων τοῦ τε Δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν, εἰς ξένον καὶ ἐπιχώριον νόμισμα.

Τὴν 5 Αὐγούστου 1941 ἀπεβίωσεν ὁ Δ. Πολυμέρης καὶ διὰ διαθήκης του κατέλιπεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του καὶ συνεπῶς καὶ τὴν ἀνωτέρω ἀπαίτησίν του εἰς τὴν Κοινότητα Ζαγορᾶς Βόλου, πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρων κοινωφελῶν ἔργων. Αἱ ὁμολογίαι τοῦ δανείου εὑρέθησαν, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τῆς

κληρονομιαίας περιουσίας, κατατεθειμέναι πρός φύλαξιν εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Προκειμένου μεταπολεμικῶς ἡ ἐν Βόλῳ Ἐπιτροπὴ Ἐκτελεστῶν Διαθήκης Δ. Πολυμέρη νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν εἴσπραξιν ὑπὲρ τῆς Κοινότητος Ζαγορᾶς τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1939 καὶ μέχρι 1 Ἰουλίου 1953 ληξιπροθέσμων δόσεων, ἤγειρεν ἀγωγὴν τὴν 30 Ἰουνίου 1953 ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 3644)1955 ὁριστικὴν ἀπόφασίν του, δι' ἧς ὑποχρεοῦτο ὁ πρωτοφειλέτης καὶ ὁ ἐγγυητὴς εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἰσοτίμου τῶν Λ. Α. 100.050, ἤτοι τῶν ληξιπροθέσμων 15 ὡς ἄνω δόσεων πρὸς Λ. Α. 6.670 ἑκάστη καὶ τοῦ ἰσοτίμου τῶν ἀντιστοίχων τόκων αὐτῶν ἐκ Λ. Α. 40.020, δηλαδὴ εἰς τὴν συνολικὴν καταβολὴν τοῦ εἰς δραχμὰς ἰσοτίμου τῶν Λ. Α. 140.070, ἐπὶ τῇ τρεχούσῃ τιμῇ τῆς ἡμέρας ἐξοφλήσεως, ἐντόκως.

Ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἠσκήθη ἔφεσις κατὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν. Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4270)1955 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ πάλιν ἐδικαιώθη, καθ' ὅσον διὰ ταύτης ἀνεγνωρίζετο ὅτι τὸ ἐν λόγῳ δάνειον δὲν ἐδραχμοποιήθη βάσει τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 1 Αὐγούστου 1935 καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ὀφείλεται καὶ εἶναι πληρωτέον εἰς συνάλλαγμα ὄψεως ἐπὶ Λονδίνου, ρυθμιζόμενον ὑπὸ τῶν μέχρι τότε ἐκδοθέντων καὶ ἰσχυόντων Νόμων, περὶ ἀναστολῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν εἰς ξένον νόμισμα ὁμολογιακῶν δανείων.

Τὸ ὅλον ὅμως ζήτημα εἶναι μέχρι σήμερον ἐκκρεμές, τοῦ οἰκείου ὀνομαστικοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ κεφαλαίου παραμένοντος εἰσέτι εἰς τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῶν λιρῶν *100.000*, τόσον λόγῳ τῆς ἐν γένει ἀναστολῆς ρυθμίσεως ἐξοφλήσεως τοῦ ὅλου ἑλληνικοῦ κρατικοῦ προπολεμικοῦ χρέους εἰς χρυσὸν καὶ ξένα νομίσματα, ὅσον καὶ διὰ τὸν εἰδικὸν λόγον ὅτι κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ Δ. Πολυμέρη ἡ Κοινότης Ζαγορᾶς ὑποχρεοῦται ἵνα τὸ προϊὸν τοῦ δανείου διαθέσῃ ἀποκλειστικῶς δι' ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων, ἅτινα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκτελοῦνται ἔκτοτε εἰς βάρος τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, δεδομένου ὅτι ἤδη δὲν ὑφίσταται τὸ εἰδικὸν Ταμεῖον Ἐπαρχιακῆς Ὁδοποιίας Βόλου.

29. ΕΞ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΔΑΝΕΙΟΝ 1931 «ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ», ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 53.500, ΠΡΟΣ 6%

Τοῦτο ἐχορηγήθη διὰ 14 ἔτη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Εἰδικὸν Ταμεῖον Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων, τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους. Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Ταμείου τούτου καὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Κράτους, μετεβιβάσθη ἡ παραμείνασα τότε ἐκ τοῦ δανείου τούτου ὀφειλὴ ἐκ λιρῶν 51.849 εἰς τὸ Κράτος, ὅπερ ἐξυπηρέτησεν αὐτὸ κανονικῶς μέχρι τοῦ 1932, ὑφισταμένου ἔκτοτε καὶ σήμερον ἀνεξοφλήτου ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου ἐκ λιρῶν στερλινῶν *5.578*.

30. *ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ 1937–39, ΕΚ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΟΣ ΕΞ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, ΔΟΛ. Η. Π. Α. 263.654,07 ΚΑΙ ΜΑΡΚΩΝ ΓΕΡΜ. 1.633*

Κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον 1937–39, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπρομηθεύθη ἐπὶ πιστώσει στρατιωτικὸν ὑλικὸν ἐκ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ὑπογράψασα γραμμάτια, τῶν ὁποίων ἤδη παραμένουν ἀνεξόφλητα τοιαῦτα ὀνομαστικῆς ἀξίας δολλαρίων Η.Π.Α. *263.654,07*.

Ὁμοίως, ἐν ἔτει 1937, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠγόρασε πολεμικὸν ὑλικὸν ἐκ τῆς Γερμανίας, εἰς ἣν ἤδη ὀφείλει γραμμάτια ἀξίας γερμανικῶν μάρκων *1.633*.

31. *ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1939, ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ, ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 2.040.000, ΠΡΟΣ 5 %*

Ἐν ἔτει 1939, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνῆψε συμφωνίαν δανείου μετὰ τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀγορὰν ἐκ τῆς δευτέρας στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ ἐπὶ πιστώσει καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν £ 2.040.000, ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5 %. Τελικῶς ἐγένετο ἀγορὰ ὑλικοῦ λιρῶν 433.800 καὶ οὕτω τὸ δάνειον περιωρίσθη εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ποσόν. Σήμερον παραμένει ὀφειλόμενον ὀνομαστικὸν κεφάλαιον λιρῶν *416.500*.

32. *ΜΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ 1940, ΟΙΚΟΥ* HENRY BOOT AND SONS, LTD., *ΛΙΡΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ 20.000, ΠΡΟΣ 6,5 %*

Τὸ δάνειον τοῦτο ἐχορηγήθη διὰ μίαν ἑπταετίαν ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἑταιρικῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν ἐκτελέσεως ὑπὸ τῆς ἑταιρίας ταύτης ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λίμνης Λαψίστης Ἰωαννίνων. Ἡ εἴσοδος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 καὶ αἱ μετέπειτα προμνησθεῖσαι δυσμενεῖς συνθῆκαι, συνέβαλον ὥστε τὸ δάνειον τοῦτο νὰ ὀφείλεται εἰσέτι ἐξ ὁλοκλήρου.

33. *ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΝ ΧΡΕΟΣ*

Ἀπὸ τοῦ πέρατος τῶν βαλκανικῶν πολέμων, ἐτέθη τὸ ζήτημα τῆς κατανομῆς τοῦ Δημοσίου Ὀθωμανικοῦ Χρέους (Δ.Ο.Χ.) μεταξὺ τῶν Κρατῶν εἰς τὰ ὁποῖα, συνεπείᾳ τῶν ὡς ἄνω πολέμων, περιῆλθον ἐδάφη ἀποσπασθέντα ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου τοῦ 1913, πάντα τὰ δημοσιονομικὰ ζητήματα τὰ προκύψαντα ἐκ τῶν προμνησθέντων πολέμων θὰ ἀπετέλουν ἀντικείμενον συζητήσεων καὶ ἀποφάσεων τῆς συνελθούσης τότε ἐν Παρισίοις Βαλκανικῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀντεπροσωπεύετο καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἀλλ' αἱ συζητήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης δὲν κατέληξαν μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου εἰς ἀποφάσεις δεσμευτικὰς διὰ τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη.

Οὕτω τὸ ζήτημα παρέμεινεν ἐκκρεμὲς μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τὴν 24 Ἰουλίου

1923 τῆς κυρωθείσης ὑπὸ τῆς 'Ελλάδος διὰ τοῦ Νομ. Δ/τος τῆς 25 Αὐγούστου 1923 ('Εφημ. Κυβ. 238/23) συνθήκης τῆς Λωζάννης. Κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν ὅμως διάστημα τῶν ἐτῶν 1913–23, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δ.Ο.Χ. διενηργήθη ἐλλιπῶς, διότι ἡ Τουρκία ἀπὸ τῆς ἐξόδου της εἰς τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἀνέστειλε τὴν πληρωμὴν τῶν ὁμολογιούχων ὑπηκόων ἐχθρικῶν πρὸς αὐτὴν χωρῶν. 'Η ἀναστολὴ δὲ αὕτη περιελάμβανε τὰ 3/4 περίπου τοῦ συνόλου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δ.Ο.Χ. 'Ακολούθως, μετὰ τὴν ἀνακωχήν, ἡ Τουρκία ἐπλήρωσε μόνον τὰ 25% ἔναντι τῶν τοκομεριδίων τῶν ἐτῶν 1915–19 καὶ τὰ 75% ἔναντι τῶν τοκομεριδίων 1920–22, ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν ὑπεγγείων προσόδων της. Μετὰ ταῦτα, οὐδεμία πληρωμὴ ἐπραγματοποιήθη.

Τὸ ζήτημα τῆς κατανομῆς τοῦ Δ.Ο.Χ. ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῶν ἄρθρων 46–67 τῆς ἰσχυούσης ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου 1924 συνθήκης τῆς Λωζάννης. Θεμελιώδης ἀρχὴ ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ εἰρημένη κατανομὴ εἶναι ὅτι τὰ κράτη εἰς ἃ περιῆλθον ἐδάφη ἀποσπασθέντα τῆς 'Οθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας θὰ μετάσχουν τῶν ἐκ τοῦ Δ.Ο.Χ. ὑποχρεώσεων, ἀναλόγως τῆς φορολογικῆς ἀποδόσεως τῶν ἐδαφῶν ἅτινα περιῆλθον εἰς αὐτά. Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ βαρύνοντος ἕκαστον Κράτος μέρους ἐλήφθη ὁ μέσος ὅρος τῶν προσόδων τῆς 'Οθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὰ ἔτη 1910–12, πρὸς ὃν συνεκρίθη τὸ μέρος τῶν προσόδων τῶν ἀναλογουσῶν εἰς τὰ ἀποσπασθέντα ἐδάφη.

Εἶτα ἐγένετο κατανομὴ τοῦ μέρους τοῦ Δ. Ο. Χ. τοῦ παραμείναντος εἰς βάρος τῆς Τουρκίας, μετὰ τὴν κατανομὴν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀπορρευσασῶν ἐκ δανείων συνομολογηθέντων ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ τῆς 17 'Οκτωβρίου 1912 μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου 1914 (ἡμερομηνίας ἐξόδου τῆς Τουρκίας εἰς τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον), μεταξὺ τῶν Κρατῶν εἰς ἃ περιῆλθον ἐδάφη τῆς 'Οθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας συνεπείᾳ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου.

'Ο καθορισμὸς τῶν βαρυνουσῶν ἕκαστον Κράτος ὑποχρεώσεων ἐγένετο ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς 6 Αὐγούστου 1924 ὑπὸ τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης Συμβουλίου τοῦ Δ.Ο.Χ., τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ἀνακοινωθείσης εἰς τὴν 'Ελλάδα δι' ἐπιστολῆς τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 6 Νοεμβρίου 1924. Συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἄνω Συμβουλίου, ἡ συμμετοχὴ τῆς 'Ελλάδος εἰς τὸ Δ.Ο.Χ. καθωρίσθη εἰς λίρας Τουρκίας 11.054.753, δυναμένης ὅμως τῆς 'Ελλάδος νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ὀφειλὴν ταύτην εἰς τὴν τότε παροῦσαν ἀξίαν της, μὲ τόκον τὸν αὐτὸν μὲ τὸ Δ.Ο.Χ. ἐξ 7,5%. Κατὰ τῆς οὕτω γενομένης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Ο.Χ. κατανομῆς παρεπονέθησαν σχεδὸν πάντα τὰ εἰς ἃ ἀφορᾷ αὕτη Κράτη, ἐν οἷς καὶ ἡ 'Ελλάς, προσφυγόντα μέσῳ τῆς Κοινωνίας τῶν 'Εθνῶν εἰς διαιτησίαν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς συνθήκης. Διαιτητὴς ὡρίσθη ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν 'Εθνῶν ὁ τότε καθηγητὴς τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γενεύης E. Borel, ὅστις τὴν 18 'Απριλίου 1925 ἐξέδωκε σχετικὴν ἀπόφασίν του.

Παρὰ ταῦτα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῆ δι' ἀπολύτων ἀριθμῶν ἡ ὑποχρέωσις τῆς 'Ελλάδος ἐκ τῆς συμμετοχῆς της εἰς τὸ Δ.Ο.Χ., διότι αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ πλείστων ὅσων συντελεστῶν, ἤτοι αὐξομειώσεων κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον χρονικὸν διάστημα καὶ ἰδίᾳ τοῦ νομίσματος εἰς ὃ εἶναι καθοριστέα καὶ

καταβλητέα. Δέον δὲ ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου θέματος νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἀποδεχθεῖσα δι' ἐπιστολῆς της τῆς 7 Μαΐου 1925 τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Δ.Ο.Χ., ἐπεφυλάχθη ὡς πρὸς τὸ νόμισμα ὑπολογισμοῦ τῶν ὑποχρεώσεών της. Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ βαρύνοντος αὐτὴν μέρους ἐκ τῆς κατανομῆς τοῦ Δ.Ο.Χ., ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκκεχωρημένων τότε προσόδων τοῦ Κράτους, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξέδωκε τὸ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1925 Π. Διάταγμα (Ἐφ. Κυβ. 163/1925).

Ἔκτοτε ὅμως παρετηρήθη, ὅτι ἡ Τουρκία οὐδὲν ποσὸν κατέβαλεν ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῆς ὀφειλομένων ἔναντι τοῦ Δ.Ο.Χ., διατελοῦσα μέχρι τοῦ 1928 εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Ο.Χ., πρὸς καθορισμὸν τρόπου ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών της. Αἱ διαπραγματεύσεις αὗται ἀπέληξαν εἰς τὴν ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1928 συμφωνίαν, δι' ἧς παρήχοντο εἰς τὴν Τουρκίαν σημαντικαὶ διευκολύνσεις, τοῦ συνόλου τῆς ὀφειλῆς της ἀνελθόντος εἰς λίρας χρυσᾶς Τουρκίας 210,2 ἑκατομμυρίων. Ἡ Ἑλλὰς δὲ ὑπεστήριξε κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης, ὅτι δὲν θὰ ἐδέχετο νὰ τεθῇ ἀπὸ ἀπόψεως μεταχειρίσεως εἰς ἥσσονα μοῖραν τῆς Τουρκίας. Δι' ὃ καὶ κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1930 μετέβη εἰς Παρισίους ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος πρὸς διεξαγωγήν, σχετικῶς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλλάδος, διαπραγματεύσεων ἐν ὄψει τῶν παρασχεθεισῶν εἰς τὴν Τουρκίαν διευκολύνσεων. Πρὸ ὅμως τῆς ἐπιτεύξεως σχετικῆς συμφωνίας, ἡ Τουρκία ἀνέστειλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1928 συμφωνίας, ζητοῦσα νέαν ρύθμισιν τῶν ὑποχρεώσεών της. Κατόπιν τῆς ἀναστολῆς ταύτης, διεκόπησαν αἱ διαπραγματεύσεις τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου μετὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Ο.Χ., ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐξελίξεως τῆς τουρκικῆς στάσεως.

Μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἡ Τουρκία ὑπέγραψε τὴν 22 Ἀπριλίου 1933 νέαν σύμβασιν μετὰ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Ο.Χ., δι' ἧς ἐμειοῦντο κατὰ πολὺ αἱ ἀρχικῶς συμφωνηθεῖσαι ὑποχρεώσεις τῆς Τουρκίας (περίπου εἰς τὸ δέκατον τῶν ἀρχικῶν) καὶ μετεβάλλετο ἄρδην τὸ μέχρι τότε σύστημα τῶν πολλαπλῶν δανείων. Ἐν ὄψει τῆς νέας ταύτης συμβάσεως, ἡ Ἑλλὰς ἐζήτησε κατὰ τὸ 1934 νέας διαπραγματεύσεις ὁμοίας μὲ τὴν Τουρκίαν μεταχειρίσεως, αἵτινες ὅμως δὲν ἐγένοντο ἔκτοτε, προφανῶς διότι ἡ Ἑλλὰς περιῆλθεν εἰς ἀδυναμίαν ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἐν γένει δημοσίου χρέους της.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔχει ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ὀφειλή τις ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῆς χώρας εἰς τὸ δημόσιον Ὀθωμανικὸν χρέος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή ... Σελ. 5
Ἱστορικὸν ἑκάστου δανείου ἢ χρέους ... » 13
1. Διακυβερνητικὸν δάνειον 1833 «τριῶν δυνάμεων χρ. φρ. 60.000.000 ... » 13
2. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1881, χρ. φρ. 120.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 19
3. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1884, χρ. φρ. 170.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 22
4. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1887 «μονοπωλίων», χρ φρ. 150.000.000, πρὸς 4 %/0 ... » 24
5. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1889 «πάγιον», χρ. φρ. 155.000.000, πρὸς 4 %/0 ... » 25
6. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1890 «σιδηροδρόμων Πειραιῶς–Λαρίσης», χρ. φρ. 89.875.000, πρὸς 5 %/0 ... » 27
7. Ὁμολογιακὸν δάνειαν 1893 «κεφαλαιώσεως», χρ. φρ. 100.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 29
8. Διακυβερνητικὸν δάνειον 1898 «ἠγγυημένον», χρ. φρ. 170.000.000, πρὸς 2,5 %/0 ... » 32
9. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1902 «ἑλληνικῶν σιδηροδρόμων», χρ. φρ. 56.[illegible]50.000, πρὸς 4 %/0 ... » 35
10. Ὁμοσπονδιακὸν δάνειον 1907 «ἐθνικῆς ἀμύνης», χρ. φρ. 20.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 38
11. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1910, χρ. φρ. 150.000.000, πρὸς 4 %/0 ... » 40
12. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1914, χρ. φρ. 500.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 42
13. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1915 «Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης–Μοναστηρίου», χρ. φρ 12.132.500, πρὸς 3 %/0 (πρώην ὀθωμανικοῦ δανείου 1893, χρ φρ. 60.000.000) ... » 45
14. Μὴ ὁμολογιακὸν δάνειον 1918 «Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως» δολ. Η.Π.Α. 48.236.629, πρὸς 5 %/0, ἢ 1929 δολ. Η.Π.Α. 12.167.000, πρὸς 4 %/0 ... » 50
15. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1920 «Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης–Κωνσταντινουπόλεως», γαλ. φρ. 145.121.500, πρὸς 3 %/0 (πρώην ὀθωμανικοῦ δανείου 1893, γαλ. φρ. 160.000.000) ... » 57
16. Πολεμικὸν χρέος (1919) 1923 «πρὸς Καναδικὴν Κυβέρνησιν», καν. δολλ. 8.000.000, πρὸς 5 %/0 ... » 62
17. Ὁμολογιακὸν δάνειον 1924 «α΄ προσφυγικόν», λίρ. 10.000.000 καὶ δολ. Η.Π.Α. 11.000.000, πρὸς 7 %/0 ... » 65
18. Ὀφειλὴ ἐκ συνθήκης Λωζάννης 1924 «πρὸς ἐπιχειρήσεις ἐν Μικρᾷ

	'Ασίᾳ», λιρῶν Τουρκίας χαρτ. 877.945,09 καὶ λιρῶν Τουρκίας χρ. 148.133, πρὸς 5 °/₀	» 68
19.	'Ομολογιακὸν δάνειαν 1925 «ὑδρεύσεως», δολλ. Η.Π.Α. 10.000.000, πρὸς 8 °/₀	» 71
20.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1925 «ἑλληνο-βελγικῶν σιδηροδρόμων», δολλ. Η.Π.Α. 21.000.000, πρὸς 7 °/₀	» 73
21.	Χρέη πολεμικὰ 1918–1931, πρὸς Γαλλίαν, 'Αγγλίαν καὶ Βουλγαρίαν, ἀντιστοίχως χρ. φρ. 307.613, γαλ. φρ. 54.285.616, λίρ. 7.351.167 καὶ λέβα 1.012.222.623	» 75
22.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1926 «α' σουηδικὸν–πυρείων», λίρ 1.000.000, πρὸς 8,5 °/₀	» 76
23.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1928 «σταθεροποιήσεως» λίρ. 4.070.960 καὶ δολλ. Η.Π.Α. 17.000.000, πρὸς 6 °/₀	» 77
24.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1928 «α' παραγωγικὸν» λίρ. 4.000.000, πρὸς 6 °/₀	» 79
25.	Κυμαινόμενον χρέος 1930 «προκαταβολῆς Speyer», δολλ. Η.Π.Α. 7.500.000, πρὸς 3 °/₀	» 81
26.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1930 «β' σουηδικὸν–σχολικῶν κτιρίων» λίρ. 1.000.000, πρὸς 6 °/₀	» 82
27.	'Ομολογιακὸν δάνειον 1931 «β' παραγωγικὸν» λίρ. 4.600.000, πρὸς 6 °/₀	» 82
28.	'Εξ ἐγγυήσεως δάνειον 1931 «Δ. Πολυμέρη» λίρ. 100.000, πρὸς 6 °/₀	» 83
29.	'Εξ ἐγγυήσεως δάνειον 1931 «Κτηματικῆς Τραπέζης» λίρ. 53.500, πρὸς 6 °/₀	» 85
30.	Γραμμάτια 1937 - 39, ἐκ στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ ἀγορασθέντος ἐξ Η.Π.Α. καὶ ἐκ Γερμανίας, δολλ. Η.Π.Α. 263.654,07 καὶ μάρκων γερμ. 1.633	» 86
31.	Διακυβερνητικὸν δάνειον 1939, Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως, λίρ. 2.040.000, πρὸς 5 °/₀	» 86
32.	Μὴ ὁμολογιακὸν δάνειον 1940, οἴκου H. Boot and Sons, Ltd., λίρ. 20.000, πρὸς 5,5 °/₀	» 86
33.	Συμμετοχὴ τῆς 'Ελλάδος εἰς τὸ δημόσιον ὀθωμανικὸν χρέος	» 86